

Bruxelles, den 11.9.2013
COM(2013) 627 final

2013/0309 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om foranstaltninger vedrørende EU's indre marked for elektronisk kommunikation med henblik på at opnå et netforbundet europæisk område, og om ændring af direktiv 2002/20/EF, 2002/21/EF og 2002/22/EF samt forordning (EF) nr. 1211/2009 og forordning 531/2012

(EØS-relevant tekst)

{SWD(2013) 331 final}

{SWD(2013) 332 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

1.1. Formål med forslaget

Europa må udnytte nye kilder til vækst for at genopbygge konkurrencedygtigheden, fremme innovationen og skabe nye arbejdspladser. Den globale økonomi er ved at udvikle sig til en internetbaseret økonomi, og informations- og kommunikationsteknologi (ikt) bør anerkendes som en fuldgyldig kilde til intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst. Europa har ikke råd til at gå glip af fordelene ved forbindelsesteknologier, som i de senere år har tegnet sig for 50 % af produktivitetstevningerne på tværs af alle sektorer, hvilket skaber fem jobs for hver to og fører til nye innovative tjenester, som hurtigt kan få globalt omfang, hvis de får mulighed for at vokse. Nøglen for Europa til at komme stærkere ud af krisen er at tage fat på den nuværende opsplitning, som står i vejen for vækst. Dette blev til fulde anerkendt på Det Europæiske Råds møde i foråret 2013, og det fremgår af konklusionerne, at Kommissionen senest i oktober 2013 skal rapportere om de hindringer, der fortsat står i vejen for et fuldt ud funktionsdygtigt digitalt indre marked, og foreslå konkrete foranstaltninger til at oprette det indre marked for informations- og telekommunikationsteknologi hurtigst muligt.

Det generelle formål med forslaget er at arbejde hen imod et indre marked for elektronisk kommunikation, hvor:

- borgere og virksomheder kan tilgå elektroniske kommunikationstjenester, uanset hvor i EU disse bliver udbudt, uden restriktioner på tværs af grænser eller urimelige ekstraomkostninger
- udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester kan drive og udbyde dem, uanset hvor i EU de er etablerede, og uanset hvor i EU kunderne befinder sig.

Dette ambitiøse mål er vigtigt i sig selv, efter at EU i mere end et årti med lovgivning har bestræbt sig på at liberalisere og integrere disse markeder. For at opfylde dette mål er det så meget desto vigtigere hurtigt at få truffet vigtige foranstaltninger, såsom dem i dette forslag, fordi der for nogle af foranstaltningernes vedkommende vil gå en vis tid efter vedtagelsen, før de giver fuldt udbytte. Et indre marked for elektronisk kommunikation vil fremme konkurrence, investeringer og innovation inden for net og tjenester, idet den fremmer markedsintegrationen og de grænseoverskridende investeringer i net og tjenester. De specifikke foranstaltninger, der foreslås, bør føre til større konkurrence på infrastrukturkvalitet og pris, større innovation og differentiering, herunder i forretningsmodeller, og gøre planlægningen af de kommercielle og tekniske dele af investeringsafgørelserne lettere med hensyn til adgangen til eller udvidelsen af markedet for trådløs kommunikation eller fastnetkommunikation. Det vil derved understøtte de øvrige foranstaltninger, som er truffet for at fremme de ambitiøse mål for bredbånd i den digitale dagsorden for Europa, samt oprettelsen af et reelt digitalt indre marked, hvor indhold, applikationer og andre tjenester kan cirkulere frit. Større infrastrukturkonkurrence og integration i Unionen bør også føre til færre flaskehalse og dermed til mindre behov for forhåndsregulering af markederne for elektronisk kommunikation, hvorved området med tiden kan blive en sektor som enhver anden økonomisk sektor, der er omfattet af horisontale regler og konkurrenceregler.

Det voksende udbud af digitale infrastrukturer og tjenester vil øge udvalget for forbrugerne og tjenesternes kvalitet, bidrage til territorial og social sammenhæng og fremme bevægeligheden i hele EU, samtidig med at en mere velfungerende sektor for elektronisk kommunikation i Unionen for den digitale økonomi generelt set bør føre til større udvalg og højere kvalitet af

forretningsinput, hvorved der kan opnås produktivitetsevninger med tilknytning til ikt og som følge af moderniserede offentlige tjenester. Det endelige mål er at understøtte den europæiske konkurrencedygtighed i en verden, der i stigende grad er afhængig af den digitale økonomi for at kunne fungere og vokse.

Udfordringer ved integrationen på det indre marked er bl.a. følgende: For det første skal man have afskaffet unødvendige hindringer i tilladelsesordningen og i reglerne for udbud af tjenester, således at en tilladelse erhvervet i en medlemsstat er gyldig i alle medlemsstater, og at operatører kan udbyde tjenester på grundlag af en konsekvent og stabil anvendelse af forskriftsmæssige forpligtelser. For det andet skal der sikres en større harmonisering af adgangen til væsentlige ressourcer ved at sikre, at mobiloperatører har forudsigelige fordelingsbetingelser og samordnede tidsplaner for adgangen til trådløse bredbånd i hele EU, samt ved at harmonisere måderne, hvorpå man kan få adgang til europæiske fastnet, således at udbydere lettere kan udbyde deres tjenester i hele det indre marked. For det tredje skal der sikres fælles høje standarder for forbrugerbeskyttelse i hele EU og fælles handelsbetingelser på dette område, herunder ved hjælp af foranstaltninger, der gradvist sætter en stopper for roaminggebyrer og sikrer adgang til det åbne internet. Der er tale om forskellige udfordringer, som dette forslag indeholder forskellige løsningsforslag til, men de er alle vigtige for den handels- og investeringsmæssige beslutningstagning i denne sektor og til forbrugernes fordel, og der må nu tages fat på dem alle på én gang for at få adgang til det indre marked. Udover disse udfordringer er der de mere generelle udfordringer ved at etablere et indre digitalt marked, såsom reglerne for onlineindhold.

Hvis europæerne skal kunne drage nytte af de nye innovative tjenester af høj kvalitet, er det nødvendigt at sætte skub i investeringerne i næste generation af infrastrukturer. Det rette lovgivningsmæssige miljø er et altafgørende bidrag til et dynamisk og konkurrencedygtigt indre marked. Det skal sikre den rette balance mellem risiko og fortjeneste for dem, der er rede til at investere. Det kan ligeledes sætte en stopper for fragmentering af udbuddet af tjenester, således at alle brancher og brugere i EU kan drage fuld nytte af dem. For at fremme disse mål vil Kommissionen sammen med dette forslag vedtage en henstilling om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd.¹ Henstillingen skal fremme konkurrencen og øge investeringerne i højhastighedsnet ved at sikre varig stabilitet i priserne på adgangen til kobbernet, lige adgang for dem, der søger adgang til etablerede operatørers net og dermed lige konkurrencevilkår, samt ved at fastlægge de vilkår, hvorunder prisregulering af næste generation af accesnet ikke længere er berettiget, således af investorer i disse net vil have større frihed til at udarbejde hensigtsmæssige prissætningsstrategier for at sikre afkast, når der er konkurrerende infrastrukturer, såsom regulerede kobber- og kabelnet i visse områder og i stigende grad 4. generation af mobilnet.

Forslaget skal således ses i sammenhæng med andre nye eller forestående initiativer på området. Forslaget bygger på og fremmer de vigtigste direktiver fra 2002 om udbud af elektroniske kommunikationsnet, som ændret i 2009, ved at indføre umiddelbart gældende bestemmelser, som skal anvendes sammen med bestemmelserne i direktiverne på områder såsom tilladelse, frekvenstildeling og netadgang. Forslaget vedtages på baggrund af Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved udbygning af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation², hvori man allerede har valgt i ét instrument til at tage fat på en række bestemte lovgivningsmæssige omkostningselementer på forskellige stadier af

¹ COM [insert final reference].

² COM(2013) 147.

netinvesteringsprocessen, som til sammen gør det muligt at reducere omkostningerne til udbygningen af bredbåndsnettet med op til 30 %. Forslaget er også vedtaget vel vidende, at Kommissionens henstilling om relevante markeder³ skal revideres i 2014, og at det forberedende arbejde skrider godt fremad. Såfremt vedtagelsen og gennemførelsen af dette forslag går hurtigt, vil man kunne reducere antallet eller omfanget af markeder, som er underlagt forhåndsregulering som led i den fremadrettede analyse af konkurrenceudviklingen på et indre marked.

1.2. Generel baggrund

I vore dage er mange digitale tjenester og applikationer online på EU's indre marked. De aktuelle innovations- og vækstmuligheder er ofte digitale i stort set alle økonomiske sektorer lige fra bilsektoren (internetforbundne biler) til energi (intelligente net), offentlige forvaltninger (e-forvaltning) og generelle tjenester (e-sundhed). Uanset om man skal drive små nystartede virksomheder eller store koncerner er der inden for næsten alle felter behov for adgang til de nyeste og bedste tjenester og infrastrukturer. Hele dette økosystem er afhængigt af den konnektivitet, der opnås via elektroniske kommunikationsnet.

I dag er Europa delt op i 28 forskellige nationale kommunikationsmarkeder, som hver har et begrænset antal aktører. Selv om ingen operatør opererer i mere end halvdelen af medlemsstaterne og oftest i langt færre, er der alt i alt mere end 200 operatører, der betjener et marked med over 510 millioner kunder. EU-reglerne om f.eks. tilladelser, lovgivningsmæssige betingelser, frekvenstildeling og forbrugerbeskyttelse gennemføres på forskellig vis. Dette brogede billede skaber hindringer for markedsadgangen og øger omkostningerne for de operatører, der ønsker at udbyde tjenester på tværs af grænser, og hæmmer således deres udvidelse. Dette står i stærk kontrast til USA og Kina, som har ét marked på henholdsvis 330 og 1 400 millioner kunder, der betjenes af fire eller fem store operatører med én lovgivning, et licenssystem og én frekvenstildelingspolitik.

Stordriftsfordele og nye vækstmuligheder kan forbedre afkastet på investeringer i højhastighedsnet og kan samtidig fremme konkurrencen og konkurrencedygtigheden globalt. Inden for EU kan operatørerne dog ikke drage tilstrækkelig nytte af dem. I andre dele af verden gør man en stor indsats på det digitale område og foretager store investeringer – disse investeringer betaler sig for både investorerne og forbrugerne – men i Europa sker moderniseringen ikke hurtigt nok.

Samtidig har forbrugerne på grund af opsplittede nationale markeder færre valgmuligheder, de har adgang til tjenester, der er mindre innovative og af lavere kvalitet, og de betaler stadig dyrt for at ringe på tværs af grænserne og benytte sig af roaming inden for EU. Dette betyder, at de ikke er i stand til at få det bedste ud af de digitale tjenester, der potentielt er til rådighed i dag.

Som resultat heraf går Europa glip af en vigtig potentiel kilde til vækst. I en verden, hvor ikt er vidt udbredt, undergraves effektiviteten og produktiviteten i hele økonomien af et fragmenteret marked for elektronisk kommunikation. Det uudnyttede potentiale i et indre EU-marked for elektronisk kommunikation anslås at svare til 0,9 % af BNP eller 110 mia. EUR om året.⁴ Fordelene ved et indre marked for virksomhedskommunikationstjenester alene beløber sig til næsten 90 mia. EUR om året.⁵

³ EUT L 344 af 28.12.2007, s. 65.

⁴ *Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020*, Ecorys, TU Delft and TNO, 2012.

⁵ *Business communications, economic growth and the competitive challenge*, WIK, 2012.

Et godt marked for telekommunikation understøtter den bredere digitale økonomi, hvis dynamik afspejles i den konstante vækst i beskæftigelsen. Det forhold, at der arbejder 4 millioner ikt-specialister i EU - et tal der hele tiden stiger trods den økonomiske tilbagegang – giver en idé om omfanget af denne bredere økonomi. Ser man på økonomien som helhed, kunne øgede ikt-investeringer, en forbedring af arbejdsstyrkens e-færdigheder og en omstrukturering af vilkårene for internetøkonomien øge BNP med yderligere 5 % frem til 2020⁶ og skabe 3,8 millioner job.⁷

Hindringer på markedet for elektronisk kommunikation gør det vanskeligt at udnytte fordelene ved EU-omspændende tjenester gennem bedre kvalitet, stordriftsfordele, øgede investeringer, større effektivitet og bedre forhandlingspositioner. Dette påvirker det bredere digitale økosystem negativt, herunder de europæiske fabrikker af udstyr og udbydere af indhold og applikationer, lige fra nystartede virksomheder til statsforvaltninger. Det påvirker ligeledes de økonomiske sektorer, såsom banksektoren og bil- logistik-, detail-, energi- og transportsektoren, der er afhængige af konnektivitet, hvis de skal øge produktiviteten, f.eks. ved hjælp af cloud computing, netforbundne objekter og integreret udbud af tjenester.

1.3. Politisk baggrund

Den digitale dagsorden for Europa, der er et flagskibsinitiativ under EU's Europa 2020-strategi, understreger allerede den vigtige rolle, som ikt og netkonnektivitet spiller. Den indeholder adskillige initiativer, der skal fremme investeringerne, øge konkurrencen og reducere omkostningerne ved udrulning af højhastighedsnet, således at alle europæere sikres adgang til hurtigt bredbånd. Desuden har Kommissionen lanceret et stortilet samarbejde om job i IT-sektoren for at udnytte de muligheder for at skabe arbejdspladser, der ligger i denne sektor.

Kommissionen gennemfører ligeledes initiativer, der skal sikre "et digitalt indre marked" og fremme onlineindhold, herunder e-handel og e-forvaltning. Den har også foreslået en reform af EU's databeskyttelsesforordning for at beskytte borgernes privatliv, samtidig med at innovationen og transaktionerne på det indre marked fremmes, samt en strategi til at fremme cypersikkerheden og forsvare EU's vigtige infrastrukturer og net, herunder et udkast til direktiv om net- og informationssikkerhed⁸, som er et væsentlig bidrag til at sikre borgernes og forbrugernes tillid til onlinemiljøet.

Et indre marked for elektronisk kommunikation vil fremme det digitale markeds økosystem. Et sådant marked vil ikke blot omfatte moderne infrastruktur, men også innovative og sikre digitale tjenester.

I erkendelse heraf understregede Det Europæiske Råd på sit møde i foråret 2013 vigtigheden af et digitalt indre marked for vækst og opfordrede Kommissionen til at fremlægge konkrete foranstaltninger til etablering af et indre marked for ikt så hurtigt som muligt (forud for Det Europæiske Råds møde i oktober). Sammen med Kommissionens henstilling om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd består dette forslag af en række velbalancerede foranstaltninger, der har til formål at komme det indre marked for elektronisk kommunikation nærmere og sætte skub i investeringerne.

⁶ *Capturing the ICT dividend*, Oxford Economics Research, 2011.

⁷ *Quantitative estimates of the demand for cloud computing in Europe and the likely barriers to takeup*, IDC, 2012.

⁸ COM(2013) 48.

2. RESULTATER AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

2.1. De interesserede parters synspunkter

Siden Rådet i sine konklusioner fra mødet i foråret fastslog behovet for, at der forelægges konkrete forslag forud for dets møde i oktober, har der været iværksat offentlige høringer inden for denne meget korte frist. Udover de specifikke formelle høringer og høringsarrangementer har Kommissionen indgået et omfattende samarbejde med en lang række interesseorganisationer for at vurdere det elektroniske kommunikationsmarkeds generelle tilstand, og hvorledes der kan etableres et indre marked. Kommissionen har holdt møder med og modtaget høringssvar fra repræsentanter fra alle industriens segmenter, forbrugerorganisationer, civilsamfundet samt nationale lovgivere og forvaltninger.

Derudover har Kommissionen tilrettelagt adskillige høringsarrangementer med deltagelse af repræsentanter fra alle segmenter af industrien, forbrugere og civilsamfundet⁹. Disse høringer har vist, at et stort flertal af interessenter tilslutter sig Kommissionens problemanalyse og anerkender, at der er behov for at handle omgående.

Desuden var der drøftelser i Europa-Parlamentet og i ministerrådet (transport, telekommunikation og energi). I Rådet kunne de fleste repræsentationer tilslutte sig problemanalysen og behovet for at træffe foranstaltninger til at gøre fremskridt mod et indre marked med henblik på at sikre eller forbedre konkurrencen og forbrugernes valgmuligheder, gøre noget ved netneutralitet og roaming og undgå tilsynsarbitrage, samtidig med at man sikrer mere ensartet regulering, herunder inden for frekvenstildeling, og undgår overdreven centralisering af kompetencer. Drøftelserne i Europa-Parlamentet viste, at der var stor opbakning til det generelle sigte i Kommissionens forslag, og det blev især understreget, at der er behov for at forhindre roaming som led i et indre marked for telekommunikation samt for at indføre en god forbrugerbeskyttelse og klare regler om netneutralitet.

2.2. Ekspertbistand

Der blev gennemført en større undersøgelse i 2012 om "steps towards a truly internal market for e-communications", også kendt som "omkostninger ved ikke at have et indre marked for telekommunikation".¹⁰ I undersøgelsen vurderede man EU's indre marked for elektronisk kommunikation og anslog det økonomiske potentiale ved et indre marked.

Kommissionen anvendte også mange andre dokumentationskilder, f.eks. den årlige resultattavle for den digitale dagsorden og økonomiske undersøgelser udarbejdet af GD ECFIN, bl.a. vedrørende fragmenteringen af telekommunikationsmarkedet i Europa.¹¹ EU-høringsordningen i rammebestemmelserne har også påpeget inkonsekvent praksis blandt nationale tilsynsmyndigheder for så vidt angår reguleringen af relevante markeder. Hvad angår radiofrekvenspolitikprogrammet kunne Kommissionen endvidere konstatere en væsentlig mangel på sammenhæng mellem de forskellige medlemsstaters tilladelser og åbning af frekvensbånd for teknologineutral anvendelse, navnlig med hensyn til betingelser og tidsramme.

⁹ Der blev bl.a. afholdt en offentlig informationsmøde i Bruxelles den 17. juni 2013. Der blev holdt et andet arrangement som led i det årlige fællesmøde om den digitale dagsorden den 19. juni i Dublin.

¹⁰ *Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020*, Ecorys, TU Delft and TNO, 2012.

¹¹ *European Commission, European Economy Occasional Papers 129: Market Functioning in Network Industries - Electronic Communications, Energy and Transport, 2013.*

2.3. Analyse af den foreslåede forordnings konsekvenser

Kommissionens tjenestegrene har i overensstemmelse med sin politik for bedre lovgivning foretaget en konsekvensanalyse af alternative politikker.

Hovedårsagerne til den lovgivningsmæssige fragmentering skyldes til dels de overordnede sektorspecifikke krav til udbud af elektronisk kommunikation, som er omfattet af EU-lovgivning (tilladelse, adgang til faste og trådløse ressourcer, efterlevelsen af regler om beskyttelse af slutbrugere). Selv om hvert af disse elementer har meget forskellige særtræk, og løsningerne på fragmentering derfor nødvendigvis må være meget forskellige, er de alle af afgørende betydning for, at de vigtigste hindringer for et integreret udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i EU kan afskaffes. Analysen af løsningerne er blevet opdelt med henvisning til a) hindringer, der skyldes nationale tilladelsesordninger samt inkonsekvens i de regelsæt, der gennemføres af de nationale tilsynsmyndigheder, b) manglende ensartethed i frekvenstildelingen og -betingelserne samt manglende retssikkerhed med hensyn til, hvorvidt der er frekvenser til rådighed, c) mangel på engrosprodukter, som gør det muligt at udbyde tjenester ved at benytte en anden operatørs net med forenelige tjenesteinteroperabilitetsniveauer i forbindelse med afhjælpende foranstaltninger eller forhandlinger, og d) forskellige forbrugerbeskyttelsesregler, som fører til forskellige niveauer af forbrugerbeskyttelse og forskellige handelsvilkår, herunder høje omkostninger til roaming og internationale opkald, og blokering eller regulering af tjenester.

Der blev valgt tre politiske løsningsmodeller, som skulle analyseres nærmere, til at tackle disse kilder til fragmentering. Den første løsningsmodel bygger på det aktuelle regelsæt for elektronisk kommunikation. Den anden løsningsmodel består af et lovgivningsinstrument (en forordning) som kun tilpasser rammebestemmelserne, i det omfang det er en forudsætning for et indre EU-marked for elektronisk kommunikation, og som bygger på øget EU-samordning. Den tredje løsningsmodel består af anden løsningsmodel, men erstatter den nuværende forvaltningsstruktur med en fælles EU-forvaltning for at sikre fuld samordning af reglerne.

For hver løsningsmodel blev der set på, hvor effektivt den opfylder de politiske mål med fokus på omkostningerne og fordelene på henholdsvis udbuds- og efterspørgselssiden, herunder indflydelsen på strukturen i EU's elektroniske kommunikationsindustri, økonomien, beskæftigelsen, merværdien for forbrugerne og miljøet.

Det konkluderes i konsekvensanalyserapporten, at den anden løsningsmodel er den bedste af de tre. En europæisk tilladelse har primært til formål er at mindske den administrative byrde for europæiske operatører, og den vil sikre ensartethed i de regler, de skal følge.

Ved en samordnet brug af radiofrekvenser inden for det indre marked sikres en synkroniseret rådighed over frekvensressourcer og anvendelsen af ensartede betingelser for deres brug i hele Europa, hvorved frekvenserne udnyttes effektivt. Samtidig vil dette fremme et forudsigeligt investeringsmiljø for højhastighedsnet, herunder deres omfattende geografiske dækning, hvilket på længere sigt også er i slutbrugernes interesse.

Udbuddet af standardiserede engrosadgangsprodukter på EU-niveau som en potentiel afhjælpende foranstaltning vil give fastnetoperatører mulighed for at udbyde konnektivitetstjenester af høj kvalitet til deres kunder i hele EU. Dette udbud forventes at få en positiv afsmittende virkning på investeringer, navnlig på tværs af medlemsstaternes grænser, hvilket vil gøre det lettere for virksomheder at få adgang til nye markeder for at følge kundernes efterspørgsel og give dem mulighed for at gøre det med adgangsprodukter af høj kvalitet, hvilket igen vil øge konkurrencen og stille krav til operatørerne om at forbedre deres udbud ved at investere i infrastruktur og tjenester.

Fælles regler om tjenesternes kvalitet vil sikre brugernes frihed til at søge adgang til tjenester og applikationer, som de ønsker, og på klare kontraktvilkår i hele EU uden unødigt blokering eller regulering af deres internetadgang. Sådanne regler vil samtidig sikre muligheden for at købe specialiserede tjenester af højere kvalitet til levering af særligt indhold og særlige applikationer og tjenester. Større gennemsigtighed og bedre kontraktlige rettigheder sikrer forbrugernes interesse i pålidelige tjenester af høj kvalitet og styrker markedets konkurrencemæssige dynamik.

Endelig er formålet med foranstaltninger til bekæmpelse af uberettigede prisforskelle mellem indenlandske og EU-interne opkald og foranstaltninger til fremme af muligheden for tilbud om "Roaming like at Home" gennem roamingaftaler at afskaffe uberettigede ekstraomkostninger til elektroniske kommunikationstjenester, der udbydes på tværs af grænser.

Det kan således konkluderes, at denne løsningsmodel vil fremme lovgivningsmæssig forudsigelighed og gennemsigtighed hurtigst og mest effektivt. Navnlig bør større konkurrence på markederne, flere fælles driftsbetingelser (ressourceadgang og forbrugerspecifikke regler) samt videreførelsen af stordriftsfordele som følge af forbrugerpriselasticitet eller konkurrencepres føre til større konvergens. Større konkurrencepres, som giver incitament til at differentiere, samt flere stordriftsfordele, større forudsigelighed i reglerne og bedre vilkår for massedistribution af innovative tjenester bør alle på et tidspunkt forbedre investeringsmiljøet. Selv om disse forslag forventes at få positiv indflydelse på beskæftigelsen, er det vanskeligt på nuværende tidspunkt at vurdere de sociale og beskæftigelsesmæssige konsekvenser. Kommissionen vil være særlig opmærksom på dette forhold i forbindelse med overvågningen og evalueringen af lovgivningen.

Sammenlignet med den foretrukne løsningsmodel ville der med løsningsmodel 1 (ved anvendelse af de aktuelle bestemmelser) og løsningsmodel 3 (fuldstændig ændring af tilsynet med tværeuropæiske tjenester) være behov for yderligere 3-5 år for at opnå det ønskede resultat med en urealiseret potentiel stigning i BNP på 3,7 % i perioden 2015-2020.

Ud af de tre løsningsmodeller er det også denne løsningsmodel, der hurtigst kan give resultater og opfylde alle de specifikke mål og således give de største økonomiske og sociale fordele.

Udvalget for konsekvensanalyse afgav en udtalelse om udkastet til konsekvensanalyse den 6. september 2013.

Rapporten og et resumé er offentliggjort sammen med forslaget.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

3.1. Retsgrundlag

Forslaget bygger på artikel 114 i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde, da det vedrører det indre marked for elektronisk kommunikation og dets virkemåde.

3.2. Nærhedsprincippet

De eksisterende rammebestemmelser har ikke fuldt ud kunnet opfylde målet om etablering af et indre marked for elektronisk kommunikation. Selv om de eksisterende nationale regler kan forenes med gældende EU-lovgivning, skaber forskellene ikke desto mindre hindringer for drift og køb af grænseoverskridende tjenester, og således begrænses den frihed til at udbyde elektronisk kommunikation, der garanteres i EU-lovgivningen. Dette har direkte indvirkning

på det indre marked. Medlemsstaterne har hverken kompetence eller incitament til at ændre det aktuelle lovgivningsmæssige landskab.

Der er brug for foranstaltninger på EU-plan til at afhjælpe de underliggende årsager til problemet. Indførelsen af én fælles EU-tilladelse vil modvirke den nuværende fragmentering, som er resultatet af den nationale dimension af de generelle tilladelsessystemer. En fælles EU-tilladelsesordning sammen med hjemlandskontrollen af tilbagetrækningen og/eller suspensionen af sådanne tilladelser vil fremme registreringen af EU-operatørerne og samordningen af de fleste alvorlige håndhævelsesforanstaltninger, der gælder for dem. Forslaget garanterer en større grad af lovgivningsmæssig ensartethed og forudsigelighed for sådanne virksomheder ved at give Kommissionen beføjelse til at kræve, at nationale tilsynsmyndigheder trækker foreslåede afhjælpende foranstaltninger, der ville være uforenelige med EU-lovgivningen, tilbage. Forslaget vil sikre langt større konvergens i de regulerede betingelser for adgang til faste og trådløse ressourcer, hvilket fremmer udbuddet af tværeuropæiske tjenester. Den fuldkomne harmonisering af slutbrugernes rettigheder sikrer, at borgere og udbydere i hele EU har de samme rettigheder og forpligtelser, særligt muligheden for at markedsføre og købe tjenester på tværs af grænser på samme betingelser.

Nærhedsprincippet respekteres, idet EU kun griber ind i det omfang, det er nødvendigt for at afskaffe bestemte hindringer for det indre marked.

For det første er den fælles EU-tilladelse til rådighed for operatører, der har til hensigt at udøve deres virksomhed på europæisk plan, mens de forskriftsmæssige forpligtelser, der uløseligt er forbundet til det sted, hvor et net er placeret, eller hvor en tjeneste ydes, fortsat skal fastlægges af den nationale tilsynsmyndighed i den pågældende medlemsstat. Indtægter, der opkræves ved frekvenstildelinger, vil fortsat høre under den pågældende medlemsstats område, og de mere detaljerede reguleringsprincipper for brugen af frekvenser, som supplerer de overordnede mål i EU's rammebestemmelser, giver stadig medlemsstaterne stor manøvre frihed med hensyn til de nærmere detaljer. Med hensyn til proceduren for anmeldelse til Kommission af frekvenser bygger denne ligeledes på kontrol af lovgivningens forenelighed fremfor at overføre medlemsstaternes skønsbeføjelser til Kommissionen, og den er omfattet af yderligere beskyttelsesforanstaltninger, såsom undersøgelsesproceduren efter komitologiproceduren. Udvidelsen af fordelene ved generel tilladelse til at anvende trådløse adgangspunkter for et lille område skal begrænses til ikke iøjefaldende installationer med lav effekt, der defineres præcist i gennemførelsesforanstaltninger. Endelig forbliver pålæggelsen af krav om udbud af europæiske virtuelle adgang produkter en opgave for den nationale tilsynsmyndighed i den medlemsstat, hvor nettet er, efter en markedsanalyse baseret på de gældende bestemmelser; samtidig bruges der ved harmoniseringen af virtuelle adgang produkter den samme mekanisme, som den der allerede findes i de gældende bestemmelser for fysiske engrosadgangsprodukter.

3.3. Proportionalitetsprincippet

EU skal kun sætte ind, hvor det er nødvendigt for at opnå de definerede mål. Foranstaltningerne vil sigte mod at afhjælpe indlysende flaskehalse for det indre marked med det minimum af ændringer af de gældende bestemmelser, som er nødvendigt for at skabe betingelserne for, at der kan udvikles nye markeder for elektronisk kommunikation på tværs af grænser i EU. Herved vil det dobbelte mål med det indre marked om frihed til at udbyde og til at forbruge elektroniske tjenester kunne opfyldes. Ved stort set at lade de gældende bestemmelser forblive uændrede, herunder måden, hvorpå de nationale tilsynsmyndigheder skal føre tilsyn med markederne, undgår man at gribe forstyrrende ind i de operationer, der forestås af operatører, som foretrækker at forblive nationale (eller lokale).

Endvidere bør udviklingen af nye grænseoverskridende markeder ske efter princippet om bedre lovgivning, dvs. ved gradvist at mindske reguleringspresset, såfremt det viser sig, at markederne er konkurrencedygtige i en mere integreret europæisk sammenhæng, men i overensstemmelse med de nationale tilsynsmyndigheders overvågningskompetencer og med efterfølgende konkurrencekontrol. Dette er en fordel, da de nationale tilsynsmyndigheder også vil være dem, der bedst kan tage hensyn til særlige nationale forhold, når i) der skal fastsættes regler for adgangen til fysiske infrastrukturer, som grundet deres natur er geografisk begrænset til det nationale eller regionale niveau, og ii) når der skal tages hånd om forbrugerspørgsmål i national sammenhæng (navnlig på det nationale sprog).

De foreslåede foranstaltninger vil derfor ikke indebære betydelige ændringer af forvaltningen eller på at flytte kompetencer op på EU-niveau, f.eks. ved hjælp af en EU-reguleringsmyndighed eller tværeuropæisk frekvenslicensudstedelse.

Løsningerne vil sætte de relevante interessenter i stand til at udnytte synergierne på et stort indre marked og forbedre effektiviteten hvad angår deres drift og investeringer på den hurtigste og mest effektive måde. Forslaget sikrer desuden videreførelse af de nuværende regler for de operatører, som vælger at udbyde tjenester i én medlemsstat, samtidig med at de nyder godt af bedre og klarere regler om slutbrugeres rettigheder og mere forudsigelige vilkår for adgang til frekvensressourcer og fastnetadgangsprodukter af høj kvalitet.

3.4. Grundlæggende rettigheder

Forslagets indvirkning på grundlæggende rettigheder såsom ytrings- og informationsfriheden, friheden til at drive egen virksomhed og retten til ikke-forskelsbehandling, forbrugerbeskyttelse og beskyttelse af personoplysninger, er blevet analyseret. Forordningen vil især sikre adgang til det åbne internet, den sætter en høj standard for fuldt ud harmoniserede slutbrugerrettigheder, øger virksomhedernes frihed på europæisk plan og bør med tiden mindske den sektorspecifikke lovgivning.

3.5. Reguleringsmiddel/reguleringsform

Kommissionen foreslår en forordning, idet denne sikrer afskaffelse af hindringer for det indre marked ved at supplere de eksisterende rammebestemmelser for elektronisk kommunikation. Dette omfatter specifikke og umiddelbart gældende rettigheder og forpligtelser for udbydere og slutbrugere, og det omfatter ligeledes koordineringsmekanismer vedrørende visse ressourcer på europæisk plan for at fremme udbuddet af elektroniske kommunikationstjenester på tværs af grænser. Det er vigtigt at have en forordning på et område som f.eks. åbent internet og trafikstyring, hvor der er brug for en reel fælles tilgang, hvis man fra starten vil undgå den nuværende tendens til forskellige nationale løsninger og muliggøre både integreret netstyring og udvikling af onlineindhold, -applikationer og -tjenester, som kan stilles til rådighed på samme måde i hele EU.

3.6. Forslagets opbygning og de vigtigste rettigheder og forpligtelser

Generelle bestemmelser (kapitel I, artikel 1 og 2)

Kapitel I indeholder de generelle bestemmelser, herunder relevante definitioner. Det fastsætter de reguleringsprincipper, som de involverede tilsynsmyndigheder skal følge, når de anvender denne forordning sammen med de eksisterende rammebestemmelser.

Fælles EU-tilladelse (kapitel II, artikel 3-7)

I dag skal operatører, der ønsker at udbyde tjenester i flere medlemsstater, have tilladelse i hver enkelt medlemsstat. Forordningen indfører en fælles EU-tilladelse, der er baseret på et fælles anmeldelsessystem i den medlemsstat, hvor den europæiske udbyder af elektronisk kommunikation har sit hovedsæde (hjemlandet), og opstiller de betingelser, der gælder herfor.

Tilbagetrækning og/eller suspension af den fælles EU-tilladelse er underlagt hjemlandets kontrol. Indehavere af en fælles EU-tilladelse er berettigede til lige juridiske behandling i lignende situationer i og på tværs af medlemsstater, og nye aktører og mindre grænseoverskridende operatører er undtaget fra administrative gebyrer og bidrag til finansiering af forsyningspligten i andre medlemsstater end hjemlandet (værtsmedlemsstater). Indehavere af en fælles EU-tilladelse vil udbyde tjenester i hele EU på grundlag af en mere konsekvent anvendelse af forskriftsmæssige forpligtelser.

Den fælles EU-tilladelse vil således mindske unødvendige administrative byrder og garantere europæiske udbydere mere ensartede rettigheder og forpligtelser, så de kan drive forretning i hele EU og vokse.

Europæiske ressourcer (kapitel III)

Afsnit 1 (artikel 8-16)

De udbydere af mobile tjenester, der findes i Europa i dag, mangler forudsigelighed, når det gælder de frekvensressourcer, der er til rådighed i hele EU, og de skal arbejde under forskellige fordelingsbetingelser. Det er således vanskeligere at planlægge langsigtet, investere på tværs af grænser og i sidste ende ekspandere. En så uensartet situation betyder, at udstyrsfabrikanterne fremstiller deres produkter med henblik på andre markeder, der er større og har bedre vækstmuligheder. Hvis der skal sættes en stopper for denne uholdbare situation, skal der sikres en harmonisering af frekvensressourcer ved:

- at fastlægge fælles reguleringsprincipper, som gælder medlemsstater, når der fastlægges betingelser for frekvensanvendelsen, som er harmoniseret for trådløs bredbåndskommunikation
- at give Kommissionen gennemførelsesbeføjelser til at vedtage gennemførelsesretsakter med det formål at harmonisere de frekvensressourcer, der er til rådighed, tidspunktet for tildeling og varigheden af retten til at anvende frekvensressourcer
- at indføre en høringsmekanisme, der sætter Kommissionen i stand til at revidere udkast til nationale foranstaltninger vedrørende tildeling og anvendelse af frekvensressourcer
- at forenkle betingelserne for udrulning og udbud af adgang til trådløse adgangspunkter med lav effekt (wi-fi, små celler) for at fremme konkurrencen og mindske overbelastningen af nettet.

Afsnit 2 (artikel 17-20)

Harmoniseret virtuel høj kvalitetsadgang til fastnet vil lette adgangen til markedet og udbuddet af grænseoverskridende tjenester både for slutbrugerne og virksomhederne samt bidrage til at sætte skub i konkurrencen og investeringerne. I dag defineres virtuel adgang til fastnet på en række forskellige måder i EU. Virtuel adgang til fastnet med det formål at udbyde grænseoverskridende tjenester harmoniseres ved:

- at definere fælles egenskaber ved EU-harmoniserede virtuelle bredbåndsadgangsprodukter (virtuel adskillelse af pakkede produkter, IP-bitstrøm og termineringsdelene af lejede kabler), der kræves af operatører med en stærk markedsposition
- at kræve af de nationale tilsynsmyndigheder, at der tages højde for indførelsen af sådanne harmoniserede adgangsprodukter, når der indføres regulerende indgreb, idet der tages behørigt hensyn til konkurrencen og investeringerne på

infrastrukturområdet og overordnede krav om proportionalitet. Forslaget afspejler også beslutningspraksis i en bestemmelse, der knytter forbindelse mellem hensynet til engrospriskontrolforpligtelser i forbindelse med næste generation af accesnet og konkurrencemæssige begrænsninger, der skyldes alternative infrastrukturer, effektive garantier for ikke-diskriminerende adgang og konkurrencen på detailplan hvad angår priser, udvalg og kvalitet

- at give udbydere af elektronisk kommunikation ret til på rimelige vilkår at udbyde og tilgå harmoniserede konnektivtetsprodukter med sikkerhed for servicekvalitet for at fremme nye former for onlinetjenester.

Slutbrugernes rettigheder (kapitel IV, artikel 21-29)

I Europa er både udbydere af elektronisk kommunikation og slutbrugerne oppe imod usammenhængende regler vedrørende slutbrugernes rettigheder, hvilket fører til uensartet beskyttelse og en lang række forskellige regler, der skal overholdes i forskellige medlemsstater. Denne fragmentering er dyr for operatørerne, uhensigtsmæssig for slutbrugerne, og i den sidste ende hindrer den udbuddet af grænseoverskridende tjenester og påvirker forbrugernes vilje til at købe dem negativt. For at garantere en passende grad af forbrugerbeskyttelse i hele EU, er de regler, der definerer slutbrugernes rettigheder, blevet harmoniseret, herunder:

- ikke-diskrimination mellem indenlandsk kommunikation og kommunikation inden for EU (EU-intern) (medmindre forskellen kan retfærdiggøres objektivt)
- obligatorisk information forud for kontraktindgåelse og ved kontraktindgåelse
- øget gennemsigtighed og faciliteter, der skal undgå ubehagelige overraskelser på regningen
- retten til at opsige kontrakten efter seks måneder uden omkostninger (eksklusive restværdien af subsidieret udstyr eller andre reklamefremstød)
- udbydernes forpligtelse til at tilbyde uhindret opkobling til alle de former for indhold, applikationer eller tjenester, som slutbrugerne tilgår, hvilket også kaldes netneutralitet, samt regulering af operatørernes anvendelse af trafikstyringsforanstaltninger med det formål at respektere den generelle adgang til internettet. Samtidig tydeliggøres de relevante retsregler for specialtjenester af øget kvalitet.

Lettere skift af udbyder (kapitel V, artikel 30)

Bedre overdragelsesregler fremmer markedsadgang og konkurrence mellem udbydere af elektronisk kommunikation og gør det lettere for slutbrugerne at vælge den udbyder, der bedst opfylder deres specifikke behov. Der opstilles ligeledes harmoniserede principper for overdragelsesprocedurer, såsom omkostningsbaserede priser, en proces, der styres af den modtagende udbyder, og automatisk opsigelse af kontrakten med den overdragende udbyder.

Organisatoriske og afsluttende bestemmelser (kapitel VI, artikel 31-40)

Dette kapitel indeholder generelle bestemmelser vedrørende de kompetente nationale myndigheders sanktionsbeføjelser samt regler om Kommissionens beføjelser til at vedtage delegerede retsakter eller gennemførelsesretsakter.

Der opstilles ligeledes tilpasninger af rammedirektiverne og roaming- og BEREC-forordningerne. Særligt hvad angår forudgående markedsregulering, og fordi hver enkelt national tilsynsmyndighed stadig er ansvarlig for sit respektive (indenlandske) marked, sigter tilpasningerne mod at fremme en større grad af ensartethed og stabilitet i hele EU, for så vidt

angår de nationale tilsynsmyndigheders vurdering af markederne og indførelse af lovgivningsmæssige forpligtelser for indehavere af en fælles EU-tilladelse, for at undgå at de har forskellige forpligtelser for det samme markedssvigt i de forskellige medlemsstater, hvor de er til stede. For at opnå dette indeholder bestemmelserne en beføjelse af Kommissionen til at kræve tilbagekaldelse af afhjælpende foranstaltninger, der er pålagt virksomheder med en fælles EU-tilladelse, samt retlig sikkerhed vedrørende kriterierne for identifikation af markeder, der er underlagt sådanne afhjælpende forhåndsforanstaltninger, idet der også tages højde for konkurrencebegrænsninger forårsaget af tilsvarende tjenester, der udbydes af "over-the-top"-aktører.

Selvom roaming III-forordningen med dens strukturelle foranstaltninger vil skabe større konkurrence på markedet, forventes det ikke, at forordningen alene vil skabe en situation, hvor kunder kan opretholde det typiske forbrugsmønster i deres hjemland, når de rejser til udlandet, og dermed sætte en stopper for roaminggebyrer generelt i hele EU. Artikel 37 bygger derfor videre på roamingforordningen og giver operatørerne incitament til at udbyde roaming til hjemmemarkedspriser. Forslaget indfører en frivillig mekanisme for mobiloperatører, så de kan indgå bilaterale eller multilaterale roamingaftaler, der gør det muligt for dem at internalisere engrosroamingomkostningerne og gradvis indføre roamingtjenester til hjemmemarkedspriser indtil juli 2016, samtidig med at risikoen for prisarbitrage mindskes. Sådanne roamingaftaler er som sådan ikke noget nyt på markedet. Roamingaftaler findes allerede, og de giver deltagerne (forudsat at de overholder konkurrencelovgivningen) mulighed for at opnå stordriftsfordele ved udbud af roamingtjenester mellem de kontraherende parter. Forslaget kræver imidlertid, at de anmeldes for at forbedre deres gennemsigtighed. Det er meningen, at den foreslåede frivillige ordning skal fremme videregivelsen af sådanne lovlige stordriftsfordele til forbrugerne gennem udbud af roamingtjenester til hjemmemarkedspriser på betingelser, som sikrer, at roaming i hele EU er omfattet, og at forbrugerne i hele EU i sidste ende får gavn af sådanne tilbud. Samtidig sikrer forslaget den nødvendige balance, der giver operatører mulighed for at tilpasse deres detailudbud og gradvist sikre, at alle deres kunder kan få gavn af dem. Uden bilaterale eller multilaterale roamingaftaler er det urealistisk at forestille sig, at en operatør ensidigt ville kunne udbyde roamingtjenester til hjemmemarkedspriser i hele EU inden for den planlagte tidsramme.

Endelig er det nødvendigt med ændringer i BEREC-forordningen for at skabe en højere grad af stabilitet i dette organ og give det mulighed for at spille en mere strategisk rolle, særligt gennem udpegelse af en professionel formand med et mandat på tre år.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Den foreslåede forordning har ingen indvirkning på EU's budget.

Navnlig har forslaget om ændring af forordning (EF) nr. 1211/2009 ingen virkninger på hverken antallet af stillinger i stillingsfortegnelsen eller på EU's finansielle bidrag til BEREC-kontoret, og det er i overensstemmelse med tallene i meddelelsen til Europa-Parlamentet og Rådet (COM(2013) 519 final).

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om foranstaltninger vedrørende EU's indre marked for elektronisk kommunikation med henblik på at opnå et netforbundet europæisk område, og om ændring af direktiv 2002/20/EF, 2002/21/EF og 2002/22/EF samt forordning (EF) nr. 1211/2009 og forordning 531/2012

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,
under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹²,
under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget¹³,
efter den almindelige lovgivningsprocedure, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) Det er nødvendigt, at Europa udnytter alle kilder til vækst for at overvinde krisen, skabe arbejdspladser og genvinde konkurrencedygtigheden. Europa 2020-strategien har til formål at genopbygge væksten og skabe nye arbejdspladser. På sit møde i foråret 2013 understregede Det Europæiske Råd det digitale indre markeds betydning for væksten og efterlyste konkrete foranstaltninger med det formål at etablere et indre marked for informations- og kommunikationsteknologi (ikt) så hurtigt som muligt. I overensstemmelse med målene i Europa 2020-strategien og denne anmodning sigter denne forordning mod at etablere et indre marked for elektronisk kommunikation ved at gennemføre og tilpasse det eksisterende EU-regelsæt for elektronisk kommunikation.
- (2) Den digitale dagsorden for Europa, der er et af flagskibsinitiativerne i Europa 2020-strategien, anerkender allerede IKT og netkonnektivitet som et uundværligt grundlag for udviklingen af vores økonomi og samfundet. For at EU kan høste frugterne af den digitale overgang, er der behov for et dynamisk indre marked for elektronisk kommunikation inden for alle sektorer i hele Europa. Et sådant ægte indre kommunikationsmarked vil blive ryggraden i en innovativ og intelligent digital økonomi og en grundpille i det digitale indre marked, hvor onlinetjenester kan udbydes frit på tværs af grænserne.

¹² EUT C [...] af [...], s. [...].

¹³ EUT C [...] af [...], s. [...].

- (3) Friheden til at udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til alle kunder i EU og alle slutbrugeres ret til at vælge det bedste tilbud, der findes på markedet, skal sikres gennem et sømløst digitalt indre marked for elektronisk kommunikation, der ikke hæmmes af opsplitning af markederne langs landegrænserne. De eksisterende rammebestemmelser om elektronisk kommunikation er ikke fuldt ud egnede til at takle en sådan opsplitning, der skyldes generelle tilladelsesordninger, som fungerer på nationalt snarere end på EU-plan, nationale ordninger for tildeling af radiofrekvenser, forskelle i de adgangsprodukter, der er til rådighed for udbydere af elektronisk kommunikation i forskellige medlemsstater og anvendelse af forskellige sektorspecifikke forbrugerregelsæt. I mange tilfælde udgør EU-reglerne blot en referencemodel, og de bliver ofte gennemført på forskellig vis i de enkelte medlemsstater.
- (4) Et ægte indre marked for elektronisk kommunikation vil fremme konkurrencen, investeringerne og innovationen i nye og forbedrede net og tjenester ved at sætte skub i markedsintegrationen og det grænseoverskridende udbud af tjenester. Det vil således bidrage til, at de ambitiøse mål om højhastighedsbredbånd, der er sat i den digitale dagsorden, bliver nået. Det voksende udbud af digitale infrastrukturer og tjenester vil på sin side øge valgmulighederne for forbrugerne, tjenesternes kvalitet og mangfoldigheden på indholdssiden, bidrage til territorial og social sammenhæng og fremme mobiliteten i hele EU.
- (5) De fordele, der høstes som resultat af et indre marked for elektronisk kommunikation, bør komme det bredere digitale økosystem til gode, herunder EU's udstyrsfabrikanter, udbydere af indhold og applikationer samt den bredere økonomi, herunder f.eks. bank-, bil-, logistik, detail-, energi- og transportsektorerne, der er afhængige af konnektivitet for at kunne øge deres produktion ved hjælp af f.eks. allestedsnærværende cloud-applikationer, netforbundet udstyr og mulighed for integreret udbud af tjenester til forskellige dele af virksomheden. De offentlige forvaltninger og sundhedssektoren vil også drage fordel af en bredere tilgang til e-forvaltning og e-sundhedstjenester. Udbuddet af kulturelt indhold og kulturelle tjenester og den kulturelle mangfoldighed generelt vil også kunne styrkes på et indre marked for elektronisk kommunikation. Konnektivitet via elektroniske kommunikationsnet og -tjenester er så vigtigt for den bredere økonomi og samfundet, at uberettigede sektorspecifikke byrder, såvel reguleringsmæssige som andre byrder, bør undgås.
- (6) Denne forordning sigter mod at få det indre marked for elektronisk kommunikation fuldt på plads ved hjælp af foranstaltninger på tre brede, indbyrdes sammenhængende akser. For det første skal den sikre friheden til at udbyde elektroniske kommunikationstjenester på tværs af grænser og net i forskellige medlemsstater på baggrund af princippet om en fælles EU-tilladelse, der skal danne grundlag for en langt højere grad af ensartethed og forudsigelighed i indholdet og gennemførelsen af sektorspecifik lovgivning i hele EU. For det andet er det nødvendigt at sikre adgang til ressourcer, der er afgørende for udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, på langt mere ensartede betingelser, ikke kun hvad angår trådløs bredbåndskommunikation, hvor både tilladelseskrevende og tilladelsesfri radiofrekvenser er af yderste vigtighed, men også hvad angår fastnetkonnektivitet. For det tredje skal forordningen sikre en indbyrdes tilnærmelse af forretningsvilkårene og opbygge forbrugernes tillid til den digitale verden ved at harmonisere reglerne om beskyttelse af slutbrugere, især forbrugere. Ud over regler om adgang til onlineindhold, applikationer og tjenester er der brug for regler

om ikkediskrimination, kontraktrelateret information, opsigelse af kontrakter og skift af udbydere, der ikke blot beskytter forbrugerne, men samtidig sikrer, at internettet forsat kan fungere som en drivkraft for innovation. Desuden skal yderligere reformer på roamingområdet indgyde slutbrugerne tillid, så de forbliver opkoblede, når de rejser i EU, og efterhånden bør reformerne medføre konvergerende priser og vilkår i EU.

- (7) Denne forordning skal derfor supplere det eksisterende EU-regelsæt (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF¹⁴, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF¹⁵, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF¹⁶, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF¹⁷, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF¹⁸, Kommissionens direktiv 2002/77/EF¹⁹ samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1211/2009²⁰, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 531/2012²¹ og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU²²) samt gældende national lovgivning, der er vedtaget i overensstemmelse med EU-lovgivningen; forordningen bør således fastlægge specifikke rettigheder og forpligtelser både for udbydere af elektronisk kommunikation og for slutbrugere ved at indføre væsentlige ændringer i de eksisterende direktiver og forordning (EU) nr. 531/2012, der har til formål at sikre en højere grad af konvergens, samt væsentlige ændringer, der er i overensstemmelse med et indre marked med mere konkurrence.
- (8) De foranstaltninger, der opstilles i denne forordning, respekterer princippet om teknologisk neutralitet, hvilket vil sige, at de hverken pålægger eller diskriminerer til fordel for anvendelse af en speciel teknologi.
- (9) Udbud af elektronisk kommunikation på tværs af grænserne er stadig forbundet med større byrder end de tjenester, der holder sig inden for de nationale grænser. Navnlig skal udbydere af grænseoverskridende tjenester anmelde sig og betale gebyrer i hver enkelt værtsmedlemsstat. Indehavere af en fælles EU-tilladelse bør være underlagt et fælles anmeldelsessystem i den medlemsstat, hvor virksomheden har sit hovedsæde (hjemlandet), hvilket vil mindske den administrative byrde for operatører af

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 7).

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 21).

¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33).

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 51).

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).

¹⁹ Kommissionens direktiv 2002/77/EF af 16. september 2002 om konkurrence på markederne for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 249 af 17.9.2002, s. 21).

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1211/2009 af 25. november 2009 om oprettelse af Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) og dens støttekontor (EUT L 337 af 18.12.2009 s. 1).

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 531/2012 af 13. juni 2012 om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen (EUT L 172 af 30.6.2012, s. 10).

²² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU af 14. marts 2012 om indførelse af et flerårigt radiofrekvenspolitikprogram (EUT L 81 af 21.3.2012, s. 7).

grænseoverskridende tjenester. Den fælles EU-tilladelse skal gælde for enhver virksomhed, der udbyder eller har til hensigt at udbyde elektroniske kommunikationstjenester i mere end én medlemsstat for at sikre, at udbydere af elektronisk kommunikation er berettigede til at nyde godt af de rettigheder, der er forbundet med friheden til at udbyde elektroniske kommunikationstjenester og -net i alle medlemsstater i overensstemmelse med denne forordning. En fælles EU-tilladelse, der fastlægger den lovgivningsmæssige ramme for udbydere af elektronisk kommunikation, som udbyder tjenester på tværs af medlemsstaterne på grundlag af en generel tilladelse i hjemlandet, bør sikre reel frihed til at udbyde elektroniske kommunikationstjenester og -net i hele EU.

- (10) Udbuddet af grænseoverskridende elektroniske kommunikationstjenester eller -net kan udmønte sig forskelligt afhængigt af en række faktorer såsom hvilken slags net eller tjeneste der udbydes, hvor omfattende en fysisk infrastruktur der er behov for, eller abonnentsgrundlaget i de forskellige medlemsstater. Intentionen om at udbyde elektroniske kommunikationstjenester eller drive et elektronisk kommunikationsnet på tværs af grænserne kan påvises gennem aktiviteter såsom forhandling om aftaler vedrørende adgang til net i en given medlemsstat eller markedsføring via et netsted på målmedlemsstatens sprog.
- (11) Uanset hvordan en udbyder vælger at drive elektroniske kommunikationsnet eller udbyde elektroniske kommunikationstjenester på tværs af grænserne, skal den reguleringsordning, der gælder for europæiske udbydere af elektronisk kommunikation, være neutral i forhold til de forretningsmæssige valg, der ligger til grund for, hvordan funktionerne og aktiviteterne tilrettelægges i de forskellige medlemsstater. Derfor skal en europæisk elektronisk kommunikationsudbyders hjemland anses for at være den medlemsstat, hvor de strategiske beslutninger vedrørende udbud af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester bliver truffet, uanset hvilken struktur virksomheden måtte have.
- (12) Den fælles EU-tilladelse skal baseres på en generel tilladelse i hjemlandet. Den bør ikke omfatte vilkår, som allerede gælder i medfør af anden eksisterende national lovgivning, der ikke udelukkende vedrører sektoren for elektronisk kommunikation. Desuden skal bestemmelserne i denne forordning og forordning (EU) nr. 531/2012 også gælde for europæiske udbydere af elektronisk kommunikation.
- (13) De fleste sektorspecifikke betingelser, f.eks. vedrørende adgang til net samt nettens sikkerhed og integritet eller adgang til alarntjenester, hænger i høj grad sammen med det sted, hvor det pågældende net er beliggende, eller hvor den pågældende tjenesten leveres. Derfor kan en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation være underlagt betingelser, der gælder i de medlemsstater, hvor de driver virksomhed, i den udstrækning denne forordning ikke fastsætter andet.
- (14) I tilfælde, hvor medlemsstater kræver bidrag til finansieringen af forsyningspligtigheder og til de nationale tilsynsmyndigheders forvaltningsrelaterede omkostninger, skal kriterierne og procedurerne vedrørende fordelingen af bidragene være forholdsmæssige og ikkediskriminerende for europæiske udbydere af elektronisk kommunikation, så de ikke hindrer grænseoverskridende markedsadgang, især for nye aktører og mindre operatører; derfor bør der ved fastsættelsen af de enkelte virksomheders bidrag tages hensyn til bidragsyderens markedsandel målt i omsætning i den relevante medlemsstat, og der bør gælde en minimumstærskel.
- (15) Det er nødvendigt at sikre, at medlemsstaterne, når omstændighederne ellers er ens, ikke behandler europæiske udbydere af elektronisk kommunikation forskelligt, og at

der anvendes en ensartet reguleringspraksis på det indre marked, særligt hvad angår de foranstaltninger, der falder ind under artikel 15 eller 16 i direktiv 2002/21/EF eller artikel 5 eller 8 i direktiv 2002/19/EF. Europæiske udbydere af elektronisk kommunikation bør derfor have ret til at blive behandlet ens i de forskellige medlemsstater i situationer, der objektivt ses er ens, så der bliver mulighed for en mere integreret drift på tværs af grænserne. Der bør desuden være specifikke procedurer på EU-plan for gennemgang af udkast til afgørelser om afhjælpende foranstaltninger i medfør af artikel 7a, i direktiv 2002/21/EF i sådanne tilfælde for at undgå uberettigede forskelle i de forpligtelser, der gælder for europæiske udbydere af elektronisk kommunikation i forskellige medlemsstater.

- (16) Regulerings- og tilsynsbeføjelserne bør fordeles mellem den europæiske udbyders hjemland og eventuelle værtsmedlemsstater for at mindske hindringerne for markedsadgang, samtidig med at man sikrer, at de gældende betingelser for udbud af elektroniske kommunikationstjenester og –net håndhæves på passende vis. Så selv om hver enkelt tilsynsmyndighed skal overvåge overholdelsen af de betingelser, der gælder på deres område i overensstemmelse med EU-lovgivningen, bl.a. ved hjælp af sanktioner og foreløbige foranstaltninger, er det kun den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet, der har beføjelser til at suspendere eller tilbagekalde en europæisk udbyders ret til at udbyde elektroniske kommunikationstjenester og -net i hele EU eller dele heraf.
- (17) Radiofrekvenser er et offentligt gode og en vigtig ressource for det indre marked for mobilt trådløst bredbånd og satellitkommunikation i EU. Udvikling af trådløs bredbåndskommunikation bidrager til gennemførelsen af den digitale dagsorden for Europa og særligt målet om at sikre bredbåndsadgang med en hastighed på mindst 30 mbps for alle EU-borgere, når vi når 2020, og målet om at give EU den højest mulige bredbåndshastighed og den størst mulige kapacitet. Europa er dog kommet bagud i forhold til andre større globale regioner - Nordamerika, Afrika og dele af Asien - når det gælder udrulning og udbredelse af den nyeste generation af trådløse bredbåndsteknologier, der er nødvendig for at nå disse politiske mål. Den stykvisse proces med at tillade og gøre 800 MHz-båndet tilgængeligt for trådløs bredbåndskommunikation, hvor mere end halvdelen af medlemsstaterne anmoder om undtagelser eller på anden vis ikke opfylder dette inden den tidsfrist, der er fastsat i radiofrekvenspolitikprogrammet, Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012²³, viser, hvor vigtigt det er at skride til handling allerede i perioden for det nuværende radiofrekvenspolitikprogram. EU's foranstaltninger, der har til formål at harmonisere betingelserne for adgang til og effektiv udnyttelse af radiofrekvenserne i forbindelse med elektronisk kommunikation i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 676/2002/EF²⁴ har ikke været tilstrækkelige til at løse problemet.
- (18) De forskellige nationale politikker skaber uoverensstemmelser og opsplittning på det indre marked, hvilket både hæmmer udrulningen af EU-dækkende tjenester og gennemførelsen af det indre marked for trådløs bredbåndskommunikation. Dette kan især skabe ulige betingelser for adgang til sådanne tjenester, hindre konkurrencen mellem virksomheder, der er etableret i forskellige medlemsstater, og bremse

²³ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU af 14. marts 2012 om indførelse af et flerårigt radiofrekvenspolitikprogram (EUT L 81 af 21.3.2012).

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 676/2002/EF af 7. marts 2002 om et frekvenspolitisk regelsæt i Det Europæiske Fællesskab (frekvenspolitikbeslutningen) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 1).

investeringerne i mere avancerede net og teknologier og udviklingen af innovative tjenester; dermed berøves borgerne og virksomhederne for allestedsnærværende integrerede tjenester af høj kvalitet, og udbydere af trådløst bredbånd berøves for den øgede effektivitetsgevinst af en storstilet og mere integreret drift. Derfor bør en almen integreret udbredelse af avancerede trådløse bredbåndskommunikationstjenester i hele EU ledsages af tiltag på EU-plan vedrørende visse aspekter af tildelingen af radiofrekvenser. Samtidig bør medlemsstaterne bevare retten til at tilrettelægge brugen af deres radiofrekvenser til formål vedrørende den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og forsvaret.

- (19) Udbydere af elektroniske kommunikationstjenester, herunder mobiloperatører og konsortier bestående af sådanne operatører, skal have mulighed for i fællesskab at tilrettelægge en effektiv dækning af en stor del af EU's område til en rimelig pris for at tilgodese slutbrugerne på lang sigt; derfor bør de kunne anvende radiofrekvenser i flere medlemsstater, idet der gælder ensartede betingelser, procedurer, omkostninger, tidsrammer og varighed i harmoniserede frekvensbånd, samt supplerende pakker af radiofrekvensressourcer, f.eks. en kombination af lavere og højere frekvenser til dækning af tætbefolkede og mindre tætbefolkede områder. Initiativer til fordel for en højere grad af koordinering og ensartethed vil også øge forudsigeligheden i netinvesteringsmiljøet. Denne forudsigelighed vil ligeledes kunne styrkes af en klar politik, der fremmer brugsrettigheder til radiofrekvenser af langsigtet varighed, uden at det berører disse rettigheders tidsubegrænsede karakter i visse medlemsstater, og som på sin side er forbundet med klare betingelser for overdragelse, leje eller fælles brug af dele af eller samtlige radiofrekvenser, der er genstand for en sådan individuel brugsret.
- (20) Der bør sikres en bedre koordinering og sammenhæng mellem brugsrettighederne til radiofrekvenser, specielt for de frekvensbånd, der er blevet harmoniseret med henblik på trådløst fastnet, nomadisk og mobil bredbåndskommunikation. Dette omfatter de frekvensbånd, der er udpeget på ITU-niveau til avancerede IMT-systemer (International Mobile Telecommunications) og frekvensbånd, der bruges til radiobaserede lokale datanet (RLAN), f.eks. 2,4 GHz-båndet og 5 GHz-båndet. Det bør også udvides til at omfatte frekvensbånd, der muligvis bliver harmoniseret til trådløs bredbåndskommunikation i fremtiden, som det fremgår af artikel 3b i radiofrekvenspolitikprogrammet og Frekvenspolitikgruppens udtalelse af 13. juni 2013 om de strategiske udfordringer, som Europa står over for, når det gælder håndteringen af den stigende efterspørgsel efter radiofrekvenser til trådløst bredbånd, som f.eks. i nær fremtid 700 MHz-båndet, 1,5 GHz-båndet og 3,8-4,2 GHz-båndene.
- (21) Sammenhængen mellem de forskellige nationale radiofrekvenstilldelingsprocedurer kunne styrkes af mere udtrykkelige bestemmelser om de kriterier, der er relevante for tidsplanerne for tilladelsesprocedurerne, brugsrettighedernes gyldighedsperiode, gebyrerne og de nærmere regler for betaling heraf, kapacitets- og dækningsforpligtelser, fastlæggelse af størrelsen af frekvensbånd og frekvensblokke, der er underlagt en tilladelsesprocedure, krav om objektive tærskelværdier til fremme af effektiv konkurrence, betingelser for handel med brugsret til frekvenser, herunder betingelser for fælles brug af frekvenser.
- (22) Begrænsning af afgifterne til det minimum, der kræves for at forvalte radiofrekvenserne optimalt, med en balance mellem betalinger der gennemføres straks og periodiske afgifter vil fremme investeringerne i infrastruktur og udrulning af teknologi samt videregivelse af de medfølgende omkostningsfordele til slutbrugerne.

- (23) En mere samordnet af tildeling af radiofrekvenser og efterfølgende udrulning af trådløst bredbånd vil bidrage til, at der opnås stordriftsfordele i tilgrænsende sektorer såsom netværks- og terminaludstyr. Disse sektorer kunne på deres side tage hensyn til EU-initiativer og -politikker vedrørende anvendelse af radiofrekvenser i højere grad, end det er tilfældet nu. Der bør derfor fastsættes en harmoniseringsprocedure for tidsplanerne for tildeling og en minimums- eller standardgyldighedsperiode for brugsrettigheder til sådanne frekvensbånd.
- (24) Hvad angår de andre væsentlige hovedbetingelser, der kan være knyttet til brugsret til radiofrekvenser til trådløst bredbånd, vil det fremme en mere ensartet anvendelse i medlemsstaterne af de reguleringsprincipper og -kriterier, der opstilles i denne forordning, hvis der indføres en koordineringsordning, der giver Kommissionen og de andre medlemsstaters kompetente myndigheder mulighed for at fremsætte bemærkninger, inden en given medlemsstat tildeler brugsrettigheder, og som giver Kommissionen mulighed for at gribe ind over for forslag, der ser ud til ikke at være i overensstemmelse med EU-lovgivningen, idet den tager medlemsstaternes synspunkter i betragtning.
- (25) I betragtning af den enorme vækst i efterspørgslen på radiofrekvenser til trådløst bredbånd bør man fremme løsninger på alternativ frekvenseffektiv adgang til trådløst bredbånd. Dette indebærer anvendelse af trådløse adgangssystemer med lav effekt, der opererer i et lille område, som f.eks. de såkaldte hotspots på de radiobaserede lokale datanet (RLAN, også kendt som wi-fi) samt net, der består af små cellulære adgangspunkter med lav effekt, (også kaldet femto-, pico- eller metroceller).
- (26) Supplerende trådløse adgangssystemer såsom RLAN, særligt offentligt tilgængelige RLAN-adgangspunkter, giver i stigende grad slutbrugerne adgang til internettet og giver mobiloperatørerne mulighed for mobiltrafikfordeling ved hjælp af harmoniserede radiofrekvenser, uden at det kræver en individuel tilladelse eller brugsret til radiofrekvenser.
- (27) De fleste RLAN-adgangspunkter anvendes indtil videre af private brugere som en lokal trådløs udvidelse af deres faste bredbåndsforbindelse. Hvis slutbrugerne vælger at dele adgangen til deres RLAN med andre inden for rammerne af deres eget internetabonnement, burde dette særligt i tætbefolkede områder maksimere den trådløse datakapacitet gennem genanvendelse af radiofrekvenser og skabe en omkostningseffektiv, komplementerende trådløs infrastruktur, der er tilgængelig for andre slutbrugere. Derfor bør unødvendige restriktioner for slutbrugerne med hensyn til at dele adgang til deres egne RLAN-adgangspunkter med andre slutbrugere eller koble sig på disse adgangspunkter enten fjernes eller forhindres.
- (28) Desuden bør unødige restriktioner for udrulning og sammenkobling af RLAN-adgangspunkter fjernes. Offentlige myndigheder og udbydere af offentlige tjenester anvender i stigende grad RLAN-adgangspunkter i deres lokaler til egne formål, f.eks. til brug for deres personale, for at fremme omkostningseffektiv adgang for borgerne til e-forvaltningstjenester på stedet eller for at understøtte udbuddet af intelligente offentlige tjenester med tidstro information, f.eks. vedrørende offentlig transport eller trafikstyring. Disse instanser kunne også give adgang til sådanne adgangspunkter for borgerne i al almindelighed som en accessorisk tjeneste ud over de tjenester, der tilbydes offentligheden fra disse lokaler, og de bør kunne gøre dette i overensstemmelse med konkurrencereglerne og reglerne for offentlige indkøb. Tiltrædelse af lokal adgang til elektroniske kommunikationsnet inden for eller omkring en privat ejendom eller et begrænset offentligt område som en

accessorisk tjeneste som supplement til en anden aktivitet, der ikke er afhængig af denne form for adgang, såsom RLAN-hotspots, der stilles til rådighed for kunder, der betaler for andre ydelser, eller for den offentligheden i området, bør ikke medføre, at en sådan udbyder anses som en udbyder af elektronisk kommunikation.

- (29) Trådløse adgangspunkter med lav effekt i et lille område benytter meget småt og ikke iøjnefaldende udstyr, der ligner private wi-fi-routere, og der bør udarbejdes tekniske specifikationer på EU-plan for udrulning og anvendelse af disse i forskellige lokale sammenhænge på grundlag af generelle tilladelser, uden urimelige restriktioner hidrørende fra individuelle planlægnings- eller andre tilladelser. Forholdsmæssigheden af foranstaltninger, der fastlægger de tekniske egenskaber ved en sådan anvendelse, som er omfattet af generelle tilladelser, bør sikres ved hjælp af egenskaber, der er betydeligt mere restriktive end de gældende højeste værdier i EU-foranstaltningerne vedrørende parametre såsom effekt.
- (30) Medlemsstaterne bør sikre, at forvaltningen af radiofrekvenser på nationalt plan ikke forhindrer andre medlemsstater i at bruge de radiofrekvenser, de har ret til, eller i at overholde deres forpligtelser angående anvendelse af frekvensbånd, der er blevet harmoniseret på EU-plan. Idet der bygges videre på Frekvenspolitikgruppens nuværende aktiviteter, bør der etableres en koordineringsmekanisme for at sikre, at hver enkelt medlemsstat har retfærdig adgang til radiofrekvenser, og at resultaterne af koordineringen er ensartede og mulige at håndhæve.
- (31) Erfaringerne med gennemførelsen af EU's regelsæt viser, at de eksisterende bestemmelser, der kræver ensartet anvendelse af reguleringsforanstaltningerne, sammen med målet om at bidrage til udviklingen af det indre marked ikke har skabt et tilstrækkeligt stærkt incitament til at udvikle adgangsprodukter på grundlag af harmoniserede standarder og processer, særligt ikke i forbindelse med fastnet. Når operatørerne driver virksomhed i forskellige medlemsstater, har de vanskeligt ved at finde adgangsressourcer, der har den rette kvalitet og det rette interoperabilitetsniveau hvad angår tjenester og net, og når disse ressourcer findes, har de forskellige tekniske egenskaber. Dette øger omkostningerne og udgør en hindring for udbud af tjenester på tværs af nationale grænser.
- (32) Det vil sætte skub i integreringen af det indre marked for elektronisk kommunikation, hvis der skabes en ramme for fastlæggelse af visse europæiske virtuelle nøgleprodukter, der er særligt vigtige for udbydere af elektroniske kommunikationstjenester, som vil tilbyde grænseoverskridende tjenester, samt hvis der vedtages en tværeuropæisk strategi, baseret på nøgleparametre og minimumskrav til egenskaber, i et miljø, der i stigende grad er baseret udelukkende på IP-teknologi.
- (33) Det er nødvendigt at tage hånd om de operationelle behov, der kan opfyldes ved hjælp af forskellige virtuelle produkter. Der bør være europæiske virtuelle bredbåndsadgangsprodukter til rådighed i tilfælde, hvor en operatør med en stærk markedsposition i medfør af betingelserne i rammedirektivet og adgangsdirektivet er blevet forpligtet til at tilbyde adgang på regulerede betingelser ved et bestemt adgangspunkt i sit net. For det første bør effektiv grænseoverskridende markedsadgang fremmes ved hjælp af harmoniserede produkter, der sætter udbydere af grænseoverskridende tjenester i stand til at levere tjenester til deres slutkunder for første gang, uden forsinkelse og på en måde, der er forudsigelig og af tilstrækkelig kvalitet; dette omfatter også tjenester rettet mod virksomhedskunder med afdelinger i forskellige medlemsstater, hvor dette er nødvendigt og forholdsmæssigt ifølge markedsanalyser. Disse harmoniserede produkter skal være til rådighed i en

tilstrækkelig periode, så udbydere og de adgangssøgende kan planlægge investeringer på mellemlang og lang sigt.

- (34) For det andet er avancerede virtuelle adgang produkter, der kræver, at adgangssøgende investerer mere, og som giver dem en højere grad af kontrol og differentiering, særligt ved at give adgang på et mere lokalt plan, altafgørende, når det gælder om at skabe vilkår for vedvarende konkurrence på det indre marked. Derfor skal disse engrosadgangsprodukter, der er afgørende for næstgenerationsaccessnet (NGA-net), også harmoniseres for at fremme grænseoverskridende investeringer. Sådanne virtuelle bredbåndsadgangsprodukter skal udformes, så deres funktionaliteter svarer til fysisk adskillelse af pakkede produkter, for at øge udvalget af mulige afhjælpende foranstaltninger på engrosniveau, som de nationale tilsynsmyndigheder kan tage i betragtning i proportionalitetsvurderingen i medfør af direktiv 2002/19/EF.
- (35) For det tredje er det også nødvendigt at harmonisere et engrosadgangsprodukt med henblik på termineringsdelen af faste kredsløb med udvidede grænseflader for at muliggøre grænseoverskridende udbud af opgavekritiske konnektivitetstjenester til de mest krævende virksomhedsbrugere.
- (36) I forbindelse med den stigende overgang til net, der udelukkende er IP-baserede, forhindrer manglen på adgang til konnektivitetsprodukter, der er baseret på IP-protokollen for forskellige kategorier af tjenester med en garanteret tjenestekvalitet, der muliggør kommunikationsveje på tværs af netdomæner og netgrænser, både inden for og på tværs af medlemsstaterne, udviklingen af applikationer, der er afhængige af adgang til andre net, hvilket begrænser den teknologiske innovation. Desuden forhindrer denne situation en videre udbredelse af de effektivitetsfordele, der er forbundet med styring og udbud af IP-baserede net og konnektivitetsprodukter med garanteret tjenestekvalitet, særligt øget sikkerhed, pålidelighed og fleksibilitet, omkostningseffektivitet og hurtigere levering, der er til gavn for netoperatørerne, tjenesteudbydere og slutbrugerne. Det er derfor nødvendigt med en harmoniseret tilgang til udformningen og tilrådighedsstillelsen af disse produkter på rimelige vilkår, bl.a. muligheden for gensidig levering mellem udbydere af elektronisk kommunikation, hvor dette ønskes.
- (37) Fastsættelsen af europæiske virtuelle bredbånd produkter i medfør af denne forordning bør afspejles i de nationale tilsynsmyndigheders vurdering af, hvilke afhjælpende adgangsforsanstaltninger der er mest formålstjenlige over for net, der tilhører operatører med en stærk markedsposition; samtidig bør man undgå overregulering som følge af en unødigt vækst i udbuddet af adgang produkter på engrosniveau, uanset om disse indføres i medfør af markedsanalyser eller tilbydes på andre betingelser. Navnlig bør indførelsen af europæiske virtuelle adgang produkter ikke i sig selv føre til en stigning i antallet af regulerede adgang produkter, der pålægges en given operatør. Endvidere bør den omstændighed, at de nationale tilsynsmyndigheder i medfør af denne forordning skal vurdere, om der bør indføres krav om et europæisk virtuelt bredbånd adgang produkt i stedet for eksisterende adgangsforsanstaltninger på engrosniveau, og om det er hensigtsmæssigt at indføre krav om et europæisk virtuelt bredbånd adgang produkt i forbindelse med fremtidige markedsundersøgelser, hvor de konstaterer, at en udbyder har en stærk markedsposition, ikke berøre deres ansvar for at vælge den mest hensigtsmæssige og forholdsmæssige foranstaltning for at afhjælpe det konstaterede konkurrenceproblem i overensstemmelse med artikel 16 i direktiv 2002/21/EF.

- (38) Af hensyn til forudsigelighed i reguleringen bør hovedelementerne i den beslutningspraksis, der er under udvikling i medfør af det nuværende regelsæt, og som påvirker de betingelser, på hvilke engrosadgangsprodukter, herunder europæiske virtuelle bredbåndsadgangsprodukter, stilles til rådighed for NGA-net, også afspejles i lovgivningen. Disse hovedelementer bør omfatte bestemmelser, der afspejler, hvor vigtig en rolle forholdet mellem konkurrencemæssige begrænsninger, der hidrører fra alternative faste og trådløse infrastrukturer, faktiske garantier for ikke-diskriminerende adgang samt den eksisterende grad af konkurrence hvad angår pris, udvalg og kvalitet på detailniveau spiller i analysen af engrosadgangsmarkederne og særlig af, hvorvidt der er behov for priskontrol for denne adgang til NGA-net. Graden af konkurrence på pris, udvalg og kvalitet er det, der i sidste ende er afgørende for fordelene for slutbrugerne. For eksempel kan de nationale tilsynsmyndigheder i forbindelse med deres vurdering af hver enkelt sag i medfør af artikel 16 i direktiv 2002/21/EF, uden at det berører vurderingen af, om der er tale om stærk markedsposition, og anvendelsen af EU's konkurrenceregler, anse betingelserne på et marked med to faste næstgenerationsnet for at skabe tilstrækkelig konkurrence til at kunne sætte skub i netopgraderinger og fremme udviklingen hen imod udbud af ultrahurtige tjenester, hvilket er et af de vigtige parametre i detailkonkurrence.
- (39) Det må forventes, at øget konkurrence på et indre marked med tiden vil føre til begrænsning af sektorspecifik regulering på baggrund af markedsanalyse. Et af resultaterne af gennemførelsen af det indre marked bør netop være en stærkere tendens til effektiv konkurrence på relevante markeder, idet efterfølgende anvendelse af konkurrencereglerne i stadigt stigende grad anses for at være tilstrækkelig til at sikre markedets funktion. For at sikre juridisk klarhed og forudsigelighed, hvad angår reguleringsstrategierne på tværs af grænserne, bør der opstilles klare og bindende kriterier for, hvordan det vurderes, om betingelserne på et givet marked stadig retfærdiggør forudgående reguleringsmæssige forpligtelser, idet der henvises til flaskehalsenes varige karakter og udsigterne til konkurrence, særligt infrastrukturbaseret konkurrence, samt konkurrencebetingelserne på detailniveau hvad angår parametre såsom pris, udvalg og kvalitet, der i sidste ende er det, der er relevant for slutbrugerne og EU's økonomis globale konkurrencedygtighed. Disse kriterier bør danne grundlag for regelmæssige revisioner af listen over markeder, hvor forudgående regulering kan være berettiget, og hjælpe de nationale tilsynsmyndigheder med at målrette deres indsats på konvergerende vis, hvor konkurrencen endnu ikke er effektiv. Endelig vil etableringen af et ægte indre marked for elektronisk kommunikation muligvis indvirke på den geografiske afgrænsning af markederne med henblik på både sektorspecifik regulering på baggrund af konkurrenceprincipperne og anvendelse af selve konkurrencelovgivningen.
- (40) Forskelle i den nationale gennemførelse af sektorspecifikke regler for beskyttelse af slutbrugerne skaber store hindringer på det indre digitale marked, særligt i form af øgede overholdelsesomkostninger for udbydere, der tilbyder elektronisk kommunikation til offentligheden, og som ønsker at udbyde tjenester på tværs af medlemsstaterne. Desuden undergraver opsplittningen og usikkerheden omkring graden af det beskyttelsesniveau, der tilbydes i forskellige medlemsstater, slutbrugernes tillid og afskrækker dem fra at købe elektroniske kommunikationstjenester i udlandet. For at opnå EU's mål om at fjerne hindringerne på det indre marked er det nødvendigt at udskifte de eksisterende divergerende nationale lovforanstaltninger med et fælles og fuldt ud harmoniseret sæt

sektorspecifikke regler, der skaber et fælles højt beskyttelsesniveau for slutbrugerne. Denne form for fuld harmonisering af de lovgivningsmæssige bestemmelser bør ikke forhindre de udbydere af elektronisk kommunikation, der tilbyder tjenester til offentligheden, i at tilbyde slutbrugerne kontrakter, der går videre end dette beskyttelsesniveau.

- (41) Eftersom denne forordning kun harmoniserer visse sektorspecifikke regler, berører den ikke de generelle forbrugerbeskyttelsesregler, der er fastsat i EU-retsakter og den nationale lovgivning, der gennemfører dem.
- (42) I de tilfælde hvor bestemmelserne i kapitel 4 og 5 i denne forordning henviser til slutbrugere, skal bestemmelserne ikke kun gælde for forbrugere, men også for andre kategorier af slutbrugere, primært mikrovirksomheder. Hvis de anmoder herom, skal individuelle slutbrugere, der ikke er forbrugere, have mulighed for at indgå individuelle aftaler om at afvige fra visse bestemmelser.
- (43) Gennemførelsen af det indre marked for elektronisk kommunikation kræver også, at der fjernes hindringer for slutbrugernes adgang til elektroniske kommunikationstjenester i hele EU. De offentlige myndigheder bør derfor ikke skabe eller opretholde hindringer for grænseoverskridende køb af sådanne tjenester. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden bør ikke nægte eller begrænse adgang eller diskriminere slutbrugere på baggrund af deres nationalitet eller bopælsmedlemsstat. Det skal dog være muligt at differentiere på baggrund af forskelle, der kan retfærdiggøres objektivt, hvad angår omkostninger, risici og markedsbetingelser, som f.eks. forskelle i efterspørgslen og konkurrenternes priser.
- (44) Der hersker stadigvæk betydelige prisforskelle, både inden for fastnet- og mobilkommunikation, mellem tale- og sms-kommunikation i hjemlandet og kommunikation, der terminerer i en anden medlemsstat. Selv om der er store forskelle mellem lande, operatører og takstpakker og mellem mobil- og fastnet-tjenester, bliver dette problem ved med at berøre svage kundegrupper og skabe hindringer for smidig kommunikation i EU. Problemet forekommer på trods af en meget kraftig sænkning, og konvergens i absolutte tal, af termineringstaksterne i de forskellige medlemsstater og lave priser på transitmarkederne. Desuden vil overgangen til udelukkende at bruge IP-baserede net til elektronisk kommunikation med tiden indebære et yderligere fald i omkostningerne. Enhver væsentlig forskel i detailtaksterne mellem på den ene side indenlandsk fjernkommunikation via fastnet, dvs. al anden kommunikation end den, der foregår inden for et lokalområde, der identificeres ved et geografisk nummer i den nationale nummerplan, og på den anden side fastnetkommunikation, der terminerer i en anden medlemsstat, bør derfor retfærdiggøres, idet der henvises til objektive kriterier. Detailtaksterne for international mobilkommunikation må ikke overstige de tale- og sms-eurotakster for henholdsvis regulerede roamingopkald og sms-beskeder, der er fastsat i forordning (EU) nr. 531/2012, medmindre dette retfærdiggøres under henvisning til objektive kriterier. Sådanne kriterier kan omfatte ekstraomkostninger og en rimelig relateret fortjeneste. Andre objektive faktorer kan være forskelle i relateret priselasticitet og let adgang for alle slutbrugere til alternative takster hos udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden, som tilbyder grænseoverskridende tjenester inden for EU til en lav eller ingen ekstratakst, eller til informationssamfundstjenester, der har sammenlignelige funktionaliteter, forudsat at slutbrugerne aktivt gøres opmærksomme på sådanne alternativer af deres udbydere.

- (45) I løbet af de seneste årtier har internettet udviklet sig som en åben platform for innovation med lave adgangsbarrierer for slutbrugere, udbydere af applikationer og indhold og internettjenesteudbydere. Det eksisterende regelsæt har til formål at fremme slutbrugernes muligheder for at få adgang til og formidle information og bruge applikationer og tjenester, som de selv vælger. For nylig viste rapporten fra Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) om trafikstyringspraksis, der blev offentliggjort i maj 2012, og en undersøgelse iværksat af Forvaltningsorganet for Sundhed og Forbrugere og udgivet i december 2012 om markedet for internetadgang og -udbud set ud fra et forbrugerperspektiv dog, at et væsentligt antal slutbrugere bliver berørt af trafikstyringspraksis, der blokerer eller bremser specifikke applikationer. Disse tendenser kræver klare regler på EU-plan for at bibeholde det åbne internet og for at undgå opsplitting på det indre marked som følge af de enkelte medlemsstaters foranstaltninger.
- (46) Slutbrugernes frihed til at have adgang til og formidle oplysninger og lovligt indhold og bruge applikationer og tjenester, de selv vælger, er underlagt EU-lovgivningen og den nationale lovgivning, der er i overensstemmelse hermed. Nærværende forordning fastlægger begrænsningerne for de restriktioner for denne frihed, som udbydere af elektroniske kommunikationstjenester til offentligheden pålægger, men berører ikke anden EU-lovgivning, herunder ophavsretsreglerne og direktiv 2000/31/EF.
- (47) På et åbent internet bør udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden ikke inden for begrænsninger vedrørende datamængder og hastighed i forbindelse med internetadgangstjenester, der fremgår af kontraktlige aftaler, blokere, bremse, degradere eller diskriminere specifikt indhold, specifikke applikationer eller tjenester eller specifikke kategorier heraf, undtagen med baggrund i et begrænset antal rimelige trafikstyringsforanstaltninger. Sådanne foranstaltninger skal være gennemsigtige, forholdsmæssige og ikke-diskriminerende. Denne form for rimelig trafikstyring indebærer forebyggelse og hindring af alvorlig kriminalitet, herunder frivillige foranstaltninger fra udbydernes side, der skal forhindre adgang til og udbredelse af børnepornografi. Det bør anses for rimeligt at minimere virkningerne af overbelastning af nettet, forudsat at denne form for belastning kun forekommer i begrænsede tidsrum eller under særlige forhold.
- (48) Mængdebaserede takster bør anses for at være i overensstemmelse med princippet om et åbent internet, så længe det er muligt for slutbrugerne at vælge den takst, der svarer til deres normale dataforbrug på baggrund af gennemsigtig information om betingelserne for og konsekvenserne af et sådant valg. Samtidig bør sådanne takster sætte udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden i stand til bedre at tilpasse netværkskapaciteten til de forventede datamængder. Det er af yderste vigtighed, at slutbrugerne bliver informeret tilstrækkeligt, før de indgår en aftale om en given datamængde eller hastighedsbegrænsning samt de gældende takster, således at de løbende kan overvåge deres forbrug og med lethed anmode om udvidelse af de datamængder, de har til rådighed, hvis de ønsker det.
- (49) Der er også forbrugerefterspørgsel på tjenester og applikationer med garanteret tjenestekvalitet, som tilbydes af udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden eller udbydere af indhold, applikationer eller tjenester. Sådanne tjenester kan omfatte f.eks. tv-spredning via internet-protokollen (IP-tv), videokonferencer og visse sundhedsapplikationer. Derfor skal slutbrugerne også have frihed til at indgå aftaler om udbud af specialtjenester med garanteret tjenestekvalitet

enten med udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden eller udbydere af indhold, applikationer eller tjenester.

- (50) Desuden efterspørger udbyderne af indhold, applikationer og tjenester transmissionstjenester, der er baseret på fleksible kvalitetsparametre, herunder lavere prioriteringsniveauer for trafik, der kan tåle forsinkelse. Indholds- applikations- og tjenesteudbydernes mulighed for at forhandle en sådan fleksibel kvalitet af tjenesteniveauer med udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden er nødvendig for at de kan udbyde specialtjenester, og dette forventes at spille en afgørende rolle i udviklingen af nye tjenester såsom kommunikation mellem maskiner. Samtidig bør sådanne ordninger gøre det muligt for udbyderne af elektronisk kommunikation til offentligheden at balancere trafikken bedre og forhindre overbelastning af nettet. Derfor skal udbyderne af indhold, applikationer og tjenester og udbyderne af elektronisk kommunikation til offentligheden have frihed til at indgå specialtjenesteaftaler om definerede tjenestekvalitetsniveauer, så længe disse aftaler ikke i væsentlig grad forringer internetadgangstjenesternes generelle kvalitet.
- (51) De nationale tilsynsmyndigheder spiller en afgørende rolle, når det gælder om at sikre, at slutbrugerne reelt har mulighed for at benytte sig af denne frihed til åben internetadgang. Derfor bør de nationale tilsynsmyndigheder pålægges forpligtelser vedrørende overvågning og rapportering og til at sikre, at udbyderne af elektronisk kommunikation til offentligheden overholder kravene, og at der er ikke-diskriminerende internetadgangstjenester til rådighed, som ikke forringes af specialtjenester. I vurderingen af, om der er tale om en mulig general forringelse af internetadgangstjenesterne, bør de nationale tilsynsmyndigheder se på kvalitetsparametre som f.eks. tids- og pålidelighedsparametre (reaktionstid, jitter, tab af pakker), graden og virkningerne af overbelastning af nettet, reel hastighed i forhold til annonceret hastighed, internetadgangstjenesternes performans sammenlignet med specialtjenesternes og kvaliteten, som den opleves af slutbrugerne. De nationale tilsynsmyndigheder skal have beføjelser til at pålægge alle eller individuelle udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden krav om garanteret minimumstjenestekvalitet, hvis dette er nødvendigt for at forhindre en generel forringelse af internetadgangstjenesternes kvalitet.
- (52) De foranstaltninger, der skal sikre gennemsigtighed og sammenlignelighed hvad angår priser, takster, vilkår og betingelser, servicekvalitetsparametre, herunder dem, der er specifikke for udbud af internetadgangstjenester, bør øge slutbrugernes mulighed for at optimere deres valg af udbydere, og således kan de drage fuld nytte af konkurrencen.
- (53) Slutbrugerne skal oplyses tilstrækkeligt om prisen og den type tjeneste, der bliver tilbudt, før de køber en tjeneste. Disse oplysninger bør ligeledes gives umiddelbart før en bruger foretager et opkald, når dette gælder et bestemt nummer eller en tjeneste, der er underlagt særlige prisbetingelser, som f.eks. opkald til særtjenester med overtaksering, der således ofte er pålagt en speciel takst. I tilfælde hvor en sådan forpligtelse er uforholdsmæssig, idet der tages hensyn til udbyderens omkostninger og varigheden af oplysningen om taksten sammenlignet med opkaldets gennemsnitlige varighed og den omkostningsrisiko, slutbrugeren er udsat for, kan de nationale tilsynsmyndigheder bevilge en afvigelse. Slutbrugerne skal ligeledes informeres, hvis et gratis opkald pålægges ekstragebyrer.

- (54) Udbyderne af elektronisk kommunikation til offentligheden skal informere slutbrugerne tilstrækkeligt f.eks. om deres tjenester og takster, servicekvalitetsparametre, adgang til nødtjenester og eventuelle begrænsninger, samt udvalget og udformningen af tjenester og produkter, der findes for forbrugere med handicap. Disse oplysninger skal gives på klar og gennemsigtig vis, og de skal være tilpasset den medlemsstat, hvor tjenesterne udbydes, og hvis der forekommer ændringer, skal oplysningerne opdateres. Udbydere kan fritages fra sådanne krav om information i forbindelse med tilbud, der forhandles individuelt.
- (55) Sammenlignelige oplysninger om produkter og tjenester er altafgørende for at slutbrugerne kan gennemføre en uafhængig evaluering af tilbud. Erfaringen viser, at pålidelige og sammenlignelige oplysninger styrker slutbrugernes tillid og gør dem mere villige til at udnytte deres valgmuligheder.
- (56) Kontrakterne er et vigtigt middel til at give slutbrugerne oplysninger med en høj grad af gennemsigtighed og retlig sikkerhed. Udbyderne af elektronisk kommunikation til offentligheden skal give slutbrugerne klare og forståelige oplysninger om alle de væsentlige dele af kontrakten, før slutbrugeren bliver bundet af kontrakten. Oplysningerne skal være obligatoriske og må ikke ændres, undtagen ved efterfølgende aftale mellem slutbrugeren og udbyderen. Kommissionen og de nationale tilsynsmyndigheder har for nylig fundet omfattende uoverensstemmelser mellem den hastighed, der bliver reklameret med i forbindelse med internetadgangstjenester og den hastighed, der reelt er til rådighed for slutbrugerne. Udbyderne af elektroniske kommunikationstjenester til offentligheden skal derfor informere slutbrugerne om den hastighed og de øvrige tjenestekvalitetsparametre, som de realistisk kan forvente at få leveret til deres hovedadresse, før der indgås en kontrakt.
- (57) Hvad angår terminaludstyr skal kontrakten udspecificere de eventuelle begrænsninger, som udbyderen pålægger i forbindelse med anvendelse af udstyret, f.eks. ved hjælp af en sim-lås på mobilt udstyr og eventuelle gebyrer, der skal betales ved ophævelse af kontrakten inden den aftalte udløbsdato. Der bør ikke pålægges nogen gebyrer, efter at den indgåede kontrakt er udløbet.
- (58) For at undgå ubehagelige overraskelser på regningen bør slutbrugerne kunne definere et økonomisk loft for gebyrerne i forbindelse med opkald og internetadgangstjenester. Denne facilitet bør stilles gratis til rådighed med en passende advarsel, der kan konsulteres igen senere, når grænsen er ved at være nået. Når loftet er nået, skal slutbrugerne ikke længere have adgang til eller betale for disse tjenester, medmindre de udtrykkeligt anmoder om fortsat adgang til tjenesten efter aftale med udbyderen.
- (59) Erfaringer fra medlemsstaterne og fra en undersøgelse, der for nylig blev iværksat af Forvaltningsorganset for Sundhed og Forbrugere viste, at lange kontraktperioder og automatisk eller stiltiende fornyelse udgør væsentlige forhindringer for udskiftning af udbyder. Det er derfor ønskeligt, at en slutbruger kan ophæve en kontrakt seks måneder efter, at den er indgået, uden at blive pålagt nogen omkostninger. I sådanne tilfælde kan slutbrugerne blive anmodet om at kompensere udbyderen for det subsidierede udstyrs restværdi eller pro rata temporis-værdien af eventuelle andre tilbud. Kontrakter, der er blevet stiltiende forlænget, skal kunne opsiges med en måneds varsel.
- (60) Væsentlige ændringer af de kontraktlige betingelser, der pålægges til skade for slutbrugeren af udbyderen af elektroniske kommunikationstjenester til

offentligheden, for eksempel hvad angår gebyrer, takster, begrænsning af datamængden, datahastigheden, dækningen eller behandlingen af personoplysninger anses for at give anledning til slutbrugerens ret til at ophæve kontrakten uden at blive pålagt nogen omkostninger.

- (61) Pakkede produkter, der består af elektronisk kommunikation og andre tjenester såsom lineær tv-spredning er blevet mere og mere udbredt og udgør en vigtig del af konkurrencen. I tilfælde, hvor der gælder divergerende kontraktlige regler for de forskellige tjenester i pakken vedrørende ophævelse af kontrakten og udskiftning af udbyder er slutbrugerne reelt forhindret i at skifte til konkurrencedygtige tilbud hvad angår hele pakken eller dele af den. Bestemmelserne i denne forordning vedrørende ophævelse af kontrakten og udskiftning af udbyder bør derfor gælde for alle dele af en sådan pakke.
- (62) Slutbrugerne bør kunne træffe velinformerede valg og skifte udbyder, når det er i deres interesse, således at de kan få fuldt udbytte af konkurrencen. Slutbrugerne bør derfor være i stand til at skifte uden at der er retlige, tekniske eller proceduremæssige hindringer i vejen, herunder kontraktbetingelser og gebyrer. Nummerportabilitet er en vigtig nøgle til at opnå frit valg for forbrugerne og effektiv konkurrence. Dette bør gennemføres så hurtigt som muligt således at nummeret er reelt aktiveret inden for en arbejdsdag efter indgåelse af en aftale om portering af et nummer. Betaling af udestående regninger bør ikke være en betingelse for at gennemføre en anmodning om portering.
- (63) For at understøtte etstedsbestilling og for at fremme en gnidningsløs udskiftningsoplevelse for slutbrugerne skal udskiftningsprocessen styres af den modtagende udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden. Den overdragende udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden bør ikke forsinke eller hindre udskiftningsprocessen. Der bør så vidt muligt anvendes automatiske processer, og man bør sikre en høj grad af beskyttelse af personoplysninger. Gennemsigtige, præcise og rettidige oplysninger om udskiftning bør øge slutbrugernes tryghed ved at skifte udbyder og gøre dem mere villige til at deltage aktivt i konkurrenceprocessen.
- (64) Kontrakter med overdragende udbydere af e-kommunikation til offentligheden bør annulleres automatisk efter udskiftningen, uden at slutbrugerne skal foretage yderligere skridt. Hvis der er tale om forudbetalte tjenester, skal en eventuel resterende saldo tilbagebetales til den forbruger, der ønsker at skifte udbyder.
- (65) Det er nødvendigt, at slutbrugerne oplever kontinuitet, når de skifter vigtige midler til identifikation, såsom e-mailadresser. For at opnå dette og for at undgå, at der går e-mailkommunikation tabt, skal den overdragende udbyder af internetadgangstjenester tilbyde slutbrugerne muligheden for at vælge en gratis facilitet med videresendelse af e-mails i de tilfælde, hvor slutbrugeren har fået en e-mailadresse hos den overdragende udbyder.
- (66) De kompetente nationale myndigheder kan fastsætte de globale processer vedrørende nummerportabilitet og udskiftning af udbyder, idet der tages højde for den teknologiske udvikling og behovet for at sikre EN hurtig, effektiv og forbrugervenlig udskiftningsproces. De kompetente nationale myndigheder skal kunne pålægge forholdsmæssige foranstaltninger, der skal beskytte slutbrugerne tilstrækkeligt i løbet af hele udskiftningsprocessen, herunder passende sanktioner, der har til formål at minimere risiciene for misbrug eller forsinkelser og for at slutbrugerne bliver

overdraget til en anden udbyder uden deres samtykke. De bør også kunne opstille en automatisk kompensationsmekanisme for slutbrugerne i sådanne tilfælde.

- (67) De nationale tilsynsmyndigheder bør også kunne tage effektive forholdsregler med henblik på overvågning og for at sikre overholdelse af bestemmelserne i denne forordning, hvilket indebærer en beføjelse til at indføre effektive sanktioner i tilfælde af brud på denne forordning.
- (68) For at tage hensyn til markedets udvikling og de tekniske fremskridt bør Kommissionen i henhold til artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde have beføjelse til at vedtage retsakter om ændring af bilagene. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau. Kommissionen bør i forbindelse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for samtidig, rettidig og hensigtsmæssig fremsendelse af relevante dokumenter til Europa-Parlamentet og Rådet.
- (69) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelse af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser hvad angår beslutningen om at pålægge medlemsstaterne at tilpasse deres overholdelsesplaner med en fælles tidsplan for tildeling af frekvenser og tilladelse til faktisk brug af frekvenser.
- (70) Implementeringsbeføjelserne, der vedrører harmonisering og koordinering af tilladelse til brug af radiofrekvenser, egenskaberne ved trådløse adgangspunkter for et lille område, koordinering mellem medlemsstaterne hvad angår allokering af radiofrekvenser, mere detaljerede tekniske og metodiske regler ved europæiske virtuelle adgangsprodukter og sikring af internetadgang samt rimelig trafikstyring og tjenestekvalitet bør forventes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011²⁵.
- (71) For at sikre sammenhæng mellem målene og de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre det indre marked for elektronisk kommunikation i medfør af denne forordning og visse specifikke eksisterende retlige bestemmelser og for at afspejle hovedelementerne i den beslutningspraksis, der er under udvikling, bør direktiv 2002/21/EF, 2002/20/EF og 2002/22/EF samt forordning (EU) nr. 531/2012 ændres. Dette omfatter indførelse af bestemmelser om, at direktiv 2002/21/EF og de relaterede direktiver skal læses i sammenhæng med denne forordning, indførelse af øgede beføjelser til Kommissionen når det gælder om at sikre ensartethed hvad angår de afhjælpende foranstaltninger, der pålægges de europæiske udbydere af elektronisk kommunikation, der har en stærk markedspostion inden for konteksten af den europæiske høringsmekanisme, harmonisering af de kriterier, der er vedtaget i forbindelse med definitionen af og konkurrencen på relevante markeder, tilpasning af anmeldelsessystemet i medfør af direktiv 2002/20/EF med henblik på en fælles EU-tilladelse samt ophævelse af bestemmelser vedrørende minimumsharmonisering af slutbrugernes rettigheder, der fremgår af direktiv 2002/22/EF, som er blevet gjort overflødige af den fuldstændige harmonisering, der fremgår af denne forordning.
- (72) Mobilkommunikationsmarkedet i EU er fortsat opsplittet, og der er ikke er noget net, der dækker alle medlemsstater. Som følge heraf skal roamingudbydere købe

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

engrostitjenester af operatørerne i de medlemsstater, deres kunder besøger, for at kunne udbyde mobilkommunikationstjenester til dem, når de rejser i EU. Disse engrosgebyrer udgør en væsentlig hindring for udbud af roamingtjenester til priser, der svarer til indenlandske mobilpriser. Derfor bør der vedtages yderligere foranstaltninger, der skal gøre det lettere at sænke disse gebyrer. Forretningsaftaler eller tekniske aftaler mellem roamingudbydere, der sætter dem i stand til at gennemføre en virtuel udvidelse af deres netdækning i hele EU, gør det muligt for dem at internalisere engrosomkostningerne. For at give et passende incitament bør visse lovgivningsmæssige forpligtelser i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 531/2012 tilpasses²⁶. Navnlig bør den forpligtelse, der påhviler indenlandske udbydere til at give deres kunder adgang til alternative roamingudbydere tale-, sms- og dataroamingtjenester, ikke gælde for udbydere, der ved hjælp af deres egne net eller i kraft af bilaterale eller multilaterale roamingaftaler sikrer, at alle kunder i EU tilbydes standardroamingtakster, der svarer til indlandstaksterne; dog bør der fastsættes en overgangsperiode for tilfælde, hvor der allerede er indrømmet den nævnte adgang.

- (73) Bilaterale eller multilaterale roamingaftaler kan gøre det muligt for en mobiloperatør at behandle sine indenlandske kunders roaming på partnerens net som en tjeneste, der i vid udstrækning svarer til den tjeneste, der leveres til disse kunder på operatørens egne net, hvilket vil have følger for udbyderens egne priser for en sådan virtuel "on-net"-dækning i hele EU. En sådan ordning på engrosniveau kunne gøre det muligt at udvikle nye roamingprodukter og således øge udvalget og konkurrencen på detailniveau.
- (74) Den digitale dagsorden for Europa og forordning (EU) nr. 531/2012 fastsætter det politiske mål, at forskellen mellem roamingtaksterne og indlandstaksterne skal nærme sig nul. I praksis kræver dette, at forbrugere, der falder ind under en af de iagttagne brede kategorier for indenlandsk forbrug, som identificeres under henvisning til en udbyders forskellige indenlandske detailpakker, trygt kan fortsætte det typiske indenlandske forbrugsmønster, der er forbundet med deres respektive indenlandske detailpakker, når de i perioder rejser inden for EU, uden at blive påført omkostninger ud over dem, de har i hjemlandet. Sådanne brede kategorier kan eventuelt identificeres ud fra gældende handelspraksis, idet der f.eks. henvises til differentieringen i indenlandske detailpakker mellem kunder, der betaler forud og kunder, der betaler efterfølgende, pakker, der udelukkende dækker GSM-tjenester (dvs. tale- og sms-pakker), pakker, der er tilpasset forskellige forbrugsniveauer, pakker rettet mod henholdsvis forbrugere og virksomheder, detailpakker med priser pr. forbrugt enhed og pakker, der omfatter "spandervis" af enheder (f.eks. taletid, megabytes data) til en fast pris, uanset hvor meget der rent faktisk bliver brugt. De mange forskellige detailtakstplaner og pakker, der er til rådighed for kunderne på alle EU's indenlandske mobilmarkeder, er tilpasset de varierende brugerbehov, der er forbundet med et marked med konkurrence. Denne fleksibilitet på de indenlandske markeder bør også afspejles i det EU-interne roamingmiljø, samtidig med at der tages hensyn til, at roamingudbydere behov for engrosressourcer fra uafhængige netværksoperatører i forskellige medlemsstater stadig kan retfærdiggøre, at der indføres begrænsninger under henvisning til rimelig brug, hvis indlandstaksterne også gælder for denne form for roamingforbrug.

²⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 531/2012 af 13. juni 2012 om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen (EUT L 172 af 30.6.2012, s. 10.)

- (75) Selv om det i første omgang er op til roamingudbydere selv at vurdere, hvor stor en mængde roamingopkald, -sms'er og -data det er rimeligt at dække til indlandstakst som led i de forskellige detailpakker, bør de nationale tilsynsmyndigheder overvåge roamingudbydernes gennemførelse af sådanne grænser for rimelig brug og sikre, at de fastlægges specifikt under henvisning til detaljerede kvantificerede oplysninger i kontrakterne, der er klare og gennemsikre for kunderne. I denne proces bør de nationale tilsynsmyndigheder tage størst muligt hensyn til vejledningen fra BEREC. I sin vejledning bør BEREC opstille forskellige forbrugsmønstre, der underbygges af de underliggende tendenser inden for tale-, data- og sms-forbrug på EU-plan samt den forventede udvikling, navnlig inden for trådløs dataanvendelse.
- (76) Desuden bør det omfattende fald i mobiltemineringsstaksterne, der på det seneste har fundet sted i hele EU, gøre det muligt at udrydde de yderligere roaminggebyrer for indgående opkald.
- (77) For at sikre stabilitet i BEREC's aktiviteter samt strategisk lederskab bør BEREC's repræsentantskab repræsenteres af en formand på fuld tid, der udnævnes af repræsentantskabet på grundlag af præstationer, kvalifikationer og kendskab til markedsaktørerne og markederne for elektronisk kommunikation samt erfaring inden for overvågning, tilsyn og regulering efter en åben udvælgelsesprøve, der tilrettelægges og styres af repræsentantskabet med bistand fra Kommissionen. Med henblik på den udnævnelse af den første formand for repræsentantskabet bør Kommissionen bl.a. opstille en slutliste over kandidater på grundlag af præstationer, kvalifikationer og kendskab til markedsaktørerne og markederne for elektronisk kommunikation samt erfaring inden for overvågning, tilsyn og regulering. Ved senere udnævnelser bør muligheden for at lade Kommissionen opstille en slutliste tages op til overvejelse i en rapport, der udarbejdes i henhold til denne forordning. Støttekontoret for BEREC bør derfor omfatte formanden for repræsentantskabet, forvaltningsudvalget og en administrerende direktør.
- (78) Direktiv 2002/20/EF, 2002/21/EF og 2002/22/EF samt forordning (EF) nr. 1211/2009 og forordning (EU) nr. 531/2012 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed.
- (79) Kommissionen kan til enhver tid anmode om en udtalelse fra BEREC i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1211/2009, når den finder dette nødvendigt i forbindelse med gennemførelsen af bestemmelserne i denne forordning.
- (80) I denne forordning overholdes de grundlæggende rettigheder og principper i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særlig artikel 8 (Beskyttelse af personoplysninger), artikel 11 (Ytrings- og informationsfrihed), artikel 16 (Frihed til at oprette og drive egen virksomhed), artikel 21 (Ikke-forskelsbehandling) og artikel 38 (Forbrugerbeskyttelse).
- (81) Målet for denne forordning, nemlig at fastlægge de reguleringsprincipper og detaljerede regler, der er nødvendige for at gennemføre et europæisk indre marked for elektronisk kommunikation, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af dets omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Kapitel I

Generelle bestemmelser

Artikel 1 - Formål og anvendelsesområde

1. Denne forordning fastsætter reguleringsprincipperne og de nærmere regler til gennemførelse af et indre EU-marked for elektronisk kommunikation, hvor:

a) udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester har ret til, mulighed for og incitament til at udvikle, udvide og drive deres net og udbyde tjenester, uanset hvor i Unionen udbyderen er etableret eller kunderne befinder sig

b) borgere og virksomheder har ret til og mulighed for at få adgang til konkurrencedygtige, sikre og pålidelige elektroniske kommunikationstjenester, uanset hvor de udbydes inden for Unionen, uden at blive hindret af grænseoverskridende restriktioner eller ubegrundede ekstraomkostninger.

2. Denne forordning fastsætter navnlig reguleringsprincipper, i henhold til hvilke Kommissionen, Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) og de nationale kompetente myndigheder udøver deres hverv, hver part inden for sit kompetenceområde og i sammenhæng med bestemmelserne i direktiv 2002/19/EF, 2002/20/EF, 2002/21/EF og 2002/22/EF:

a) for at sikre enkle, forudsigelige og konvergerende reguleringsvilkår for så vidt angår vigtige administrative og kommercielle parametre, herunder også vedrørende forholdsmæssigheden af individuelle forpligtelser, som eventuelt pålægges i henhold til en markedsanalyse

b) for at fremme vedvarende konkurrence på det indre marked og Unionens konkurrenceevne globalt og mindske sektorspecifik markedsregulering i takt med, at disse mål nås

c) for at fremme investeringer i og innovation inden for ny og forbedret højkapacitetsinfrastruktur, som dækker hele Unionen og kan håndtere den voksende efterspørgsel fra slutbrugerne

d) for at fremme et innovativt tjenesteudbud af høj kvalitet

e) for at sikre rådighed over og højeffektiv udnyttelse af radiofrekvenser, hvad enten disse er underlagt generelle tilladelser eller individuelle brugsrettigheder, med henblik på et udbud af trådløse bredbåndstjenester, som understøtter innovation, investeringer, jobskabelse og fordele for slutbrugerne

f) for at tjene borgernes og slutbrugernes interesser for så vidt angår konnektivitet ved at forbedre investeringsmiljøet med sigte på øget udvalg og kvalitet i netadgang og -tjenester og ved at fremme mobiliteten i hele Unionen samt den sociale og territoriale sammenhæng.

3. For at sikre gennemførelsen af de overordnede reguleringsprincipper i stk. 2 fastsætter denne forordning endvidere de nødvendige nærmere regler for:

a) en fælles EU-tilladelse for europæiske udbydere af elektronisk kommunikation

b) yderligere konvergens af reguleringsvilkårene for så vidt angår nødvendigheden og forholdsmæssigheden af de foranstaltninger, som de nationale tilsynsmyndigheder pålægger europæiske udbydere af elektronisk kommunikation

- c) et harmoniseret udbud på EU-niveau af visse engrosbredbåndsprodukter i henhold til konvergerende reguleringsvilkår
- d) samordnede europæiske rammer for tildeling af harmoniserede frekvenser til trådløse bredbåndskommunikationstjenester, hvorved der oprettes et europæisk rum for trådløs kommunikation
- e) harmoniseringen af regler vedrørende slutbrugerens rettigheder og fremme af reel konkurrence på detailmarkederne, hvorved der skabes et europæisk forbrugerområde for elektronisk kommunikation
- f) udfasning af ubegrundede gebyrer for EU-intern kommunikation og roamingtrafik i Unionen.

Artikel 2 - Definitioner

I forbindelse med denne forordning gælder definitionerne i direktiv 2002/19/EF, 2002/20/EF, 2002/21/EF, 2002/22/EF og 2002/77/EF.

I dette direktiv forstås endvidere ved:

- 1) "europæisk udbyder af elektronisk kommunikation": en virksomhed, som er etableret i Unionen, og udbyder eller har til hensigt at udbyde elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester rettet mod flere medlemsstater, uanset om dette sker direkte eller via et eller flere datterselskaber, og som ikke kan anses for at være et datterselskab af en anden udbyder af elektronisk kommunikation
- 2) "udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden": en virksomhed, som udbyder offentlige elektroniske kommunikationsnet eller offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester
- 3) "datterselskab": en virksomhed, hvor en anden virksomhed direkte eller indirekte:
 - i) kan udøve mere end halvdelen af stemmerettighederne, eller
 - ii) kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne af bestyrelsen, direktionen eller organer, som repræsenterer virksomheden retligt, eller
 - iii) har ret til at lede virksomhedens forretninger
- 4) "fælles EU-tilladelse": de retlige rammer, der gælder for en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation i hele Unionen på grundlag af den generelle tilladelse udstedt i hjemlandet og i overensstemmelse med nærværende forordning
- 5) "hjemland": den medlemsstat, hvor den europæiske udbyder af elektronisk kommunikation har sit hovedsæde
- 6) "hovedsæde": det etableringssted i medlemsstaten, hvor de vigtigste beslutninger træffes for så vidt angår investeringer i og styring af udbuddet af elektroniske kommunikationstjenester eller -net i Unionen
- 7) "værtsmedlemsstat": enhver anden medlemsstat end hjemlandet, hvor en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester
- 8) "harmoniserede radiofrekvenser til trådløs bredbåndskommunikation": radiofrekvenser, for hvilke betingelserne for adgang og effektiv udnyttelse er harmoniseret på EU-niveau, og

navnlig i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning 676/2002/EF²⁷, og som benyttes til andre kommunikationstjenester end radio- og tv-spredning

9) "trådløst adgangspunkt for lille område": lille wi-fi-installation med lav effekt og lille rækkevidde, som kan være del af et offentligt terrestrisk mobilkommunikationsnet, og kan være udstyret med en eller flere ikke iøjnefaldende antenner, som giver offentligheden wi-fi-adgang til elektroniske kommunikationsnet, uanset den underliggende nettopologi

10) "radiobaseret lokalt datanet" (RLAN): wi-fi-system med lav effekt og lille rækkevidde, der har en ringe risiko for at skabe interferens for andre lignende systemer, som andre brugere har placeret tæt på, og som anvender frekvenser på et ikke-eksklusivt grundlag, for hvilke betingelserne for adgang og effektiv udnyttelse til dette formål er harmoniseret i hele Unionen

11) "virtuel bredbåndsadgang": en type engrosadgang til bredbåndsnet, som består af en virtuel adgangsforbindelse til kundens lokaler via en hvilken som helst adgangsnetinfrastruktur, dog ikke fysisk adskilt adgang, sammen med en transmissionstjeneste til et fastlagt sæt handover-punkter, og som omfatter specifikke netelementer, specifikke netfunktioner og tilhørende IT-systemer

12) "konnektivitetsprodukt med garanteret tjenestekvalitet": et produkt, som stilles til rådighed ved en IP-exchange (internet protocol exchange), som giver kunderne mulighed for at etablere en IP-kommunikationsforbindelse mellem et samtrafikpunkt og et eller flere fastnettermineringspunkter, og som giver mulighed for at fastlægge niveauer for punkt-til-punkt-netpræstationer, for så vidt angår specifikke tjenester til slutbrugere på grundlag af levering af en specificeret garanteret tjenestekvalitet på grundlag af fastsatte parametre

13) "fjernkommunikation": tale- eller meddelelsetjenester, som terminerer uden for den lokale central og de regionale takstområder, som er identificeret ved et geografisk områdenummer i den nationale nummerplan

14) "internetadgangstjeneste": en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste, som leverer internetforbindelse og dermed forbindelse mellem praktisk taget alle endepunkter, som er tilsluttet til internettet, uanset den anvendte netteknologi

15) "specialtjeneste": en elektronisk kommunikationstjeneste eller enhver anden tjeneste, som giver mulighed for at få adgang til bestemt indhold, bestemte applikationer eller tjenester eller en kombination heraf, og hvis tekniske egenskaber styres fra endepunkt til endepunkt eller giver mulighed for at sende eller modtage data til eller fra et fastlagt antal parter eller endepunkter; tjenesten markedsføres ikke som et alternativ til en internetadgangstjeneste og anvendes heller ikke i større omfang som en sådan

16) "den modtagende udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden": den udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden, til hvilken et telefonnummer eller en tjeneste overdrages

17) "den overdragende udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden": den udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden, fra hvilken et telefonnummer eller en tjeneste overdrages.

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 676/2002/EF af 7. marts 2002 om et frekvenspolitisk regelsæt i det europæiske fællesskab (frekvenspolitikbeslutningen) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 1.)

Kapitel II

Fælles EU-tilladelse

Artikel 3 – Frihed til at levere elektronisk kommunikation i hele Unionen

1. En europæisk udbyder af elektronisk kommunikation har ret til at udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i hele Unionen og til at udøve rettighederne i forbindelse med udbud af sådanne net og tjenester i hver af de medlemsstater, hvor udbyderen udøver sin virksomhed, i henhold til en fælles EU-tilladelse, som kun er underlagt anmeldelseskravene i artikel 4.
2. Den europæiske udbyder af elektronisk kommunikation skal overholde de regler og vilkår, der gælder i hver berørt medlemsstat, jf. EU-lovgivningen, medmindre andet er fastsat i denne forordning, og uden at det berører forordning (EU) nr. 531/2012.
3. Som en undtagelse fra artikel 12 i direktiv 2002/20/EF kan en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation kun pålægges administrative gebyrer, som gælder i værtsmedlemsstaten, hvis udbyderen har en årlig omsætning af elektroniske kommunikationstjenester i den pågældende medlemsstat på mere end 0,5% af landets samlede omsætning af elektronisk kommunikation. Ved beregning af et eventuelt gebyr er det kun omsætningen af elektroniske kommunikationstjenester i den pågældende medlemsstat, der tages i betragtning.
4. Som en undtagelse fra artikel 13, stk. 1, litra b), i direktiv 2002/22/EF kan en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation kun pålægges at bidrage til nettoomkostningerne ved forsyningspligt i værtsmedlemsstaten, hvis udbyderen har en årlig omsætning af elektroniske kommunikationstjenester i den pågældende medlemsstat på mere end 3 % af landets samlede omsætning af elektronisk kommunikation. Ved beregning af et eventuelt bidrag er det kun omsætningen i den pågældende medlemsstat, der tages i betragtning.
5. En europæisk udbyder af elektronisk kommunikation har ret til lige behandling af de forskellige medlemsstaters nationale tilsynsmyndigheder i objektivt ækvivalente situationer.
6. Hvis der i en værtsmedlemsstat opstår en tvist mellem virksomheder, som involverer en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation, og som vedrører forpligtelser i henhold til direktiv 2002/19/EF, 2002/20/EF, 2002/21/EF og 2002/22/EF, nærværende forordning eller forordning (EU) nr. 531/2012, kan den europæiske udbyder af elektronisk kommunikation konsultere den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet, som kan fremsætte en udtalelse med sigte på, at sikre udviklingen af en konsekvent reguleringspraksis. Den nationale tilsynsmyndighed i værtsmedlemsstaten tager ved afgørelsen af tvisten det størst mulige hensyn til den udtalelse, der er fremsat af den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet.
7. Europæiske udbydere af elektronisk kommunikation, som på datoen for denne forordnings ikrafttræden har ret til at udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i mere end én medlemsstat, fremsender anmeldelsen i artikel 4 senest den 1. juli 2016.

Artikel 4 - Anmeldelsesprocedure for europæiske udbydere af elektronisk kommunikation

1. En europæisk udbyder af elektronisk kommunikation fremsender en enkelt anmeldelse i henhold til nærværende forordning til den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet, før der iværksættes aktiviteter i mindst én medlemsstat.

2. Anmeldelsen skal indeholde en erklæring om udbud af eller hensigt om at udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, og erklæringen skal kun omfatte følgende yderligere oplysninger:

a) udbyderens navn, retlige status og form, registreringsnummer, hvis udbyderen er optaget i et handelsregister eller et andet lignende offentligt register, den fysiske adresse på udbyderens hovedsæde, en kontaktperson, en kort beskrivelse af de udbudte eller planlagte net eller tjenester, herunder identifikation af hjemlandet

b) den eller de værtsmedlemsstater, hvor tjenesterne og nettene udbydes eller påtænkes udbudt direkte eller via datterselskaber og, i sidstnævnte tilfælde, datterselskabets navn, retlige status og form, datterselskabets fysiske adresse, registreringsnummer, hvis udbyderen er optaget i et handelsregister eller et andet lignende offentligt register i værtsmedlemsstaten, og kontaktoplysninger for ethvert berørt datterselskab og de respektive virkeområder. Hvis et datterselskab er under fælles kontrol af to eller flere udbydere af elektronisk kommunikation, som har deres hovedsæder i forskellige medlemsstater, angiver datterselskabet det af moderselskabernes hjemlande, der skal gælde i forbindelse med nærværende forordning, og anmeldelsen foretages af moderselskabet i det pågældende hjemland i overensstemmelse hermed.

Anmeldelsen fremsendes på det eller de sprog, der anvendes i hjemlandet og i enhver værtsmedlemsstat.

3. Enhver ændring af de oplysninger, der fremsendes i henhold til stk. 2, stilles til rådighed for de nationale tilsynsmyndigheder i hjemlandet inden en måned efter ændringen. Hvis den ændring, der skal anmeldes, vedrører en hensigt om at udbyde elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i en værtsmedlemsstat, som ikke er omfattet af en tidligere anmeldelse, kan den europæiske udbyder af elektronisk kommunikation påbegynde aktiviteterne i den pågældende værtsmedlemsstat på tidspunktet for anmeldelsen.

4. Manglende overholdelse af kravet om anmeldelse i henhold til denne artikel udgør en overtrædelse af de fælles vilkår, som gælder for den europæiske udbyder af elektronisk kommunikation i hjemlandet.

5. Den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet fremsender de oplysninger, der modtages i henhold til stk. 2, og alle ændringer heraf i henhold til stk. 3, til de nationale tilsynsmyndigheder i de berørte værtsmedlemsstater og til BEREC's støttekontor inden for en uge efter modtagelsen af sådanne oplysninger eller ændringer.

BEREC's støttekontor fører et offentligt tilgængeligt register over de anmeldelser, der foretages i henhold til denne forordning.

6. Den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet udsteder efter anmodning af en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation en erklæring i henhold til artikel 9 i direktiv 2002/20/EF, som angiver, at den pågældende virksomhed er omfattet af den fælles EU-tilladelse.

7. Hvis én eller flere nationale tilsynsmyndigheder i forskellige medlemsstater finder, at identifikationen af hjemlandet i en anmeldelse i henhold til stk. 2 eller enhver ændring af de fremsendte oplysninger, som stilles til rådighed i henhold til stk. 3, ikke svarer til eller ikke længere svarer til virksomhedens hovedsæde i henhold til denne forordning, henviser de sagen til Kommissionen og fremfører de grunde, som deres vurdering er baseret på. En kopi af denne henvisning fremsendes til BEREC's støttekontor til orientering. Kommissionen træffer, efter at have givet den relevante europæiske udbyder af elektronisk kommunikation og den nationale tilsynsmyndighed i det omtvistede hjemland mulighed for at fremsætte deres

synspunkter, en afgørelse, som fastsætter den pågældende virksomheds hjemland i henhold til denne forordning, inden tre måneder efter modtagelse af sagen.

Artikel 5 - Overholdelse af den fælles EU-tilladelse

1. Den nationale tilsynsmyndighed i hver berørt medlemsstat overvåger og sikrer, i overensstemmelse med den nationale lovgivning til gennemførelse af procedurene i artikel 10 i direktiv 2002/20/EF, at europæiske udbydere af elektronisk kommunikation overholder de regler og vilkår, der gælder på dens territorium, jf. artikel 3.
2. Den nationale tilsynsmyndighed i en værtsmedlemsstat skal til den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet fremsende alle relevante oplysninger om individuelle foranstaltninger, der vedtages i forbindelse med en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation for at sikre overholdelsen af de regler og vilkår, der gælder på værtsmedlemsstatens territorium, jf. artikel 3.

Artikel 6 – Suspension og tilbagekaldelse af europæiske udbydere af elektronisk kommunikations ret til at udbyde elektronisk kommunikation

1. Uden at det berører foranstaltninger vedrørende suspension eller tilbagekaldelse af brugsrettigheder til frekvenser eller numre, der er tildelt af en berørt medlemsstat, og foreløbige foranstaltninger vedtaget i henhold til stk. 3, er det kun den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet, der må suspendere eller tilbagekalde en europæisk udbyder af elektronisk kommunikations ret til at udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i hele Unionen eller dele heraf i overensstemmelse med national lovgivning, som gennemfører artikel 10, stk. 5, i direktiv 2002/20/EF.
 2. I tilfælde af alvorlige eller gentagne overtrædelser af de regler og vilkår, der gælder i en værtsmedlemsstat, jf. artikel 3, og hvor foranstaltninger, som den nationale tilsynsmyndighed i værtsmedlemsstaten har truffet i overensstemmelse med artikel 5 for at sikre overholdelsen, ikke virker, underretter værtsmedlemsstatens tilsynsmyndighed den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet og anmoder denne om at vedtage de foranstaltninger, der er fastsat i stk. 1.
 3. Indtil den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet vedtager en endelig afgørelse vedrørende en anmodning indgivet i overensstemmelse med stk. 2, kan den nationale tilsynsmyndighed i værtsmedlemsstaten træffe foreløbige hasteforanstaltninger i overensstemmelse med national lovgivning, som gennemfører artikel 10, stk. 6, i direktiv 2002/20/EF, hvis den er i besiddelse af beviser for en overtrædelse af regler og vilkår, der gælder på dens territorium, jf. artikel 3. Som en undtagelse fra fristen på tre måneder i artikel 10, stk. 6, i direktiv 2002/20/EF kan sådanne foreløbige foranstaltninger være gyldige, indtil den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet træffer en endelig afgørelse.
- Kommissionen, BEREC og de nationale tilsynsmyndigheder i hjemlandet og andre værtsmedlemsstater underrettes i rimelig tid om den vedtagne foreløbige foranstaltning.
4. Hvis den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet overvejer at træffe en afgørelse om at suspendere eller tilbagekalde en europæisk udbyder af elektronisk kommunikations rettigheder, jf. stk. 1, enten på eget initiativ eller på anmodning af en værtsmedlemsstats nationale tilsynsmyndighed, underretter den de nationale tilsynsmyndigheder i alle værtsmedlemsstater, som berøres af en sådan afgørelse, om sine hensigter. En national tilsynsmyndighed i en værtsmedlemsstat kan fremsætte en udtalelse inden for en måned.

5. Den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet, som i denne forbindelse tager størst muligt hensyn til udtalelsen fra den nationale tilsynsmyndighed i den berørte værtsmedlemsstat, vedtager en endelig afgørelse og meddeler denne til Kommissionen, BEREC og den nationale tilsynsmyndighed i den berørte værtsmedlemsstat, inden en uge efter vedtagelse af afgørelsen.

6. Hvis den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet har besluttet at suspendere eller tilbagekalde en europæisk udbyder af elektronisk kommunikations rettigheder, jf. stk. 1, træffer den nationale tilsynsmyndighed i enhver berørt værtsmedlemsstat passende foranstaltninger for at forhindre, at den europæiske udbyder af elektronisk kommunikation fortsat udbyder tjenester eller net, som er omfattet af den pågældende afgørelse, på denne medlemsstats territorium.

Artikel 7 – Samordning af håndhævelsesforanstaltninger

1. Ved anvendelsen af artikel 6 træffer den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet tilsyns- eller håndhævelsesforanstaltninger vedrørende en elektronisk kommunikationstjeneste eller et elektronisk kommunikationsnet, som udbydes i en anden medlemsstat, med den samme omhu, som hvis den elektroniske kommunikationstjeneste eller det elektroniske kommunikationsnet blev udbudt i hjemlandet.

2. Medlemsstaterne sikrer, at det på deres område er muligt at forkynde de retslige dokumenter, som vedrører foranstaltninger i henhold til artikel 5 og 6.

KAPITEL III

Europæiske ressourcer

Afsnit 1 - Samordning af brugen af radiofrekvenser på det indre marked

Artikel 8 – Anvendelsesområde og generelle bestemmelser

1. Dette afsnit finder anvendelse på harmoniserede radiofrekvenser til trådløs bredbåndskommunikation.

2. Dette afsnit griber ikke ind i medlemsstaternes ret til at opkræve afgifter for at sikre optimal brug af radiofrekvensressourcerne, jf. artikel 13 i direktiv 2002/20/EF, eller til at organisere og anvende deres radiofrekvenser til at sikre den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og forsvar.

3. I forbindelse med udøvelsen af de beføjelser, som er tillagt Kommissionen i dette afsnit, tager den i videst mulig udstrækning hensyn til enhver relevant udtalelse fra Frekvenspolitikgruppen nedsat ved Kommissionens afgørelse 2002/622/EF²⁸.

Artikel 9 – Brug af radiofrekvenser til trådløs bredbåndskommunikation: reguleringsprincipper

1. Den kompetente nationale myndighed for radiofrekvenser bidrager til udviklingen af et fælles område for trådløs kommunikation, hvor investering og konkurrencevilkår for trådløs højhastighedsbredbåndskommunikation konvergerer, hvilket muliggør planlægning og levering af integrerede net, tjenester og stordrift i flere lande, skaber innovation, økonomisk vækst og fordele for slutbrugerne på lang sigt.

²⁸ Kommissionens afgørelse 2002/622/EF af 26. juli 2002 om nedsættelse af en frekvenspolitikgruppe (EFT L 198 af 27.7.2002, s. 49).

De kompetente nationale myndigheder afholder sig fra at anvende procedurer eller pålægge vilkår for anvendelsen af radiofrekvenser, som i urimelig grad forhindrer europæiske udbydere af elektronisk kommunikation i at levere integrerede elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i flere medlemsstater eller i hele Unionen.

2. De nationale kompetente myndigheder anvender et system til udstedelse af tilladelser vedrørende brug af frekvenser, som er så lidt indgribende som muligt og baseret på objektive, gennemsigtige, ikke-diskriminerende og forholdsmæssige kriterier, der giver størst mulig fleksibilitet og en effektiv udnyttelse af radiofrekvenserne og samtidig fremmer ensartede vilkår i hele Unionen for europæiske udbydere af elektronisk kommunikation integrerede investeringer og integreret drift i flere lande.

3. Når vilkårene og procedurerne for at opnå tilladelse til at anvende radiofrekvenser fastlægges, lægger de kompetente nationale myndigheder navnlig vægt på, at eksisterende og potentielle operatører og europæiske udbydere af elektronisk kommunikation og andre virksomheder behandles lige.

4. Uanset bestemmelsen i stk. 5 tager de kompetente nationale myndigheder hensyn til og afstemmer, i det omfang det er nødvendigt, følgende reguleringsprincipper, når de fastsætter vilkårene for tilladelser og procedurerne for brugsretten til radiofrekvenser:

a) varetagelse af slutbrugernes interesser, herunder deres interesse i en effektiv investering på lang sigt, innovation inden for trådløse net og tjenester og i en effektiv konkurrence

b) sikring af en anvendelse og forvaltning af radiofrekvenserne, der er så effektiv som mulig

c) sikring af forudsigelige og sammenlignelige vilkår, der gør det muligt at planlægge netinvesteringer og -tjenester i flere lande og opnå stordriftsfordele

d) sikring af, at de betingelser, der pålægges, er nødvendige og forholdsmæssige, bl.a. ved at foretage en objektiv vurdering af, om det er begrundet at pålægge yderligere betingelser, som kan være til fordel eller ulempe for visse operatører

e) sikring af en omfattende dækning med trådløse højhastighedsbredbåndsnet og et stort antal brugere og tilhørende tjenester.

5. Når de vurderer, om der skal pålægges nogen af de specifikke betingelser i forbindelse med brugsrettighederne til radiofrekvenser, som er omhandlet i artikel 10, tager de kompetente nationale myndigheder særligt hensyn til de kriterier, der er fastsat i artiklen.

Artikel 10 – Relevante kriterier, der skal tages i betragtning i forbindelse med brug af radiofrekvenser

1. Når det skal fastlægges, hvor mange og hvilken type radiofrekvenser der skal tildeles i forbindelse med en given tildeling af brugsrettigheder, tager de kompetente nationale myndigheder følgende i betragtning:

a) de forskellige disponible frekvensbånds tekniske kendetegn

b) muligheden for at kombinere komplementære bånd i en enkelt procedure, og

c) relevansen af sammenhængende porteføljer af brugsrettigheder til radiofrekvenser i forskellige medlemsstater med henblik på udbud af net og tjenester på det samlede EU-marked eller en væsentlig del heraf.

2. Når det fastlægges, om der skal specificeres et mindste eller største antal radiofrekvenser, som skal defineres i forhold til en brugsrettighed til et givet frekvensbånd eller til en kombination af komplementære frekvensbånd, sikrer de kompetente nationale myndigheder:

- a) at radiofrekvenserne anvendes så effektivt som muligt, jf. artikel 9, stk. 4, litra b), under hensyntagen til det eller de pågældende frekvensbånds karakteristika
- b) at der foretages effektive netinvesteringer, jf. artikel 9, stk. 4, litra a).

Bestemmelserne i dette stykke finder anvendelse med forbehold af stk. 5, for så vidt angår de betingelser, der bestemmer det største antal radiofrekvenser.

3. Hvis der anvendes afgifter for brugsrettigheder, skal de kompetente nationale myndigheder sikre, at de:

- a) afspejler radiofrekvensernes samfundsmæssige og økonomiske værdi, herunder positive eksternaliteter
- b) undgår underudnyttelse og fremmer investeringer i nets og tjenesters kapacitet, dækning og kvalitet
- c) undgår diskrimination og sikrer lige adgang for operatører, herunder for både eksisterende og potentielle operatører
- d) opnår en optimal fordeling mellem straksbetalinger og periodiske betalinger, hvis sådanne findes, særligt i forbindelse med behovet for at skabe incitament for en hurtig udrulning af net og udnyttelse af radiofrekvenserne i overensstemmelse med artikel 9, stk. 4, litra b) og e).

Bestemmelserne i dette stykke finder anvendelse med forbehold af stk. 5, for så vidt angår betingelser, der måtte medføre differentierede afgifter mellem de forskellige operatører, som er fastlagt med henblik på at fremme effektiv konkurrence.

4. De kompetente nationale myndigheder kan kun pålægge forpligtelser for at nå en geografisk minimumsdækning, hvis de er nødvendige og forholdsmæssige for at nå specifikke mål af almen interesse, som er fastsat på nationalt niveau, jf. artikel 9, stk. 4, litra d). Hvis sådanne forpligtelser pålægges, tager de kompetente nationale myndigheder følgende i betragtning:

- a) de eksisterende relevante tjenesters eller elektroniske kommunikationstjenesters dækning af det nationale område
- b) minimering af det antal operatører, der skal opfylde sådanne forpligtelser
- c) mulighed for byrdefordeling og gensidighed mellem flere operatører, herunder leverandører af andre elektroniske kommunikationstjenester
- d) de investeringer, der er nødvendige for at opnå en sådan dækning, og behovet for at afspejle disse i de pågældende afgifter
- e) de relevante frekvensbånds tekniske egnethed til en effektiv dækning af et stort område.

5. Ved afgørelsen af, hvorvidt de skal pålægge nogen af foranstaltningerne til at fremme effektiv konkurrence, som er fastlagt i artikel 5, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU²⁹, baserer de kompetente nationale myndigheder deres afgørelser på en objektiv prospektiv vurdering af følgende, under hensyntagen til markedsvilkårene og de tilgængelige benchmark:

- a) om det er sandsynligt, at der effektiv konkurrence kan nås eller bibeholdes uden sådanne foranstaltninger, og

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU af 14. marts 2012 om indførelse af et flerårigt radiofrekvenspolitikprogram (EUT L 81 af 21.3.2012, s. 7).

b) om sådanne midlertidige foranstaltningers sandsynlige konsekvenser for markedsoperatørernes nuværende og fremtidige investeringer.

6. De kompetente nationale myndigheder fastlægger de betingelser, på hvilke virksomheder kan overføre eller lease en del af eller alle deres individuelle brugsrettigheder til radiofrekvenser til andre virksomheder, herunder deling af radiofrekvenserne. Ved fastlæggelsen af sådanne betingelser tager de kompetente nationale myndigheder følgende i betragtning:

- a) optimering af effektiv brug af radiofrekvenser, jf. artikel 9, stk. 4, litra b)
- b) mulighed for at udnytte fordelagtige delemuligheder
- c) hensyntagen til nuværende og potentielle rettighedshaveres interesser
- d) oprettelse af et bedre fungerende, mere likvidt marked for adgang til radiofrekvenser.

Bestemmelserne i dette stykke finder anvendelse med forbehold af konkurrencereglerne.

7. De kompetente nationale myndigheder giver tilladelse til deling af passive og aktive infrastrukturer og fælles udrulning af infrastruktur til trådløs bredbåndskommunikation under hensyntagen til følgende:

- a) stedet for den infrastrukturbaserede konkurrence og al yderligere tjenestebaseret konkurrence
- b) kravene til en effektiv brug af radiofrekvenserne
- c) et større udvalg og en bedre kvalitet af tjenester til slutbrugerne
- d) teknologisk innovation.

Bestemmelserne i dette stykke finder anvendelse med forbehold af de konkurrenceregler, der finder anvendelse på virksomheder.

Artikel 11 – Yderligere bestemmelser i forbindelse med brug af radiofrekvenser

1. I de tilfælde, hvor tilgængelighed og effektiv brug af harmoniserede radiofrekvenser til trådløs bredbåndskommunikation muliggør brug af relevante radiofrekvenser under en generel tilladelsesordning, undgår de kompetente nationale myndigheder at pålægge yderligere betingelser og forhindrer at alternativ brug hindrer en effektiv anvendelse af en sådan harmoniseret tilladelsesordning.

2. De kompetente nationale myndigheder fastsætter tilladelsesbetingelser, som gør det muligt at inddrage eller annullere individuelle tilladelser eller brugsrettigheder ved manglende anvendelse af de relevante radiofrekvenser. Inddragelse eller annullering kan være genstand for en passende kompensation, hvis den manglende anvendelse af radiofrekvenser skyldes forhold, der ligger uden for operatørens kontrol, og er objektivt begrundede.

3. I overensstemmelse med konkurrencereglerne overvejer de kompetente nationale myndigheder behovet for at etablere følgende med henblik på rettidigt at frigøre eller dele tilstrækkeligt med harmoniserede radiofrekvenser i omkostningseffektive frekvensbånd med høj kapacitet til trådløse bredbåndstjenester:

- a) yde passende kompensation eller incitamentskabende betalinger til eksisterende brugere eller indehavere af brugsrettigheder til radiofrekvenser, bl.a. ved at lade dem indgå i udbudsordningerne eller som faste beløb for brugsrettigheder, eller
- b) incitamentskabende betalinger, som skal betales af eksisterende brugere eller indehavere af brugsrettigheder til radiofrekvenser.

4. De kompetente nationale myndigheder vurderer, om der er behov for at fastsætte et passende teknologisk minimumsniveau for forskellige frekvensbånd, jf. artikel 6, stk. 3, i afgørelse nr. 243/2012/EU med henblik på at forbedre spektraleffektiviteten med forbehold af de foranstaltninger, der blev vedtaget ved afgørelse nr. 676/2002.

Når disse minimumsniveauer fastsættes, skal de navnlig:

- a) tage hensyn til tidscyklusserne for den teknologiske udvikling og for udskiftning af udstyr, navnlig terminaludstyr, og
- b) anvende princippet om teknologineutralitet til at opnå det fastsatte minimumsniveau, jf. artikel 9 i direktiv 2002/21/EF.

Artikel 12 - Harmonisering af visse tilladelsesvilkår for trådløs bredbåndskommunikation

1. De kompetente nationale myndigheder etablerer tidsplaner for bevilling eller omfordeling af brugsrettigheder eller for fornyelse af disse rettigheder på samme vilkår som hidtil, som finder anvendelse på harmoniserede radiofrekvenser til trådløs bredbåndskommunikation.

Brugsrettighedernes varighed eller datoerne for den efterfølgende fornyelse fastsættes god tid forud for den relevante procedure, bl.a. i den tidsplan, der er omhandlet i første afsnit. Tidsplaner, varighed og fornyelsescykler skal tage hensyn til behovet for et forudsigeligt investeringsmiljø, de faktiske muligheder for at frigive relevante nye harmoniserede radiofrekvensbånd til trådløs bredbåndskommunikation samt til relaterede investeringers afskrivningsperiode under konkurrenceprægede forhold.

2. For at sikre en sammenhængende gennemførelse af stk. 1 i hele Unionen og navnlig for at muliggøre synkroniseret adgang til trådløse tjenester i Unionen, kan Kommissionen ved at vedtage gennemførelsesretsakter gøre følgende:

- a) opstille en fælles tidsplan for hele EU eller tidsplaner, der er passende for forskellige kategorier af medlemsstater, en dato eller datoer, hvorpå individuelle brugsrettigheder til et harmoniseret frekvensbånd eller til en kombination af komplementære harmoniserede frekvensbånd bevilliges, og faktisk brug af radiofrekvenser tillades for eksklusivt eller delt udbud af trådløs bredbåndskommunikation i hele Unionen
- b) fastsætte en minimumsvarighed for rettigheder bevilliget til harmoniserede frekvensbånd
- c) fastsætte en synkroniseret udløbs- eller fornyelsesdato for hele Unionen for rettigheder, som ikke i sig selv er ubegrænsede
- d) fastsætte udløbsdatoen for enhver eksisterende brugsrettighed til harmoniserede frekvensbånd, der ikke bruges til trådløs bredbåndskommunikation, eller den dato, hvor brugsrettigheder af ubegrænset varighed ændres, for at muliggøre levering af trådløs bredbåndskommunikation.

Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

3. Kommissionen kan også vedtage gennemførelsesretsakter, der harmoniserer udløbs- eller fornyelsesdatoen for individuelle brugsrettigheder til radiofrekvenser til trådløst bredbånd i harmoniserede frekvensbånd, som allerede eksisterer på datoen for disse retsakters vedtagelse, med henblik på at synkronisere fornyelses- eller omfordelingsdatoen for brugsrettigheder til disse bånd i hele EU, hvilket bl.a. omfatter mulig synkronisering med fornyelses- eller omfordelingsdatoen for andre frekvensbånd, der harmoniseres ved hjælp af gennemførelsesforanstaltninger, jf. stk. 2 eller dette stykke. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

Hvis gennemførelsesretsakterne i dette stykke fastsætter en harmoniseret dato for fornyelse og omfordeling af brugsrettigheder til radiofrekvenser, der ligger efter udløbs- og fornyelsesdatoen for en eksisterende individuel brugsrettighed til en sådan radiofrekvens i en af medlemsstaterne, forlænger de kompetente nationale myndigheder de eksisterende rettigheder indtil den harmoniserede dato på tilladelsesvilkår, der i alt væsentlighed er identiske med de hidtil gældende, herunder periodiske afgifter.

Hvis den forlængelsesperiode, der beviliges i henhold til stk. 2, er af væsentlig varighed sammenlignet med brugsrettighedernes oprindelige varighed, kan de kompetente nationale myndigheder i forbindelse med rettighedsforlængelsen foretage de ændringer af de tidligere gældende tilladelsesvilkår, som er nødvendige i lyset af de ændrede forudsætninger, herunder pålægge supplerende afgifter. Disse supplerende afgifter baseres på en tidsproportional anvendelse af enhver indledende afgift for de oprindelige brugsrettigheder, som var udtrykkeligt beregnet i henhold til den oprindeligt planlagte varighed.

Gennemførelsesretsakterne i dette stykke kræver ikke, at varigheden af de eksisterende brugsrettigheder i en medlemsstat afkortes, bortset fra i forbindelse med artikel 14, stk. 2, i direktiv 2002/20/EF, og finder ikke anvendelse på eksisterende rettigheder af ubegrænset varighed.

Hvis Kommissionen vedtager en gennemførelsesretsakt efter stk. 2, kan den lade bestemmelserne i dette stykke finde tilsvarende anvendelse på enhver brugsrettighed til harmoniserede frekvensbånd til trådløst bredbånd.

4. Når Kommissionen vedtager gennemførelsesretsakter efter stk. 2 og 3, tager den hensyn til:

- a) reguleringsprincipperne i artikel 9
- b) de objektive forskelle på behovene for yderligere radiofrekvenser til levering af trådløst bredbånd under hensyntagen til fælles behov for radiofrekvenser til integrerede net, der dækker flere medlemsstater
- c) forudsigelige driftsbetingelser for eksisterende brugere af radiofrekvenser
- d) indførings-, udviklings- og investeringscyklusserne for følgende generationer af trådløse bredbåndsteknologier
- e) slutbrugernes efterspørgsel efter trådløse bredbåndskommunikationstjenester med høj kapacitet.

Når Kommissionen fastsætter tidsplaner for forskellige kategorier af medlemsstater, der ikke allerede har bevilliget individuelle brugsrettigheder og tilladt faktisk brug af det pågældende harmoniserede frekvensbånd, tager den behørigt hensyn til oplysninger fra medlemsstaterne om den måde, hvorpå radiofrekvensrettigheder hidtil er blevet bevilliget, begrundelserne for de begrænsninger, der er beskrevet i artikel 9, stk. 3 og 4, i direktiv 2002/21/EF, det eventuelle behov for at skulle frigøre det pågældende frekvensbånd, den virkning, det har på konkurrencen og geografiske eller tekniske begrænsninger, samt påvirkningen af det indre marked. Kommissionen sikrer, at gennemførelsen ikke forsinkes unødigt, og at enhver afvigelse mellem medlemsstaterne imellem ikke medfører urimelige forskelle mellem konkurrence- eller retsvilkår i medlemsstaterne.

5. Stk. 2 gælder med forbehold af medlemsstaternes ret til at bevillige brugsrettigheder til og tillade faktisk brug af harmoniserede frekvensbånd før vedtagelse af en gennemførelsesretsakt vedrørende dette frekvensbånd, dog forudsat at andet afsnit af dette stykke overholdes, eller forud for den harmoniserede dato, som er fastlagt i gennemførelsesretsakten for dette frekvensbånd.

Hvis de kompetente nationale myndigheder bevilliger brugsrettigheder til et harmoniseret frekvensbånd, før der vedtages en gennemførelsesretsakt om det pågældende frekvensbånd, fastsætter de vilkårene for bevillingen, navnlig dem, der vedrører varighed, på en sådan måde at indehaverne af brugsrettighederne bliver klar over muligheden for, at Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastsætter en minimumsvarighed for sådanne rettigheder eller en synkroniseret udløbs- eller fornyelsesdato for EU som helhed i henhold til stk. 2. Dette afsnit finder ikke anvendelse på bevilling af rettigheder med ubegrænset varighed.

6. Hvis harmoniserede frekvensbånd, for hvilke der er vedtaget en fælles tidsplan for bevilling af brugsrettigheder og faktisk ibrugtagning, er blevet fastsat i en gennemførelsesretsakt vedtaget i henhold til stk. 2, indsender de kompetente nationale myndigheder rettidige og tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til Kommissionen om deres planer for at sikre overholdelse af tidsplanen. Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastlægger formatet og procedurerne for indsendelse af disse oplysninger. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

Hvis Kommissionen efter at have gennemgået en sådan detaljeret plan fremsendt af en medlemsstat finder det usandsynligt, at den pågældende medlemsstat vil være i stand til at overholde den tidsplan, der er relevant for den, kan Kommissionen vedtage en afgørelse i form af en gennemførelsesretsakt, der kræver, at medlemsstaten tilpasser sine planer på passende vis for at sikre overholdelse af tidsplanen.

Artikel 13 – Samordning af tilladelsesprocedurer og -vilkår for brug af radiofrekvenser til trådløst bredbånd på det indre marked

1. Hvis en kompetent national myndighed agter at underlægge brugen af radiofrekvenser en generel tilladelse, bevillige individuelle brugsrettigheder til radiofrekvenser eller ændre rettigheder eller forpligtelser i forbindelse med brug af radiofrekvenser i henhold til artikel 14 i direktiv 2002/20/EF, skal den gøre sit udkast til foranstaltning tilgængeligt sammen med begrundelsen herfor samtidig for Kommissionen og de kompetente nationale myndigheder for radiofrekvenser i de andre medlemsstater, når den om nødvendigt har gennemført den offentlige høring, som er fastsat i artikel 6 i direktiv 2002/21/EF, og dette skal under alle omstændigheder ske på et tidspunkt i forberedelsesfasen, der giver den mulighed for at give Kommissionen og de kompetente nationale myndigheder i de andre medlemsstater tilstrækkelige og stabile oplysninger om alle relevante emner.

De kompetente nationale myndigheder fremlægger oplysninger, der mindst indeholder følgende emner, hvor det er relevant:

- a) typen af tilladelsesproces
- b) tilladelsesprocessens tidspunkt
- c) brugsrettighedernes varighed
- d) den type og mængde af radiofrekvenser, der er tilgængelig som helhed eller for enhver given virksomhed
- e) beløb og struktur for eventuelle afgifter, der skal betales
- f) kompensation for eller incitamentet til at fraflytte eller dele radiofrekvenser blandt eksisterende brugere
- g) dækningsforpligtelser
- h) engrosadgang, nationale eller regionale roamingkrav

- i) reservering af radiofrekvenser til visse typer operatører eller udelukkelse af visse typer operatører
- j) vilkår i forbindelse med tildeling, overførsel og akkumulering af brugsrettigheder
- k) muligheden for at dele radiofrekvenser
- l) deling af infrastruktur
- m) teknologiske minimumsniveauer
- n) restriktioner, der finder anvendelse efter artikel 9, stk. 3 og 4, i direktiv 2002/21/EF
- o) inddragelse eller tilbagetrækning af en eller flere brugsrettigheder eller en ændring af de rettigheder og vilkår, der er knyttet til disse rettigheder, der ikke kan anses for mindre efter artikel 14, stk. 1, i direktiv 2002/20/EF.

2. De kompetente nationale myndigheder og Kommissionen kan fremsætte bemærkninger til den pågældende kompetente nationale myndighed inden for to måneder. Fristen på to måneder forlænges ikke.

Når udkastet til foranstaltning vurderes efter denne artikel, tager Kommissionen navnlig hensyn til:

- a) bestemmelserne i direktiv 2002/20/EF og 2002/21/EF og afgørelse nr. 243/2012/EU
- b) reguleringsprincipperne i artikel 9
- c) de relevante kriterier for visse specifikke vilkår i artikel 10 og de supplerende bestemmelser i artikel 11
- d) enhver gennemførelsesretsakt, der er vedtaget efter artikel 12
- e) sammenhæng mellem nylige, udestående eller planlagte procedurer i andre medlemsstater og deres mulige påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne.

Hvis Kommissionen inden for fristen meddeler den kompetente nationale myndighed, at udkastet til foranstaltning vil skabe hindringer på det indre marked, eller at den tvivler alvorligt på, at udkastet er foreneligt med EU-lovgivningen, bliver udkastet til foranstaltning ikke vedtaget i yderligere to måneder. Kommissionen underretter i så fald også de kompetente nationale myndigheder i andre medlemsstater om sin stillingtagen til udkastet til foranstaltning.

3. Inden for den i stk. 2 omhandlede supplerende tomånedersperiode arbejder Kommissionen og den pågældende kompetente nationale myndighed tæt sammen for at finde frem til den mest hensigtsmæssige og effektive foranstaltning i lyset af de kriterier, der henvises til i artikel 2, og under behørig hensyntagen til markedsdeltagernes synspunkter og behovet for at sikre udviklingen af en ensartet reguleringspraksis.

4. Den kompetente nationale myndighed kan på ethvert tidspunkt i proceduren ændre eller trække udkastet tilbage under nøje hensyntagen til Kommissionens meddelelse som anført i stk. 2.

5. Inden for den anden tomånedersfrist, der er nævnt i stk. 2, kan Kommissionen:

- a) fremlægge et udkast til afgørelse for Kommunikationsudvalget, hvori det kræves, at den kompetente nationale myndighed trækker udkastet til foranstaltning tilbage. Udkastet til afgørelse skal ledsages af en detaljeret og objektiv begrundelse fra Kommissionen om, hvorfor udkastet til foranstaltning ikke bør vedtages som meddelt, sammen med konkrete forslag til ændring af udkastet til foranstaltning, eller

b) træffe en afgørelse om at ændre sin vurdering i forbindelse med det pågældende udkast til foranstaltning.

6. Fremlægger Kommissionen ikke et udkast til afgørelse efter stk. 5, litra a), eller træffer afgørelse efter stk. 5, litra b), kan den kompetente nationale myndighed vedtage udkastet til foranstaltning.

Hvis Kommissionen har fremlagt et udkast til afgørelse i henhold til stk. 5, litra a), bliver udkastet til foranstaltning ikke vedtaget af den kompetente nationale myndighed i en periode på højst seks måneder efter meddelelsen i henhold til stk. 2 blev sendt til den kompetente nationale myndighed.

Kommissionen kan på ethvert tidspunkt i proceduren beslutte at ændre sin vurdering i forbindelse med det pågældende udkast til foranstaltning, herunder efter indgivelsen af et udkast til afgørelse til Kommunikationsudvalget.

7. Kommissionen skal vedtage enhver afgørelse, der kræver, at den kompetente nationale myndighed trækker sit udkast til foranstaltning tilbage, ved hjælp af en gennemførelsesretsakt. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

8. Har Kommissionen vedtaget en afgørelse i henhold til stk. 7, ændrer eller trækker den kompetente nationale myndighed udkastet til foranstaltning tilbage senest seks måneder efter offentliggørelsen af Kommissionens afgørelse. Når udkastet til foranstaltning ændres, gennemfører den kompetente nationale myndighed om nødvendigt en offentlig høring og gør det ændrede udkast til foranstaltning tilgængeligt for Kommissionen i henhold til stk. 1.

9. Den pågældende kompetente nationale myndighed tager i videst mulig udstrækning hensyn til eventuelle bemærkninger fra de andre kompetente nationale myndigheder og Kommissionen, og kan, når bortses fra de i stk. 2, 3. afsnit, stk. 6, 2. afsnit, og stk. 7 omhandlede tilfælde, vedtage det således ændrede udkast til foranstaltning og skal i så fald fremsende det til Kommissionen.

10. Den kompetente nationale myndighed meddeler Kommissionen resultaterne af den procedure, som dens foranstaltning har forbindelse til, når proceduren er afsluttet.

Artikel 14 – Adgang til radiobaserede lokale datanet

1. De kompetente nationale myndigheder tillader levering af adgang gennem radiobaserede lokale datanet til net tilhørende udbydere af elektroniske kommunikation til offentligheden samt brugen af harmoniserede radiofrekvenser til levering heraf kun betinget af en generel tilladelse.

2. De kompetente nationale myndigheder forhindrer ikke udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden i at give offentligheden adgang til deres net gennem radiobaserede lokale datanet, der kan befinde sig på slutbrugerens ejendom, de skal dog være i overensstemmelse med vilkårene for den generelle tilladelse og slutbrugerens forudgående informerede samtykke.

3. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden må ikke ensidigt begrænse:

a) slutbrugernes ret til at tilgå radiobaserede lokale datanet efter eget valg udbudt af tredjeparter

b) slutbrugernes ret til gensidigt og mere generelt at tillade andre slutbrugere adgang til disse udbyderes net gennem radiobaserede lokale datanet, herunder på grundlag af tredjepartsinitiativer, som sammenkobler radiobaserede lokale datanet og gør dem offentligt tilgængelige for forskellige slutbrugere.

4. De kompetente nationale myndigheder begrænser ikke slutbrugernes ret til gensidigt og mere generelt at give andre slutbrugere adgang til disse udbyderes net gennem radiobaserede lokale datanet, herunder på grundlag af tredjepartsinitiativer, som sammenkobler radiobaserede lokale datanet og gør dem offentligt tilgængelige for forskellige slutbrugere

5. De kompetente nationale myndigheder begrænser ikke udbuddet af offentlig adgang til radiobaserede lokale datanet:

a) gennem offentlige myndigheder på eller i umiddelbar nærhed af ejendomme, der benyttes af disse offentlige myndigheder, når ejendommene anvendes til at levere offentlige tjenester

b) gennem initiativer fra ngo'er eller offentlige myndigheder, der har til formål at sammenkoble forskellige slutbrugeres radiobaserede lokale datanet eller gøre dem gensidigt og mere generelt tilgængelige, herunder radiobaserede lokale datanet, som der udbydes offentlig adgang til i henhold til punkt a), hvor det er relevant.

6. En virksomhed, offentlig myndighed eller en anden slutbruger anses ikke for at være en udbyder af elektroniske kommunikation til offentligheden i kraft af, at denne leverer offentlig adgang til radiobaserede lokale datanet, hvis denne levering ikke har kommerciel karakter, eller den blot foregår som tillæg til en anden kommerciel aktivitet eller offentlig ydelse, som ikke er afhængig af levering af signaler til disse net.

Artikel 15 – Udrulning og drift af trådløse adgangspunkter for små områder

1. De kompetente nationale myndigheder tillader udrulning af, forbindelse til og drift af ikke-iøjenfaldende trådløse adgangspunkter for små områder i henhold til den generelle tilladelsesordning og begrænser ikke unødigt udrulning af, forbindelse til eller drift af sådanne adgangspunkter gennem individuelle byplanlægningstilladelser eller på anden måde, når brugen af dem er i overensstemmelse med gennemførelsesforanstaltninger vedtaget efter stk. 2.

Dette stykke finder anvendelse med forbehold af den tilladelsesordning for radiofrekvenser, der anvendes ved drift af trådløse adgangspunkter for små områder.

2. Med henblik på en ensartet gennemførelse af den generelle tilladelsesordning for udrulning af, forbindelse til og drift af trådløse adgangspunkter for små områder, jf. stk. 1, kan Kommissionen ved en gennemførelsesretsakt specificere de tekniske kendetegn for design, udrulning og drift af trådløse adgangspunkter for små områder, hvis overholdelse sikrer, at de ikke generer, når de bruges i forskellige lokale sammenhænge. Kommissionen specificerer disse tekniske kendetegn ved at angive adgangspunkternes maksimale størrelse, effekt og elektromagnetiske kendetegn, samt den visuelle virkning af det monterede trådløse adgangspunkt. Disse tekniske kendetegn for brug af trådløse adgangspunkter for små områder skal mindst opfylde kravene i direktiv 2013/35/EU³⁰ og den grænseværdi, der er fastsat i Rådets henstilling nr. 1999/519/EF.³¹

De kendetegn, der er specificeret for at udrulning af, forbindelse til og drift af trådløse adgangspunkter for små områder kan nyde godt af stk. 1, gælder med forbehold af de

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/35/EU af 26. juni 2013 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdstagernes eksponering for risici på grund af fysiske agenser (elektromagnetiske felter) (20. særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF) og om ophævelse af direktiv 2004/40/EF (EUT L 179 af 29.6.2013, s. 1).

³¹ Rådets henstilling 1999/519/EF af 12. juli 1999 om begrænsning af befolkningens eksponering for elektromagnetiske felter (0 Hz-300 GHz), (EFT L 1999 af 30.7.1999, s. 59).

væsentlige krav i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/5/EF om markedsføringen af disse produkter³².

Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

Artikel 16 – Samordning af radiofrekvenser mellem medlemsstater

1. Med forbehold af deres forpligtelser i henhold til relevante internationale aftaler, herunder det internationale radioreglement, sikrer de kompetente nationale myndigheder, at brugen af radiofrekvenser organiseres på deres område, og de træffer navnlig alle nødvendige foranstaltninger for allokering og tildeling af radiofrekvenser, således at ingen andre medlemsstater forhindres i at tillade brug af specifikke harmoniserede frekvensbånd på deres område i henhold til EU-lovgivningen.

2. Medlemsstaterne samarbejder med hinanden om samordning af brugen af radiofrekvenser på tværs af grænser for at sikre overholdelse af stk. 1 og for at sikre, at ingen medlemsstater nægtes ligelig adgang til radiofrekvenser.

3. Enhver medlemsstat kan opfordre Frekvenspolitikgruppen til at hjælpe den eller enhver anden medlemsstat med at overholde bestemmelserne i nærværende artikel.

Kommissionen kan vedtage gennemførelsesforanstaltninger for at sikre, at samordnede resultater overholder kravene om en ligelig adgang til radiofrekvenser blandt de relevante medlemsstater, at enhver praktisk uoverensstemmelse mellem forskellige samordnede resultater mellem forskellige medlemsstater løses, eller samordnede løsninger i henhold til EU-retten håndhæves. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

Afsnit 2 – Europæiske virtuelle adgangsprodukter

Artikel 17 – Europæiske virtuelle bredbåndsadgangsprodukter

1. Levering af et virtuelt bredbåndsadgangsprodukt, der er pålagt i henhold til artikel 8 og 12 i direktiv 2002/19/EF, anses for levering af et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt, hvis det leveres i henhold til de minimumsparametre, der er angivet i et af de tilbud, der findes i bilag I, og kumulativt lever op til følgende indholdsmæssige krav:

- a) mulighed for at tilbyde det som et højkvalitetsprodukt i hele Unionen
- b) maksimal grad af interoperabilitet mellem net og tjenester og ikke-diskriminerende netværksforvaltning mellem operatører i overensstemmelse med nettopologien
- c) kapacitet til at betjene slutbrugere på konkurrencedygtige vilkår
- d) omkostningseffektivitet under hensyntagen til den kapacitet, der skal implementeres for eksisterende og nybyggede net, og som skal sameksistere med andre adgangsprodukter, der kan leveres på samme infrastrukturnet
- e) driftsmæssig effektivitet navnlig for så vidt angår begrænsning af implementeringshindringer og udrulningsomkostninger for virtuelle udbydere af bredbåndsadgang og dem, som ønsker virtuel bredbåndsadgang, i det omfang det er muligt

³² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse (EFT L 91 af 7.4.1999, s. 10).

f) overholdelse af reglerne om beskyttelse af privatlivets fred, personoplysninger, nettens sikkerhed og integritet og gennemsigtighed i overensstemmelse med EU-retten.

2. Kommissionen beføjes til at vedtage delegerede retsakter i henhold til artikel 32 for at tilpasse bilag I i lyset af den markedsmessige og teknologiske udvikling, således at det fortsat er muligt at leve op til de indholdsmæssige krav i stk. 1.

Artikel 18 – Reguleringsvilkår i forbindelse med europæiske virtuelle bredbåndsadgangsprodukter

1. En national tilsynsmyndighed, som tidligere har pålagt en operatør en forpligtelse om at levere engrosadgang til et næstgenerationsnet i henhold til artikel 8 og 12 i direktiv 2002/19/EF, skal vurdere, om det ville være passende og forholdsmæssigt i stedet at pålægge en forpligtelse om at levere et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt, der mindst giver en funktionalitet, der svarer til det i forvejen pålagte engrosadgangsprodukt.

De nationale tilsynsmyndigheder, der er omhandlet i første afsnit, gennemfører den fornødne vurdering af de eksisterende foranstaltninger for engrosbredbåndsadgang snarest muligt efter nærværende forordnings ikrafttræden, uanset valg af tidspunktet for analysen af de relevante markeder i henhold til artikel 16, stk. 6, i direktiv 2002/21/EF.

Hvis en national tilsynsmyndighed, som tidligere har pålagt en forpligtelse til at levere virtuel bredbåndsadgang, efter sin vurdering i henhold til første afsnit finder, at et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt ikke er passende under de pågældende omstændigheder, giver den en begrundet forklaring i sit udkast til foranstaltning i henhold til proceduren i artikel 6 og 7 i direktiv 2002/21/EF.

2. Hvis en national tilsynsmyndighed agter at pålægge en operatør en forpligtelse om at udbyde engrosadgang til et næstgenerationsnet i henhold til artikel 8 og 12 i direktiv 2002/19/EF, skal den ud over de faktorer, der er fastlagt i artikel 12, stk. 2, i samme direktiv, navnlig vurdere de respektive fordele ved at pålægge:

i) passive engrosressourcer, som f.eks. fysisk ubundet adgang til abonnentledninger eller abonnentledningsafsnit

ii) ikke-fysiske eller virtuelle engrosressourcer, som giver tilsvarende funktionaliteter, og navnlig et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt, som opfylder de indholdsmæssige krav og parametre i artikel 17, stk. 1, og i bilag I, punkt 1, i nærværende forordning.

3. Uanset artikel 12, stk. 3, i direktiv 2002/19/EF pålægger en national tilsynsmyndighed, der agter at pålægge en operatør at levere virtuel bredbåndsadgang i henhold til artikel 8 og 12 i samme direktiv, en forpligtelse til at levere et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt, som har de fleste relevante funktionaliteter til at kunne opfylde det lovgivningsmæssige behov, der er identificeret i myndighedens vurdering. Hvis en national tilsynsmyndighed finder, at et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt ikke ville være passende under de pågældende omstændigheder, giver den en begrundet forklaring i sit udkast til foranstaltning i henhold til proceduren i artikel 6 og 7 i direktiv 2002/21/EF.

4. Når den efter stk. 1, 2 eller 3 vurderer, om der skal pålægges en forpligtelse om at levere et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt, tager den nationale tilsynsmyndighed hensyn til interessen i at opnå konvergerende reguleringsvilkår for engrosadgangsforanstaltninger i hele EU, til den nuværende og fremtidige situation for infrastrukturbaseret konkurrence og markedets udvikling i retning af konkurrerende næstgenerationsnet, til investeringer foretaget af henholdsvis operatører, der anses for at have en stærk markedsposition, og af adgangssøgende, samt til disse investeringers afskrivningsperiode.

Den nationale tilsynsmyndighed fastsætter om nødvendigt en overgangsperiode for afløsning af et eksisterende bredbåndsadgangsprodukt med et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt.

5. Uanset artikel 9, stk. 3, i direktiv 2002/19/EF skal den nationale tilsynsmyndighed sikre offentliggørelse af et standardtilbud, der mindst indeholder de elementer, der findes i bilag I, henholdsvis pkt. 1, 2 eller 3, hvis en operatør er forpligtet til at udbyde et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt, jf. artikel 8 og 12 i nævnte direktiv.

6. Uanset artikel 16, stk. 3, i direktiv 2002/21/EF anvender en national tilsynsmyndighed ikke en obligatorisk opsigelsesfrist, før den fjerner en tidligere pålagt forpligtelse om at udbyde et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt, som opfylder de indholdsmæssige krav og parametre i artikel 17, stk. 1, og i bilag I, pkt. 2, i nærværende forordning, hvis den pågældende operatør frivilligt forpligter sig til at udbyde et sådant produkt på tredjeparters opfordring på redelige og rimelige vilkår en i yderligere periode på tre år.

7. Hvis en national tilsynsmyndighed i forbindelse med en vurdering efter stk. 2 eller 3 overvejer, om den skal pålægge eller bevare priskontrol for bredbåndsadgang til næstgenerationsnet i henhold til artikel 13 i direktiv 2002/19/EF enten i form af et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt eller andet, tager den hensyn til konkurrencesituationen for så vidt angår priser, udvalg og kvaliteten af de produkter, der tilbydes på detailniveau. Den tager hensyn til effektiviteten af beskyttelsen mod diskrimination på engrosniveau og i hvor høj grad, der er infrastrukturbaseret konkurrence fra andre fastnetlinjer eller trådløse net, og der lægges behørig vægt på den rolle, som den eksisterende infrastrukturbaserede konkurrence mellem næstgenerationsnet spiller ved yderligere kvalitetsforbedringer for slutbrugerne, således at det kan afgøres, om priskontroller på engrosadgang vil være nødvendige eller forholdsmæssige i det pågældende tilfælde.

Artikel 19 – Konnektivitetsprodukter med en garanteret servicekvalitet

1. Alle operatører har ret til at udbyde et europæisk konnektivitetsprodukt med en garanteret servicekvalitet som angivet i stk. 4.

2. Alle operatører skal opfylde en hvilken som helst anmodning om at udbyde et europæiske konnektivitetsprodukt med en garanteret servicekvalitet, som angivet i stk. 4, der er indgivet skriftligt af en udbyder af elektroniske kommunikationstjenester med en tilladelse. Enhver afvisning af at udbyde et europæisk produkt med en garanteret servicekvalitet skal være baseret på objektive kriterier. Operatøren informerer om begrundelsen for enhver afvisning senest en måned efter den skriftlige anmodning.

Det anses for et objektivi grundlag for afvisning, hvis en part, der anmoder om at få leveret et europæisk konnektivitetsprodukt med en garanteret servicekvalitet ikke er på sin side i stand til eller villig til at gøre et europæisk konnektivitetsprodukt med en garanteret servicekvalitet tilgængelig for den part, som har modtaget anmodningen, på rimelige vilkår, hvis denne anmoder om det, uanset om dette finder sted i EU eller tredjelande.

3. Hvis anmodningen afvises, eller der ikke nås en aftale om specifikke vilkår og betingelser, herunder pris, senest to måneder efter indgivelse af den skriftlige anmodning, har begge parter ret til at forelægge problemet for de relevante nationale tilsynsmyndigheder, jf. artikel 20 i direktiv 2002/21/EF. I sådanne tilfælde finder artikel 3, stk. 6, i nærværende forordning anvendelse.

4. Udbud af et konnektivitetsprodukt anses for udbud af et europæisk konnektivitetsprodukt med en garanteret servicekvalitet, hvis det leveres i henhold til de minimumsparametre, der er opført i bilag II, og det kumulativt opfylder følgende indholdsmæssige krav:

- a) mulighed for at tilbyde det som et høj kvalitetsprodukt i hele EU
 - b) det giver tjenesteudbydere mulighed for at opfylde deres slutbrugeres behov
 - c) omkostningseffektivitet under hensyntagen til eksisterende løsninger, der kan leveres på samme net
 - e) driftsmæssig effektivitet, navnlig for så vidt angår begrænsning af implementeringshindringer og udrulningsomkostninger for kunder, i det omfang det er muligt, og
 - f) sikring af, at reglerne om beskyttelse af privatlivets fred, personoplysninger, nettenes sikkerhed og integritet og gennemsigtighed i overensstemmelse med EU-retten overholdes.
5. Kommissionen beføjes til at vedtage delegerede retsakter i henhold til artikel 32 for at tilpasse bilag II i lyset af den markeds mæssige og teknologiske udvikling, således at det fortsat er muligt at leve op til de indholdsmæssige krav i stk. 4.

Artikel 20 – Foranstaltninger i forbindelse med europæiske adgang produkter

1. Kommissionen vedtager inden 1. januar 2016 gennemførelsesretsakter, der fastsætter ensartede tekniske og metodologiske regler for gennemførelse af et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt i henhold til artikel 17 og til bilag I, pkt. 1, i overensstemmelse med de kriterier og parametre, der er angivet deri, og for at sikre, at funktionaliteten i sådanne virtuelle engrosadgangsprodukter til næstgenerationsnet svarer til funktionaliteterne i fysisk adskilte pakkede adgang produkter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.
2. Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastsætter ensartede tekniske og metodologiske regler for gennemførelsen af en eller flere europæiske adgang produkter i henhold til artikel 17 og 19 og til bilag I, pkt. 2 og 3, og bilag II i overensstemmelse med de respektive kriterier og parametre, der er fastsat deri. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

KAPITEL IV

Slutbrugeres harmoniserede rettigheder

Artikel 21 – Afskaffelse af hindringer og diskrimination

1. Slutbrugeres frihed til at bruge offentlige elektroniske kommunikationsnet eller offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, der udbydes af en virksomhed, der er etableret i en anden medlemsstat, må ikke begrænses af offentlige myndigheder.
2. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden anvender ingen diskriminerende krav eller brugs- eller adgangsbetingelser for slutbrugere baseret på disses nationalitet eller bopælssted, medmindre sådanne forskelle er objektivt begrundede.
3. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden må ikke benytte takster for EU-intern kommunikation, der termineres i en anden medlemsstat, som er højere end nedenstående, medmindre det kan begrundes objektivt:
 - a) for fastnetkommunikation må taksterne ikke overstige taksten for indenlandsk fjernkommunikation, og
 - b) for mobilkommunikation må taksterne ikke overstige eurotarifferne for henholdsvis reguleret tale- og sms-roamingkommunikation i forordning (EF) nr. 531/2012.

Artikel 22 - Bilæggelse af grænseoverskridende tvister

1. De udenretslige procedurer, der er fastsat i henhold til artikel 34, stk. 1, i direktiv 2002/22/EF finder også anvendelse på tvister i forbindelse med aftaler mellem forbrugere og andre slutbrugere i det omfang, de udenretlige procedurer også er tilgængelige for dem, og udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden, som er etableret i en anden medlemsstat. For tvister, der er omfattet af direktiv 2013/11/EU³³, finder bestemmelserne i dette direktiv.

Artikel 23 – Frihed til at udbyde og benytte det åbne internet og rimelig styring af internettrafikken

1. Slutbrugerne har frihed til at tilgå og udbrede oplysninger og indhold, og bruge applikationer og tjenester, de selv vælger, via deres internetadgangstjeneste.

Slutbrugerne har frihed til at indgå aftaler om datamængder og -hastigheder med udbydere af internetadgangstjenester og til at benytte ethvert tilbud fra udbydere af internetindhold, -applikationer og -tjenester i henhold til enhver sådan aftale om datamængder.

2. Slutbrugere har også frihed til at indgå aftaler enten med udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden eller med udbydere af indhold, applikationer og tjenester om udbud af specialtjenester med en bedre servicekvalitet.

For at muliggøre udbud af specialtjenester til slutbrugere har udbydere af indhold, applikationer og tjenester og udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden frihed til at indgå aftaler med hinanden om at videregive den pågældende datavolumen eller -trafik som specialtjenester med en defineret servicekvalitet eller en kapacitet til bestemte formål. Udbud af specialtjenester må ikke gentaget og vedvarende medføre en generel forringelse af internetadgangstjenesternes servicekvalitet.

3. Denne artikel berører ikke EU-lovgivning eller national lovgivning vedrørende lovligheden af det indhold eller de oplysninger, applikationer og tjenester, der videregives.

4. Udøvelsen af de friheder, der er fastlagt i stk. 1 og 2, fremmes ved at give fuldstændige oplysninger i henhold til artikel 25, stk. 1, artikel 26, stk. 2, og artikel 27, stk. 1 og 2.

5. Inden for grænserne af de kontraktuelt aftalte datamængder og -hastigheder for internetadgangstjenester begrænser udbydere af internetadgangstjenester ikke de rettigheder, der er fastlagt i stk. 1, ved at blokere, bremse, nedgradere eller diskriminere specifikt indhold eller specifikke applikationer eller tjenester eller specifikke typer heraf, undtagen i tilfælde hvor det er nødvendigt at anvende rimelige trafikstyringsforanstaltninger. Rimelige trafikstyringsforanstaltninger er gennemsigtige, ikke-diskriminerende, forholdsmæssige og nødvendige for at:

a) gennemføre en retsforordning eller en retskendelse eller for at forebygge eller hindre alvorlig kriminalitet

b) opretholde integritet og sikkerhed for nettet, de tjenester, der udbydes via nettet, og slutbrugernes terminaler

³³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 63).

- c) forebygge videresendelse af uopfordret kommunikation til slutbrugere, der tidligere har givet tilladelse til sådanne restriktive foranstaltninger
- d) minimere virkningen af midlertidige eller ekstraordinære overbelastninger af nettet, forudsat at ækvivalente typer trafik behandles ens.

Rimelig trafikstyring medfører kun nødvendig og forholdsmæssig behandling af data for at opfylde formålet med dette stykke.

Artikel 24 - Beskyttelse af tjenestekvalitet

1. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer og overvåger nøje slutbrugeres faktiske evne til at nyde godt af frihederne i artikel 23, stk. 1 og 2, overholdelsen af artikel 23, stk. 5, og den fortsatte tilgængelighed af ikke-diskriminerende internetadgangstjenester med kvalitetsniveauer, der afspejler de teknologiske fremskridt ikke hindres af specialtjenester. I samarbejde med andre kompetente nationale myndigheder overvåger de også specialtjenesters virkning på den kulturelle mangfoldighed og innovation. De nationale tilsynsmyndigheder indberetter årligt resultatet af deres overvågning og konklusioner til Kommissionen og BEREC.

2. For at forhindre generel forringelse af internetadgangstjenesternes servicekvalitet eller for at sikre slutbrugernes mulighed for at have adgang til og udbrede indhold og oplysninger eller for at benytte applikationer og tjenester efter eget valg, skal de nationale tilsynsmyndigheder have beføjelse til at pålægge udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden mindstekrav til servicekvalitet.

De nationale tilsynsmyndigheder skal i god tid, inden de pålægger sådanne krav, sende Kommissionen et sammendrag af begrundelsen herfor, de planlagte krav og den foreslåede fremgangsmåde. Disse oplysninger skal ligeledes stilles til rådighed for BEREC. Kommissionen kan efter at have undersøgt sådanne oplysninger fremsætte kommentarer eller henstillinger herom, navnlig med henblik på at sikre, at de planlagte krav ikke påvirker det indre markeds funktionsevne negativt. De planlagte krav kan ikke vedtages i en tomånedersperiode fra Kommissionen har modtaget de fuldstændige oplysninger, medmindre andet aftales mellem Kommissionen og den nationale tilsynsmyndighed, eller Kommissionen har underrettet de nationale tilsynsmyndigheder om en kortere undersøgelsesperiode eller Kommissionen har fremsat kommentarer eller henstillinger. De nationale tilsynsmyndigheder tager størst muligt hensyn til Kommissionens bemærkninger og henstillinger og meddeler Kommissionen og BEREC de vedtagne krav.

3. Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastlægger ensartede betingelser for gennemførelsen af nationale tilsynsmyndigheders krav i medfør af denne artikel. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

Artikel 25 - Gennemsigtighed og offentliggørelse af oplysninger

1. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden offentliggør med undtagelse af tilbud, som forhandles individuelt, gennemsigtige, sammenlignelige, tilstrækkelige og ajourførte oplysninger om:

- a) deres navn, adresse og kontaktoplysninger

b) de tjenester, der tilbydes for hver takstplan, og de relevante tjenestekvalitetsparametre, de gældende priser (inklusive afgifter for forbrugere) og andre gældende gebyrer (adgang, forbrug, vedligeholdelse og andre supplerende gebyrer), samt omkostninger til terminaludstyr

c) gældende takster vedrørende numre og tjenester, der er underlagt særlige prisvilkår

d) kvaliteten af deres tjenester i henhold til gennemførelsesretsakter, jf. stk. 2

e) internetadgangstjenester, hvis disse tilbydes, der specificerer følgende:

i) faktisk tilgængelige up- og downloadhastigheder i slutbrugerens bopælsstat, herunder i spidsbelastningsperioder

ii) datamængdebegrænsninger, om nogen, priserne for at øge den tilgængelige datavolumen på vedvarende eller ad hoc-basis, datahastigheden og omkostninger herfor, når den aftalte datamængde er forbrugt, hvis den er begrænset, og slutbrugernes mulighed for på ethvert tidspunkt at overvåge deres forbrug

iii) en klar og forståelig forklaring på, hvordan datamængdebegrænsninger, den faktisk tilgængelige hastighed og andre kvalitetsparametre og den samtidige brug af specialtjenester med en bedre servicekvalitet i praksis kan påvirke forbruget af indhold, applikationer og tjenester

iv) oplysninger om eventuelle procedurer indført af udbyderen til at måle og styre trafikken for at undgå overbelastning af et net og om, hvorledes disse procedurer kan påvirke tjenestekvaliteten og beskytte personoplysninger

f) foranstaltninger, der træffes for at sikre lige adgang for handicappede slutbrugere, herunder jævnlige ajourførte oplysninger om produkter og tjenester, der er beregnet til dem,

g) deres standardkontraktvilkår og -betingelser, herunder enhver minimumkontraktperiode, de betingelser for og gebyrer, der skal betales ved tidlig ophævelse af en kontrakt, procedurer og direkte gebyrer i forbindelse med overdragelser og nummerportabilitet og andre identifikatorer samt kompensationsordninger ved forsinkelser og misbrug i forbindelse med overdragelser

h) adgang til alarmtjenester og oplysninger om den kaldende abonnents geografiske placering for alle tilbudte tjenester, enhver begrænsning i udbuddet af alarmtjenester efter artikel 26 i direktiv 2002/22/EF og enhver ændring hertil

i) rettigheder i forbindelse med forsyningspligtydelser, herunder de faciliteter og tjenester, der er nævnt i bilag I i direktiv 2002/22/EF, hvis det er relevant.

Oplysningerne skal offentliggøres i et klart, fyldestgørende og let tilgængeligt format på de(t) officielle sprog i medlemsstaten, hvor tjenesten udbydes, og ajourføres jævnlige. På anmodning meddeles disse oplysninger den relevante nationale tilsynsmyndighed inden offentliggørelse. Enhver forskel på de betingelser, der anvendes for forbrugere og andre slutbrugere, tydeliggøres.

2. Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastlægger metoder for måling af internetadgangstjenesters hastighed, tjenestekvalitetsparametre og metoder til at måle dem, og indhold, form og art oplysninger, der skal offentliggøres, herunder mulige kvalitetscertificeringsordninger. Kommissionen kan tage hensyn til de parametre, definitioner

og målemetoder, der er fastlagt i bilag III i direktiv 2002/22/EF. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

3. Slutbrugere skal have adgang til uafhængige evalueringsværktøjer, der giver dem mulighed for at sammenligne elektroniske kommunikationsnets og -tjenesters niveau og omkostningerne ved alternative forbrugsmønstre. Med henblik herpå etablerer medlemsstaterne en frivillig certificeringsordning for interaktive websteder, guider og lignende værktøjer. Certificering bevilges på grundlag af objektive, gennemsigtige og forholdsmæssige krav, navnlig i forhold til uafhængighed fra enhver udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden, brug af almindeligt sprog, udbud af fuldstændige og ajourførte oplysninger og anvendelse af en effektiv klagehåndteringsprocedure. Hvis der på markedet ikke er adgang til certificerede sammenligningsfaciliteter, som udbydes gratis eller til en rimelig pris, gør den nationale tilsynsmyndighed eller en anden kompetent myndighed sådanne faciliteter tilgængelige selv eller via tredjeparter i henhold til certificeringskravene. De oplysninger, der offentliggøres af udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden, skal være tilgængelige og gratis med henblik på at gøre sammenligningsfaciliteter tilgængelige.

4. På anmodning fra de relevante offentlige myndigheder udleverer udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden gratis oplysninger af offentlig interesse til slutbrugerne, hvis det er relevant, ved hjælp af de midler, som de plejer at bruge til at kommunikere med slutbrugerne. I så fald leverer de relevante offentlige myndigheder oplysningerne til udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden i et standardformat, og disse kan blandt andet omfatte følgende emner:

a) de mest gængse former for anvendelse af elektroniske kommunikationstjenester til at foretage ulovlige handlinger eller formidle skadeligt indhold, især hvor dette kan skade respekten for andres rettigheder og frihedsrettigheder, herunder overtrædelser af databeskyttelsesrettigheder, ophavsretten og beslægtede rettigheder og de retlige konsekvenser heraf, og

b) midlerne til beskyttelse af den personlige sikkerhed og ulovlig adgang til personoplysninger i forbindelse med brug af elektroniske kommunikationstjenester.

Artikel 26 - Oplysningskrav vedrørende aftaler

1. Før en aftale om levering af forbindelse til et offentligt elektronisk kommunikationsnet eller offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester bliver bindende, skal udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden mindst give forbrugeren, og andre slutbrugere med mindre andet er udtrykkeligt aftalt, følgende oplysninger:

a) udbyderens identitet, adresse og kontaktoplysninger samt adresse og kontaktoplysninger for klager, hvis disse er anderledes

b) de udbudte tjenesters vigtigste kendetegn, herunder navnlig:

i) typer af tilbudte tjenester for hver takstplan, den inkluderede kommunikationsmængde og alle relevante tjenestekvalitetsparametre, herunder tidspunkt for etablering af den nye tilslutning

ii) hvorvidt og i hvilken medlemsstat, der gives adgang til alarmtjenester og oplysninger om den kaldende abonnents geografiske placering, samt begrænsninger i leveringen af alarmtjenester i henhold til artikel 26 i direktiv 2002/22/EF

iii) hvilke typer af garantier, vedligeholdelsestjenester og kundesupporttjenester, der ydes, betingelser og priser for disse tjenester, og midler til at komme i kontakt med disse tjenester

iv) begrænsninger, som udbyderen pålægger brugen af det leverede terminaludstyr, herunder oplysninger, hvordan terminaludstyret låses op, og hvilke gebyrer det medfører, hvis kontrakten ophæves før udgangen af minimumskontraktperioden

c) detaljer vedrørende pris- og takstoplysninger (inklusive skatter og eventuelle andre supplerende gebyrer for forbrugere) og måden, hvorpå ajourførte oplysninger om alle gældende takster og gebyrer gøres tilgængelige

d) tilbudte betalingsmetoder og prisforskelle som følge af betalingsmetoden, samt tilgængelige faciliteter til at sikre gennemskuelige regninger og overvågning af forbruget

e) kontraktens varighed og vilkår for forlængelse og afbrydelse heraf, herunder:

i) eventuelle mindsteanvendelses- eller mindstevarighedskrav, som skal være opfyldt, for at abonnenten kan nyde godt af reklamefremstød

ii) eventuelle gebyrer i forbindelse med overdragelse, nummerportabilitet og andre identifikatorer, herunder kompensationsordninger ved forsinkelser og misbrug i forbindelse med overdragelser

iii) eventuelle gebyrer, der skal betales ved tidlig ophævelse af en aftale, herunder eventuel omkostningsdækning for terminaludstyr (på grundlag af sædvanlige afskrivningsmetoder) og andre kampagnefordele (på et tidsproportionalt grundlag)

f) eventuelle kompensations- og tilbagebetalingsordninger, herunder en eksplicit henvisning til slutbrugernes lovfæstede rettigheder, som finder anvendelse, hvis det kontraktfæstede kvalitetsniveau ikke opfyldes

g) hvis der foreligger en forpligtelse i henhold til artikel 25 i direktiv 2002/22/EF, slutbrugernes muligheder med hensyn til, om de ønsker deres personoplysninger optaget i en abonnentfortegnelse, og hvilke oplysninger det drejer sig om

h) for handicappede slutbrugere, detaljer om de produkter og tjenester, der beregnet til dem

i) midler til at indlede tvistbilæggelsesprocedurer, herunder grænseoverskridende tvister, i henhold til artikel 34 i direktiv 2002/22/EF og artikel 22 i nærværende forordning

j) hvilken type handlinger udbyderen kan foretage som reaktion på sikkerheds- eller integritetshændelser eller trusler og sårbarheder.

2. Ud over bestemmelserne i stk. 1 oplyser udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden slutbrugere, medmindre andet er aftalt med en slutbruger, som ikke er en forbruger, som minimum følgende oplysninger, for så vidt angår deres internetadgangstjenester:

a) datamængdebegrænsninger, om nogen, priserne for at øge den tilgængelige datavolumen på vedvarende eller ad hoc-basis, datahastigheden og omkostninger hertil efter den pågældende datamængde er forbrugt, hvis den er begrænset, og hvordan slutbrugerne på ethvert tidspunkt kan overvåge deres forbrug

b) de faktisk tilgængelige up- og downloadhastigheder på slutbrugerens hovedadresse, herunder faktiske største og mindste hastigheder, gennemsnitshastigheder og hastigheder i spidsbelastningsperioder, herunder de mulige konsekvenser ved at tillade adgang gennem en tredjeparts radiobaserede lokale datanet

c) andre tjenestekvalitetsparametre

d) oplysninger om eventuelle procedurer indført af udbyderen til at måle og styre trafikken for at undgå overbelastning af et net og om, hvorledes disse procedurer kan påvirke tjenestekvaliteten og beskytte personoplysninger

e) en klar og forståelig forklaring på, hvordan mængdebegrænsninger, den faktisk tilgængelige hastighed og andre kvalitetsparametre og den samtidige brug af specialtjenester med en bedre servicekvalitet i praksis kan påvirke forbruget af indhold, applikationer og tjenester.

3. Oplysningerne i stk. 1 og 2 gives på en klar, fyldestgørende og let tilgængelige måde og på et sprog, der er officielt i den medlemsstat, hvor slutbrugeren er bosat, og de ajourføres jævnlige. De udgør en integreret del af aftalen og ændres ikke, medmindre de kontraherende parter udtrykkeligt bliver enige om det. Slutbrugeren modtager en kopi af aftalen på skrift.

4. Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastlægger detaljerne for de informationskrav, der er opført i stk. 2. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 33, stk. 2.

5. Kontrakten skal også på opfordring fra de relevante offentlige myndigheder indeholde eventuelle oplysninger fra disse myndigheder om brug af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til at drive ulovlig virksomhed eller formidle skadeligt indhold, samt om midler til at beskytte mod trusler mod den personlige sikkerhed og ulovlig behandling af personoplysninger, jf. artikel 25, stk. 4, som er relevante for den pågældende ydelse.

Artikel 27 - Kontrol af forbrug

1. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden tilbyder slutbrugere muligheden for gratis at vælge en facilitet, der giver oplysninger om det akkumulerede forbrug af forskellige elektroniske kommunikationstjenester udtrykt i den valuta, som slutbrugeren faktureres i. Sådant en facilitet garanterer, at den akkumulerede udgift i en specifik brugsperiode ikke overstiger den af slutbrugeren fastsatte økonomiske grænse uden dennes samtykke.

2. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden sikrer, at der sendes en passende meddelelse til slutbrugeren, når forbruget af tjenesteydelser har nået 80 % af den økonomiske grænse, der er fastsat i henhold til stk. 1. Meddelelsen skal angive proceduren for at fortsætte med at få leveret disse tjenester, herunder deres omkostning. Udbyderen ophører med at levere den pågældende tjeneste og fakturerer slutbrugeren for den, hvis det betyder, at den økonomiske grænse overskrides, medmindre og indtil slutbrugeren anmoder om fortsat at få leveret eller fornyer disse tjenester. Efter at have nået den økonomiske grænse er slutbrugeren stadig i stand til at modtage opkald og sms-beskeder samt ringe til frikaldsnumre og alarmtjenester ved at ringe gratis til det fælles europæiske alarmnummer 112 indtil udløbet af den aftalte faktureringsperiode.

3. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden giver umiddelbart forud for etablering af opkaldet slutbrugere mulighed for nemt og uden omkostninger at tilgå oplysninger om gældende takster for alle numre og tjenester, der er underlagt særlige prisvilkår, medmindre den nationale tilsynsmyndighed tidligere har godkendt en afvigelse af proportionalitetshensyn. Enhver af disse oplysninger skal gives på en sammenlignelig måde på tværs af alle numre og tjenester.

4. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden tilbyder slutbrugere mulighed for at vælge gratis at modtage udspecificerede regninger.

Artikel 28 - Opsigelse af aftaler

1. Aftaler indgået mellem forbrugere og udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden må ikke have en minimumsvarighed over 24 måneder. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden tilbyder slutbrugere mulighed for at indgå en aftale med en maksimal varighed af 12 måneder.
2. Forbrugere og andre slutbrugere har ret til at opsiges aftalen med en måneds varsel, hvis der er gået seks måneder eller mere, siden aftalen blev indgået, medmindre de har aftalt andet. Der skal ikke betales anden kompensation end restværdien af subsidieret udstyr, der fulgte med aftalen, da den blev indgået, og en tidsproportional tilbagebetaling for eventuelle kampagnefordele, der var betegnet som sådan ved aftalens indgåelse. Eventuelle restriktioner på brug af terminaludstyr på andre net fjernes gratis af udbyderen senest ved betaling af en eventuel kompensation.
3. Hvis aftalerne eller national lovgivning fastsætter, at kontraktperioder forlænges stiltiende, informerer udbyderen af elektronisk kommunikation til offentligheden slutbrugeren i rimelig tid, således at slutbrugeren har mindst en måned til at modsætte sig den stiltiende forlængelse. Hvis slutbrugeren ikke modsætter sig, anses aftalen for at være en løbende aftale, der kan opsiges af slutbrugeren når som helst med en måneds varsel og uden nogen omkostninger.
4. Slutbrugere har ret til at opsiges deres aftaler uden nogen omkostninger ved meddelelse om ændringer i aftalevilkårene, som foreslås af udbyderen af elektronisk kommunikation til offentligheden, medmindre de foreslåede ændringer udelukkende er til fordel for slutbrugeren. Udbydere skal med passende frist på mindst en måned underrette slutbrugerne om sådanne ændringer, og skal samtidig underrette dem om deres ret til at opsiges aftalen gratis, hvis de ikke accepterer de nye betingelser. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.
5. Enhver væsentlig og ikke midlertidig uoverensstemmelse mellem den faktiske hastighed eller andre kvalitetsparametre og den hastighed og de kvalitetsparametre, der er angivet af udbyderen af elektronisk kommunikation til offentligheden, jf. artikel 26, anses for en afvigelse fra det aftalte tjenesteniveau med henblik på at fastlægge slutbrugers afhjælpende foranstaltninger i henhold til national lovgivning.
6. Et abonnement på supplerende tjenester, der udbydes af samme udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden bevirker ikke, at den indledende aftaleperiode begynder forfra, medmindre prisen for de supplerende tjenester i væsentlig grad overstiger prisen på de indledende tjenester, eller de supplerende tjenester tilbydes til en særlig tilbudspris, som er forbundet med fornyelsen af en eksisterende aftale.
7. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden anvender betingelser og procedurer for opsigelse af aftaler, som ikke hindrer eller hæmmer skift af tjenesteudbydere.

Artikel 29 - Pakketilbud

Hvis en pakke af tjenester, der tilbydes forbrugere mindst omfatter en forbindelse til et elektronisk kommunikationsnet eller en elektronisk kommunikationstjeneste, finder artikel 28 og 30 i nærværende forordning anvendelse på alle elementerne i pakken.

KAPITEL V

Lettere skift af udbydere

Artikel 30 - Overdragelse og nummerportabilitet

1. Alle slutbrugere med numre fra en national telefonnummerplan, som ønsker det, har ret til at bevare deres nummer uafhængigt af, hvilken udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden, der udbyder tjenesten i henhold til del C i bilag I til direktiv 2002/22/EF, forudsat at udbyderen er en udbyder af elektronisk kommunikation i den medlemsstat, som den nationale nummerplan tilhører, eller er en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation, som har meddelt den kompetente tilsynsmyndighed i hjemlandet, at den udbyder eller agter at udbyde disse tjenester i den medlemsstat, som den nationale nummerplan tilhører.

2. Prisen mellem udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden, som vedrører udbud af nummerportabilitet, er omkostningsorienteret, og direkte gebyrer til slutbrugerne, hvis sådanne anvendes, må ikke virke hæmmende for, at slutbrugeren skifter udbyder.

3. Nummerportering og aktivering af numre udføres inden for det kortest mulige tidsrum. For slutbrugere, som har indgået en aftale om at portere et nummer til en ny udbyder, aktiveres deres nummer inden for en arbejdsdag fra indgåelsen af en sådan aftale. Tab af tjeneste under porteringsprocessen må, hvis det forekommer, ikke overstige én arbejdsdag.

4. Den modtagende udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden forestår overdragelses- og porteringsprocessen. Slutbrugere modtager tilstrækkelige oplysninger om overdragelsen før og under overdragelsesprocessen, såvel som straks efter at processen er afsluttet. Slutbrugere overdrages ikke til en anden udbyder imod deres vilje.

5. Slutbrugernes aftaler med overdragende udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden opsiges automatisk, efter at overdragelsen er gennemført. Overdragende udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden refunderer overskydende kredit til forbrugere, der anvender forudbetalte tjenester.

6. Udbydere af elektronisk kommunikation til offentligheden, som forårsager forsinkelser eller misbrug i forbindelse med overdragelser, bl.a. ved ikke rettidigt at gøre de nødvendige oplysninger for portering tilgængelige, er forpligtet til at kompensere slutbrugere, som udsættes for denne type forsinkelser eller misbrug.

7. Hvis en slutbruger, der overdrages til en ny udbyder af internetadgangstjenester, har en e-mailadresse, der udbydes af den overdragende udbyder, videresender sidstnævnte gratis på opfordring fra slutbrugeren al e-mailkommunikation, der sendes til denne tidligere e-mailadresse til en e-mailadresse, som slutbrugeren angiver, i en periode på 12 måneder. Denne tjeneste med videresendelse af e-mails omfatter et automatisk svar til alle afsendere af e-mails, hvori de meddeles slutbrugers nye e-mailadresse. Slutbrugeren har mulighed for at anmode om ikke at afsløre den nye e-mailadresse i det automatiske svar.

Efter perioden på 12 måneder giver den overdragende udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden slutbrugeren mulighed for at forlænge den periode, hvori e-mails videresendes, om nødvendigt mod et gebyr. Den overdragende udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden tildeler ikke en anden slutbruger slutbrugers oprindelige e-mailadresse, før der er gået to år fra aftalens opsigelse, eller i den periode, hvori e-mails videresendes.

8. Den kompetente nationale myndighed kan fastsætte de overordnede procedurer for overdragelse og portering, herunder ved at indføre passende sanktioner for udbydere og

kompensationer til slutbrugere. De tager hensyn til den nødvendige beskyttelse af slutbrugerne gennem hele overdragelsesprocessen og behovet for at sikre effektivitet i processen.

Kapitel VI

Organisatoriske og afsluttende bestemmelser

Artikel 31 - Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for overtrædelse af denne forordning og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, forholdsmæssige og have afskrækkende virkning. Medlemsstaterne giver senest den 1. juli 2016 Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser og meddeler omgående senere ændringer af betydning for bestemmelserne.

For så vidt angår europæiske udbydere af elektronisk kommunikation pålægges sanktioner i overensstemmelse med kapitel II vedrørende de respektive kompetencer for de nationale tilsynsmyndigheder i hjemlandet og værtsmedlemsstaten.

Artikel 32 - Delegation af beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 17, stk. 2, og artikel 19, stk. 5, for en ubestemt periode fra [forordningens ikrafttrædelsesdato].

3. Den i artikel 17, stk. 2, og artikel 19, stk. 5, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 17, stk. 2, og artikel 19, stk. 5, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på 2 måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 33 – Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af Kommunikationsudvalget, der er nedsat ved artikel 22, stk. 1, i direktiv 2002/21/EF. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 34 - Ændring af direktiv 2002/20/EØF

I artikel 3, stk. 2, udgår det andet afsnit.

Artikel 35 - Ændring af direktiv 2002/21/EF

I direktiv 2002/21/EF foretages følgende ændringer:

1) I artikel 1 tilføjes som nyt stk. 6:

"Dette direktiv og særdirektiverne fortolkes og anvendes i sammenhæng med bestemmelserne i forordning (EU) nr. [XX/2014]."

2) I artikel 7a foretages følgende ændringer:

– a) Stk. 1, første afsnit, affattes således:

"1. Hvis en planlagt foranstaltning, der er omfattet af artikel 7, stk. 3, sigter mod at indføre, ændre eller ophæve en forpligtelse, der er pålagt en operatør i medfør af artikel 16 sammenholdt med artikel 5 og artikel 9-13 i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) og artikel 17 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligt-direktivet), kan Kommissionen inden for den frist på en måned, der er fastsat i nærværende direktivs artikel 7, stk. 3, underrette den pågældende nationale tilsynsmyndighed og BEREC om årsagerne til, at den mener, at udkastet til foranstaltning vil skabe hindringer for det indre marked, eller om, at den er stærkt i tvivl om foranstaltningens forenelighed med EU-retten, i givet fald under hensyntagen til en eventuel henstilling vedtaget i henhold til nærværende direktivs artikel 19, stk. 1, vedrørende harmoniseret anvendelse af bestemmelserne i nærværende direktiv og særdirektiverne. I et sådant tilfælde vedtages udkastet til foranstaltning ikke før yderligere tre måneder efter, at Kommissionen har underrettet den pågældende tilsynsmyndighed."

– b) Stk. 2, affattes således:

"2. Inden for den i stk. 1 omhandlede tremånedersperiode arbejder Kommissionen, BEREC og den pågældende nationale tilsynsmyndighed tæt sammen for at finde frem til den mest hensigtsmæssige og effektive foranstaltning i lyset af målene i artikel 8 og under behørig hensyntagen til markedsdeltagernes synspunkter og behovet for at sikre udviklingen af en ensartet tilsynspraksis. Når den påtænkte foranstaltning har til formål at pålægge, ændre eller tilbagekalde en forpligtelse for en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation i henhold til forordning (EU) nr. [XXX/2014] i en værtsmedlemsstat, kan den nationale tilsynsmyndighed i hjemlandet også deltage i dette samarbejde."

– c) I stk. 5 indsættes følgende litra aa):

"aa) træffe en afgørelse, som pålægger den berørte nationale tilsynsmyndighed at trække udkastet til foranstaltninger tilbage, sammen med specifikke forslag om at ændre det, når den påtænkte foranstaltning tager sigte på at pålægge, ændre eller tilbagekalde en forpligtelse for en europæisk udbyder af elektronisk kommunikation i henhold til forordning (EU) nr. [XXX/2014]."

– d) I stk. 6 indsættes følgende nye afsnit:

"Artikel 7, stk. 6, finder anvendelse i sager, hvor Kommissionen træffer en afgørelse i henhold til stk. 5, litra aa)."

3) I artikel 15 foretages følgende ændringer:

– a) I stk. 1 indsættes følgende nye afsnit mellem første og andet afsnit:

"Ved vurdering af, om et marked har egenskaber, som begrunder indførelsen af regulerende forhåndsforpligtelser, og dermed skal medtages i henstillingen, skal Kommissionen navnlig tage hensyn til behovet for konvergerende regulering i hele Unionen og behovet for at fremme effektive investeringer og innovation i slutbrugernes interesse og til EU-økonomiens konkurrenceevne på verdensplan samt til det pågældende markeds relevans, foruden til andre"

faktorer såsom bestående infrastrukturbaseret konkurrence på detailniveauet og til konkurrencen med hensyn til pris, valgmuligheder og kvalitet af de produkter, der tilbydes slutbrugerne. Kommissionen skal overveje alle relevante begrænsninger af konkurrencen, uanset om de net, tjenester eller applikationer, som pålægger sådanne begrænsninger anses for at være elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester eller en anden type tjeneste eller applikation, som er sammenlignelige fra slutbrugerens synspunkt, med sigte på at fastslå, hvorvidt følgende tre kriterier kumulativt er opfyldt i Unionen generelt eller en væsentlig del af den:

a) tilstedeværelsen af store og varige retlige eller reguleringsmæssige hindringer for markedsadgang

b) markedsstrukturen tenderer ikke mod en reel konkurrencesituation inden for den relevante tidshorizont, når der ses på stedet af infrastrukturbaseret og anden konkurrence bag adgangshindringerne

c) konkurrenceretten alene ikke er tilstrækkelig til at afhjælpe de konstaterede markedssvigt på tilfredsstillende vis."

– b) I stk. 3 indsættes følgende nye afsnit:

"Ved udøvelsen af sine beføjelser i henhold til artikel 7 kontrollerer Kommissionen, om de tre kriterier i stk. 1 kumulativt er opfyldt, når den undersøger foreneligheden af EU-retten med et udkast til foranstaltning, som konkluderer:

a) at et givet marked, som ikke er udpeget i henstillingen, har egenskaber, som begrundet indførelsen af regulerende forpligtelser som følge af de særlige nationale omstændigheder, eller

b) at der for et marked, som er udpeget i henstillingen, ikke er behov for regulering på grund af de særlige nationale omstændigheder."

4) Artikel 19, stk. 1, affattes således:

"Hvis Kommissionen finder, at afvigelser i de nationale tilsynsmyndigheders udførelse af de opgaver, de er pålagt i henhold til dette direktiv, særdirektiverne og forordning (EU) nr. [XX/2014], kan skabe hindringer på det indre marked, kan den under nøje iagttagelse af BEREC's udtalelse, vedtage en henstilling eller en afgørelse om harmoniseret anvendelse af bestemmelserne i dette direktiv, særdirektiverne og forordning (EU) nr. [XX/2014] for at fremme opfyldelsen af målene i artikel 8, jf. dog artikel 9 i dette direktiv og artikel 6 og 8 i direktiv 2002/20/EF (tilladelsesdirektivet)."

Artikel 36 - Ændring af direktiv 2002/22/EF

1. Med virkning fra den 1. juli 2016 foretages følgende ændringer i direktiv 2002/22/EF:

1) Artikel 1, stk. 3, første punktum, udgår.

2) Artikel 20, 21, 22 og 30 udgår.

2. Medlemsstaterne opretholder frem til den 1. juli 2016 alle foranstaltninger, som gennemfører de i stk. 1 omhandlede bestemmelser i national lovgivning.

Artikel 37 – Ændring af forordning (EU) nr. 531/2012

I forordning (EU) nr. 531/2012 foretages følgende ændringer:

1) I artikel 1, stk. 1, indsættes følgende som nyt tredje afsnit.

"Denne forordning gælder for roamingtjenester, som leveres til slutbrugere i Unionen, og hvor den indenlandske udbyder er en udbyder af elektronisk kommunikation til offentligheden i en medlemsstat."

2) I artikel 2, stk. 2, indsættes følgende litra r):

"r) "bilateral eller multilateral roamingaftale": en eller flere kommercielle eller tekniske aftaler mellem roamingudbydere, som muliggør en virtuel udvidelse af hjemmenetdækningen og bæredygtig levering fra hver roamingudbyder af regulerede detailroamingtjenester på samme prisniveau som deres respektive indenlandske mobilkommunikationstjenester."

3) I artikel 4 tilføjes som nyt stk. 7:

"7. Denne artikel gælder ikke for roamingudbydere, som leverer regulerede detailroamingtjenester i overensstemmelse med artikel 4a."

4) Følgende nye artikel 4a indsættes:

"Artikel 4a

1. Denne artikel finder anvendelse på roamingudbydere, der:

a) som standard og i alle deres respektive detailtjenestepakker, som omfatter regulerede roamingtjenester, anvender den gældende indenlandske tjenestetakst på både indenlandske tjenester og regulerede roamingtjenester i hele Unionen, som om de regulerede roamingtjenester forbruges på hjemmenettet, og

b) sikrer, at bestemmelserne i litra a) opfyldes af mindst én roamingudbyder i alle medlemsstater, enten via deres egne net eller gennem bilaterale eller multilaterale roamingaftaler med andre roamingudbydere.

2. Stk. 1, 6 og 7 forhindrer ikke, at en roamingudbyder kan begrænse forbruget af regulerede detailroamingtjenester til den gældende indenlandske tjenestetakst med henvisning til et rimeligt brugskriterium. Ethvert rimeligt brugskriterium skal anvendes på en sådan måde, at forbrugere, som gør brug af roamingudbyderens forskellige indenlandske detailpakker, har mulighed for at opretholde det typiske indenlandske forbrugsmønster, der er knyttet til deres respektive indenlandske detailtjenestepakker, når de lejlighedsvis rejser i Unionen. En roamingudbyder, som gør brug af denne mulighed, skal i overensstemmelse med artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning (EU) nr. XXX/2014 offentliggøre og i overensstemmelse med artikel 26 stk. 1, litra b) og c), i nævnte forordning anføre detaljerede og kvantificerede oplysninger i sine kontrakter om, hvordan det rimelige brugskriterium anvendes, med henvisning til den pågældende detailtjenestepakkes vigtigste pris- og mængdeparametre eller andre parametre.

Senest den 31. december 2014 fastlægger BEREC efter høring af interesserede parter og i nært samarbejde med Kommissionen generelle retningslinjer for anvendelsen af rimelige brugskriterier i de kontrakter for detailtjenester, der udbydes af roamingudbydere, som gør brug af denne artikel. BEREC udarbejder retningslinjerne med henblik på det overordnede mål i første afsnit, og tager navnlig hensyn til udviklingen af pris- og forbrugsmønstre i medlemsstaterne, til konvergensgraden af de indenlandske prisniveauer i hele Unionen, til eventuelle observerede virkninger af roaming til indenlandske tjenestetakster på udviklingen af sådanne takster, og til engrosroamingtaksterne for ikke-balanceret trafik mellem roamingudbydere.

Den kompetente nationale tilsynsmyndighed overvåger og fører tilsyn med anvendelsen af rimelige brugskriterier, og tager i denne forbindelse størst muligt hensyn til BEREC's

generelle retningslinjer, når disse er vedtaget, og sikrer, at der ikke anvendes urimelige vilkår.

3. Individuelle slutbrugere, som betjenes af en roamingudbyder, der gør brug af denne artikel, kan på egen anmodning udtrykkeligt selv vælge at give afkald på fordelene ved, at den gældende indenlandske takst for tjenester, som gælder for en givet detailpakke, anvendes på regulerede roamingtjenester, til gengæld for andre fordele, der tilbydes af den pågældende udbyder. Roamingudbyderen skal gøre disse slutbrugere opmærksom på, hvilke roamingfordele, de herved går glip af. De nationale tilsynsmyndigheder overvåger navnlig, om roamingudbydere, som gør brug af denne artikel, anvender en forretningspraksis, der svarer til en omgåelse af standardordningen.

4. De regulerede detailtakster for roamingtjenester, som er fastsat i artikel 8, 10 og 13, gælder ikke for roamingtjenester, som tilbydes af en roamingudbyder, som gør brug af denne artikel, i det omfang taksten for disse er på samme niveau som den gældende takst for indenlandske tjenester.

Hvis en roamingudbyder, som gør brug af denne artikel, anvender takster, som er forskellige fra de gældende indenlandske tjenestetakster for forbrug af regulerede roamingtjenester, som går ud over en rimelig brug af sådanne tjenester, jf. stk. 2, eller hvis en individuel slutbruger udtrykkeligt giver afkald på fordelene ved en indenlandsk tjenestetakst for regulerede roamingtjenester, jf. stk. 3, må taksterne for disse regulerede roamingtjenester ikke overstige de detailtakster for roaming, som er fastsat i artikel 8, 10 og 13.

5. En roamingudbyder, som ønsker at gøre brug af denne artikel, anmelder sin egen erklæring herom og enhver bilateral eller multilateral aftale, i medfør af hvilken betingelserne i stk. 1 er opfyldt, og alle ændringer heraf til BEREC's støttekontor. Den roamingudbyder, som foretager anmeldelsen, skal i sin anmeldelse forelægge bevis for samtykke til en sådan anmeldelse fra alle parter i anmeldte bilaterale eller multilaterale roamingaftaler.

6. I perioden fra den 1. juli 2014 til den 30. juni 2016 finder denne artikel anvendelse på roamingudbydere, som ikke opfylder betingelserne i stk. 1, hvis de opfylder følgende betingelser:

a) roamingudbyderen anmelder sin egen erklæring og alle relevante bilaterale eller multilaterale roamingaftaler til BEREC's støttekontor, jf. stk. 5, med en specifik henvisning til dette stykke

b) roamingudbyderen sikrer, enten via sine egne net eller gennem bilaterale eller multilaterale roamingaftaler med andre roamingudbydere, at betingelserne i litra c), d) og e) er opfyldt i mindst 17 medlemsstater, som repræsenterer 70 % af befolkningen i Unionen

c) roamingudbyderen og alle aftaleparter i henhold til litra b) giver hver især tilsagn om, senest den 1. juli 2014, eller fra anmeldelsesdatoen, hvis denne er senere, at tilvejebringe og aktivt tilbyde mindst én detailpakke med en takstoption, hvor den gældende indenlandske tjenestetakst gælder for både indenlandske tjenester og regulerede roamingtjenester i hele Unionen, som om disse regulerede roamingtjenester forbruges på hjemmenettet

d) roamingudbyderen og alle aftaleparter i henhold til litra b) giver hver især tilsagn om, senest den 1. juli 2015 eller fra anmeldelsesdatoen, hvis denne er senere, at tilvejebringe og aktivt tilbyde sådanne takstoptioner for detailpakker, som den 1. januar i samme år blev brugt af mindst 50 % af deres respektive kunder

e) roamingudbyderen og alle aftaleparter i henhold til litra b) giver hver især tilsagn om at opfylde stk. 1, litra b), for alle deres respektive detailpakker senest den 1. juli 2016.

Roamingudbydere, som gør brug af denne artikel, og alle aftaleparter i henhold til litra b) kan give tilsagn om, som et alternativ til den i litra d) omhandlede forpligtelse, fra den 1. juli 2015 eller fra anmeldelsesdatoen, hvis denne er senere, at eventuelle roamingtillæg, som anvendes i tilgift til den gældende indenlandske tjenestetakst i deres forskellige detailpakker, samlet set ikke overstiger 50 % af de tillæg, der gjaldt for de pågældende pakker den 1. januar 2015, uanset om tillæggene er beregnet på grundlag af enheder, f.eks. taleminutter eller megabytes, tidsrum, f.eks. dage eller uger roamingtid, eller på et andet grundlag eller en kombination heraf. Roamingudbydere, som ønsker at gøre brug af denne mulighed, skal påvise overholdelsen af 50 %-kravet over for den nationale tilsynsmyndighed og skal forelægge alle nødvendige støttedokumenter, der anmodes om i denne forbindelse.

Hvis roamingudbyderen, der gør brug af denne artikel, anmelder sin egen erklæring og alle relevante bilaterale og multilaterale aftaler til BEREC's støttekontor i henhold til første afsnit, litra a), og dermed bliver omfattet af dette afsnits bestemmelser, er roamingudbyderen og alle aftaleparter i henhold til litra b) hver især forpligtet til at opfylde deres respektive tilsagn i overensstemmelse med litra c), d) og e) i første afsnit, herunder også et eventuelt alternativt tilsagn i forhold til bestemmelsen i litra d) i samme afsnit, frem til mindst den 1. juli 2018.

7. I perioden fra den 1. juli 2014 til den 30. juni 2016 finder denne artikel anvendelse på roamingudbydere, som ikke opfylder betingelserne i stk. 1, hvis de opfylder følgende betingelser:

a) roamingudbyderen anmelder sin egen erklæring og alle relevante bilaterale eller multilaterale roamingaftaler til BEREC's støttekontor, jf. stk. 5, med en specifik henvisning til dette stykke

b) roamingudbyderen sikrer, enten via sine egne net eller gennem bilaterale eller multilaterale roamingaftaler med andre roamingudbydere, at betingelserne i stk. 1, litra a), er opfyldt i mindst 10 medlemsstater, som repræsenterer 30 % af befolkningen i Unionen, senest fra den 1. juli 2014 eller fra anmeldelsesdatoen, hvis denne er senere

c) roamingudbyderen sikrer, enten via sine egne net eller gennem bilaterale eller multilaterale roamingaftaler med andre roamingudbydere, at betingelserne i stk. 1, litra a), er opfyldt i mindst 14 medlemsstater, som repræsenterer 50 % af befolkningen i Unionen, senest fra den 1. juli 2015 eller fra anmeldelsesdatoen, hvis denne er senere

d) roamingudbyderen sikrer, enten via sine egne net eller gennem bilaterale eller multilaterale roamingaftaler med andre roamingudbydere, at betingelserne i stk. 1, litra a), er opfyldt i mindst 17 medlemsstater, som repræsenterer 70 % af befolkningen i Unionen, senest fra den 1. juli 2016.

Hvis roamingudbyderen, der gør brug af denne artikel, anmelder sin egen erklæring og alle relevante bilaterale og multilaterale aftaler til BEREC's støttekontor i henhold til første afsnit, litra a), og dermed bliver omfattet af dette afsnits bestemmelser, er den roamingudbyder, der foretager anmeldelsen, og alle aftaleparter i henhold til litra b) hver især forpligtet til at opfylde deres respektive tilsagn om at opfylde betingelserne i stk. 1, litra a), frem til mindst den 1. juli 2018.

8. Roamingudbydere skal i god tro forhandle om indgåelsen af bilaterale eller multilaterale roamingaftaler på retfærdige og rimelige vilkår under hensyntagen til målet om, at en sådan aftale med andre roamingudbydere skal muliggøre den virtuelle udvidelse af hjemmenettets dækning og et bæredygtigt udbud fra hver af de roamingudbydere, der gør brug af denne artikel, af regulerede detailroamingtjenester på samme prisniveau som deres respektive indenlandske mobilkommunikationstjenester.

9. Som en undtagelse fra stk. 1 gælder denne artikel efter den 1. juli 2016 for roamingudbydere, som gør brug af denne artikel, når disse roamingudbydere har påvist, at de i god tro har søgt at etablere eller udvide en bilateral eller multilateral roamingaftale på retfærdige og rimelige vilkår i alle medlemsstater, hvor de endnu ikke opfylder kravene i stk. 1, men ikke har været i stand til at indgå en bilateral eller multilateral roamingaftale med en roamingudbyder i én eller flere medlemsstater, forudsat at de opfylder kravet til mindste dækning i stk. 6, litra b), og alle andre relevante bestemmelser i denne artikel. I sådanne tilfælde skal roamingudbydere, som gør brug af denne artikel, fortsætte med at søge at nå frem til rimelige vilkår for indgåelse af en roamingaftale med en roamingudbyder fra en medlemsstat, som ikke er repræsenteret endnu.

10. Hvis en alternativ roamingudbyder allerede har fået adgang til en indenlandsk udbyders kunder i henhold til artikel 4, stk. 1, og allerede har foretaget de nødvendige investeringer for at kunne betjene disse kunder, finder artikel 4, stk. 7, ikke anvendelse på en sådan indenlandsk udbyder i en overgangsperiode på tre år. Denne overgangsperiode har ingen indflydelse på nødvendigheden af at respektere en længere kontraktperiode, som er aftalt med den alternative roamingudbyder.

11. Denne artikel indskrænker ikke anvendelsen af EU-konkurrenceretten på bilaterale og multilaterale roamingaftaler."

5) I artikel 8, stk. 2, foretages følgende ændringer:

a) Det første afsnit affattes således:

"2. Fra og med den 1. juli 2013 kan den detailtakst (eksklusive moms) for en taleeurotarif, som en roamingudbyder må opkræve af sin roamingkunde for levering af et reguleret roamingopkald, variere fra roamingopkald til roamingopkald, men må ikke overstige 0,24 EUR pr. minut for ethvert foretaget opkald eller 0,07 EUR pr. minut for ethvert modtaget opkald. Den maksimale detailtakst for foretagne opkald nedsættes til 0,19 EUR den 1. juli 2014. Med forbehold af foranstaltninger til forebyggelse af unormalt eller svigagtigt brug, må roamingudbydere fra den 1. juli 2014 ikke opkræve nogen betaling fra deres roamingkunder for modtagne opkald. De maksimale detailtakster for taleeurotariffen forbliver gyldige indtil den 30. juni 2017, jf. dog artikel 19.

b) Det tredje afsnit affattes således:

"Enhver roamingudbyder afregner sine roamingkunders regulerede roamingopkald, for hvilke der er fastsat en taleeurotarif, pr. sekund."

6) I artikel 14 tilføjes som nyt stk. 1a:

"1a. Hvis forbruget af regulerede detailroamingtjenester til den gældende indenlandske tjenestetakst er begrænset med henvisning til et rimeligt forbrugskriterium i henhold til artikel 4a, stk. 2, skal roamingudbydere advare roamingkunderne, når forbruget af roamingopkald og sms'er har nået tærsklen for rimeligt forbrug og samtidig give roamingkunderne basale personaliserede takstoplysninger om de gældende roamingtakster, når kunden foretager taleopkald eller sender sms uden for den indenlandske tjenestetakst eller -pakke, jf. stk. 1, andet, fjerde og femte afsnit."

7) I artikel 15 indsættes som nyt stk. 2a:

"2a Hvis forbruget af regulerede detailroamingtjenester til den gældende indenlandske tjenestetakst er begrænset med henvisning til et rimeligt forbrugskriterium i henhold til artikel 4a, stk. 2, skal roamingudbydere advare roamingkunderne, når forbruget af dataroamingtjenester har nået tærsklen for rimeligt forbrug og samtidig give roamingkunderne basale personaliserede takstoplysninger om de gældende roamingtakster,

når kunden benytter dataroamingtjenester uden for den indenlandske tjenestetakst eller -pakke, jf. stk. 2. Stk. 3 finder anvendelse på dataroamingtjenester, som forbruges uden for den indenlandske tjenestetakst eller -pakke, der er omhandlet i artikel 4a, stk. 2."

8) I artikel 19 foretages følgende ændringer:

a) I stk. 1 foretages følgende ændringer:

i) Det første punktum affattes således:

"Kommissionen tager denne forordnings funktion op til revision og forelægger efter en offentlig høring en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet senest den 31. december 2016."

ii) Litra g) affattes således:

"g) i hvilket omfang gennemførelsen af de strukturelle foranstaltninger fastsat i artikel 3 og 4 og de alternative ordninger fastsat i artikel 4a har skabt øget konkurrence på det indre marked for roamingtjenester i en sådan udstrækning, at forskellen mellem roamingtakster og indenlandske takster nærmer sig nul"

iii) Følgende nye litra i) indsættes:

"i) i hvilket omfang der observeres en virkning på udviklingen i de indenlandske detailpriser, når roamingudbydere anvender den indenlandske tjenestetakst på både indenlandske og regulerede roamingtjenester i hele Unionen."

b) I stk. 2 foretages følgende ændringer:

i) Det første punktum affattes således:

"Viser rapporten, at takstoptioner, hvor den indenlandske tjenestetakst gælder for både indenlandske og regulerede roamingtjenester, ikke tilbydes i alle detailpakker for rimeligt forbrug af mindst en roamingudbyder i hver medlemsstat, eller at tilbuddene fra alternative roamingudbydere ikke har medført nem adgang for forbrugerne til stort set ækvivalente detailroamingtakster i hele Unionen, fremsætter Kommissionen på samme tidspunkt passende forslag for Europa-Parlamentet og Rådet for at rette op på denne situation og sikre, at der ikke er nogen forskel på indenlandske takster og roamingtakster på det indre marked."

ii) litra d) affattes således:

"d) at ændre gyldigheden eller revidere de maksimale engrostatksters niveau fastsat i artikel 7, 9 og 12 med sigte på at styrke alle roamingudbyderes mulighed for i deres respektive detailpakker at indføre takstoptioner for rimeligt forbrug, hvor den gældende indenlandske tjenestetakst gælder for både indenlandske tjenester og regulerede roamingtjenester, som om sidstnævnte forbruges på hjemmenettet."

Artikel 38 – Ændring af forordning (EF) nr. 1211/2009

I forordning (EU) nr. 1211/2009 foretages følgende ændringer:

1) Artikel 1, stk. 2, affattes således:

"2. BEREC handler inden for anvendelsesområdet for direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) og direktiv 2002/19/EF, 2002/20/EF, 2002/22/EF og 2002/58/EF (særdirektiverne) samt forordning (EF) nr. 531/2012 og forordning (EU) nr. XX/2014."

2) I artikel 4 udgår stk. 4 og 5.

3) Følgende nye artikel 4a indsættes:

"Artikel 4a - Udnævnelse af formanden og dennes opgaver

1. Repræsentantskabet repræsenteres af en formand, som er en fuldtidsansat, uafhængig fagkyndig.

Formanden ansættes i en stilling som midlertidigt ansat ved støttekontoret i henhold til artikel 2, litra a), i ansættelsesvilkårene for Unionens øvrige ansatte.

Formanden er ansvarlig for at tilrettelægge repræsentantskabets arbejde og fungerer som mødeleder uden stemmeret ved repræsentantskabets og forvaltningsudvalgets møder.

Med forbehold af repræsentantskabets rolle i forbindelse med formandens opgaver må formanden hverken søge eller modtage instrukser fra nogen regering, nationale tilsynsmyndigheder, Kommissionen eller nogen anden offentlig eller privat enhed.

2. Formanden udnævnes af repræsentantskabet på grundlag af en åben udvælgelsesprøve, hvor der lægges vægt på præstationer, kvalifikationer og kendskab til markedsaktørerne og markederne for elektronisk kommunikation samt erfaring inden for overvågning, tilsyn og regulering.

Før udnævnelsen kan den ansøger, repræsentantskabet har valgt, opfordres til at afgive en udtalelse til det kompetente udvalg i Europa-Parlamentet og besvare spørgsmål fra medlemmerne.

Udnævnelsen af formanden træder først i kraft, når den er godkendt af forvaltningsudvalget.

Repræsentantskabet udnævner også en næstformand blandt sine medlemmer, som påtager sig formandens opgaver, når denne er forhindret.

3. Formandens ansættelsesperiode er 3 år, som kan forlænges én gang.

4. I løbet af de sidste 9 måneder før udløbet af formandens ansættelsesperiode på 3 år evaluerer repræsentantskabet:

a) de resultater, der er opnået i den første ansættelsesperiode, og måden, hvorpå de er opnået

b) repræsentantskabets opgaver og behov i de kommende år.

Repræsentantskabet underretter Europa-Parlamentet, hvis det har til hensigt at forlænge formandens ansættelsesperiode. I måneden inden forlængelsen kan formanden opfordres til at afgive en udtalelse til det kompetente udvalg i Europa-Parlamentet og besvare spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne.

5. Formanden kan kun afskediges efter en beslutning truffet af repræsentantskabet på forslag af Kommissionen og efter forvaltningsudvalgets godkendelse.

Formanden må ikke hindre repræsentantskabet og forvaltningsudvalget i at drøfte spørgsmål vedrørende formanden, navnlig ikke dennes afsættelse, og deltager ikke i drøftelser vedrørende sådanne spørgsmål."

4) I artikel 6 foretages følgende ændringer:

a) I stk. 2 udgår fjerde led.

b) I stk. 3 foretages følgende ændringer:

"3. Støttekontoret består af:

a) formanden for repræsentantskabet

b) et forvaltningsudvalg

c) en administrerende direktør."

5) I artikel 7 foretages følgende ændringer:

a) Stk. 2 affattes således:

"2. Forvaltningsudvalget udnævner den administrerende direktør og kan i givet fald forlænge dennes ansættelsesperiode eller afskedige vedkommende i overensstemmelse med artikel 8. Den ansøger, der skal udnævnes til administrerende direktør, deltager ikke i udarbejdelsen af eller afstemningen om sådanne afgørelser."

b) Stk. 4 udgår.

6) I artikel 8 udgår stk. 2, 3 og 4, og erstattes af følgende:

"2. Den administrerende direktør ansættes i en stilling som midlertidigt ansat ved støttekontoret i henhold til artikel 2, litra a), i ansættelsesvilkårene for Unionens øvrige ansatte.

3. Den administrative direktør udnævnes af forvaltningsudvalget på grundlag af en kandidatliste, der udarbejdes af Kommissionen efter en åben og gennemsigtig udvælgelsesprocedure.

I forbindelse med indgåelsen af kontrakten med den administrerende direktør repræsenteres støttekontoret af formanden for forvaltningsudvalget.

Før udnævnelsen kan den ansøger, forvaltningsudvalget har valgt, opfordres til at afgive en udtalelse til det kompetente udvalg i Europa-Parlamentet og besvare spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne.

4. Den administrative direktør udnævnes for fem år. Ved udgangen af denne periode foretager Kommissionen en vurdering, der tager evalueringen af den administrative direktørs præstation og støttekontorets fremtidige opgaver og udfordringer i betragtning.

5. Forvaltningsudvalget kan forlænge den administrative direktørs ansættelsesperiode én gang efter forslag fra Kommissionen, der tager udgangspunkt i den i stk. 4 omhandlede evaluering, dog højst for en periode på fem år.

6. Forvaltningsudvalget underretter Europa-Parlamentet, hvis det har til hensigt at forlænge den administrative direktørs ansættelsesperiode. I måneden inden en sådan forlængelse kan den administrative direktør opfordres til at afgive en udtalelse til det kompetente udvalg i Europa-Parlamentet og besvare spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne.

7. En administrerende direktør, hvis ansættelsesperiode er blevet forlænget, kan ikke deltage i udvælgelsesprocedurer til samme stilling efter udløbet af den samlede periode.

8. Den administrative direktør kan kun afskediges ved en afgørelse truffet af forvaltningsudvalget på forslag af Kommissionen.

9. Afgørelser om udnævnelse af den administrative direktør, forlængelse af dennes ansættelsesperiode og afskedigelse træffes af forvaltningsudvalget med et flertal på to tredjedele af de stemmeberettigede udvalgsmedlemmer."

7) Artikel 9, stk. 2, affattes således:

"2. Den administrerende direktør bistår formanden for repræsentantskabet ved forberedelsen af dagsordenen for repræsentantskabet, forvaltningsudvalget og ekspertarbejdsgrupperne. Den administrerende direktør deltager uden stemmeret i repræsentantskabets og forvaltningsudvalgets arbejde."

8) Artikel 10 affattes således:

"1. Vedtægten for tjenestemænd og ansættelsesvilkårene for øvrige ansatte og de regler, som EU-institutionerne i fællesskab har vedtaget for anvendelsen af denne vedtægt og disse

ansættelsesvilkår for øvrige ansatte, gælder for støttekontorets personale, herunder også formanden for repræsentantskabet og den administrative direktør.

2. Forvaltningsudvalget vedtager de nærmere bestemmelser, der er nødvendige for gennemførelsen af vedtægten og ansættelsesvilkårene for øvrige ansatte i medfør af vedtægtens artikel 110.

3. Forvaltningsudvalget udøver over for støttekontorets ansatte de beføjelser, som vedtægten for tjenestemænd tillægger ansættelsesmyndigheden, og som ansættelsesvilkårene for øvrige ansatte tillægger den myndighed, der har kompetence til at indgå ansættelseskontrakter, (herefter "beføjelser som ansættelsesmyndighed"), jf. stk. 4.

4. I overensstemmelse med vedtægtens artikel 110 vedtager forvaltningsudvalget i medfør af artikel 2, stk. 1, i vedtægten og artikel 6 i ansættelsesvilkårene for øvrige ansatte en afgørelse om at delegerede de relevante beføjelser som ansættelsesmyndighed til den administrative direktør og opstiller betingelserne for at suspendere denne delegation af beføjelser. Den administrative direktør skal bemyndiges til at subdelegere disse beføjelser.

Hvis det på grund af ekstraordinære omstændigheder er nødvendigt, kan forvaltningsudvalget ved afgørelse midlertidigt ophæve delegationen af beføjelserne som ansættelsesmyndighed til den administrative direktør og dennes subdelegation af beføjelser og selv udøve beføjelserne eller uddelegere dem til et af sine medlemmer eller til en anden medarbejder end den administrative direktør."

9) Følgende nye artikel 10a indsættes:

"Artikel 10a – Udstationerede nationale eksperter og andet personale

1. Støttekontoret kan gøre brug af udstationerede nationale eksperter eller andet personale, der ikke er ansat af støttekontoret.

2. Forvaltningsudvalget vedtager en afgørelse, der fastsætter reglerne for udstationering af nationale eksperter til støttekontoret."

Artikel 39 – Revisionsklausul

Kommissionen forelægger regelmæssigt Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om evalueringen og gennemgangen af denne forordning. Den første rapport forelægges senest den 1. juli 2018. Efterfølgende rapporter forelægges hvert fjerde år derefter. Kommissionen forelægger efter behov relevante forslag om ændring af denne forordning og tilpasning af andre retsakter, der bl.a. følger af udviklingen inden for informationsteknologien og informationssamfundet. Rapporterne offentliggøres.

Artikel 40 – Ikrafttræden

1. Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

2. Den anvendes fra den 1. juli 2014.

Artikel 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 og 30 anvendes dog fra den 1. juli 2016.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles,

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

BILAG I

MINIMUMSPARAMETRE FOR TILBUD AF EUROPÆISKE VIRTUELLE BREDBÅNDSADGANGSPRODUKTER

1. TILBUD 1 - Engrosadgangsprodukter til fastnet, der tilbydes via næstegenerationsnet på lag to i Den Internationale Standardiseringsorganisations syvlagsmodel for kommunikationsprotokoller ("data link-laget"), som giver funktionaliteter svarende til fysisk adskillelse af pakkede produkter, og som har handover-punkter, der er tættere på kundens lokaler end nationalt eller regionalt niveau.

1.1 Netelementer og tilhørende oplysninger:

- a) en beskrivelse af den netadgang, der udbydes, inklusive tekniske kendetegn (som omfatter oplysninger om netopsætningen, hvis de er nødvendige for at bruge netadgangen effektivt)
- b) de steder, hvor netadgangen vil blive udbudt
- c) eventuelle relevante tekniske standarder for netadgang, inklusive eventuelle brugsrestriktioner og andre sikkerhedsaspekter
- d) tekniske specifikationer for grænsefladen ved handover-punkter og nettermineringspunkter (kundens lokaler)
- e) specifikationer for udstyr, der skal bruges på nettet, og
- f) oplysninger om interoperabilitetsprøver.

1.2 Netfunktionaliteter:

- a) fleksibel allokering af VLAN på grundlag af fælles tekniske specifikationer
- b) tjenesteagnostiske forbindelser, der gør det muligt at kontrollere up- og downloadhastigheder
- c) aktivering af sikkerhedsfunktioner
- d) fleksibelt valg af udstyr til kundens lokaler (hvis teknisk muligt)
- e) fjernadgang til udstyr i kundens lokaler og
- f) multicast-funktionalitet, hvis der er efterspørgsel, og en sådan funktionalitet er nødvendig for at sikre, at det er teknisk muligt at reproducere konkurrerende detailtilbud.

1.3 Operationelle og forretningsmæssige procedurer:

- a) krav til bestillings- og udbudsprocedurer
- b) faktureringsoplysninger
- c) procedurer for migration, flytning og ophør og
- d) en specifik tidsfrist for reparationer og vedligeholdelse.

1.4 Accessoriske tjenester og it-systemer:

- a) oplysninger og betingelser om udbud af samhusning og backhaul
- b) specifikationer for adgang til og brug af accessoriske it-systemer for driftsstøttesystemer, informationssystemer og databaser til forhåndsbestilling, levering, bestilling, vedligeholdelses- og reparationsbestilling samt fakturering, herunder deres brugsrestriktioner og procedurer for adgang til disse tjenester.

2. TILBUD 2: Engrosadgangsprodukter til fastnet, der tilbydes på lag tre i Den Internationale Standardiseringsorganisations syvlagsmodel for kommunikationsprotokoller ("netlaget") på IP-bitstrømsniveau med handover-punkter, og som tilbyder en højere grad af ressourcesammenlægning f.eks. på nationalt og/eller regionalt niveau

2.1 Netelementer og tilhørende oplysninger:

- a) kendetegnene ved den forbindelse, der tilbydes ved handover-punkter (for så vidt angår hastighed, tjenestekvalitet osv.)
- b) en beskrivelse af bredbåndsnettet, der forbinder kundens lokaler til handover-punktet, for så vidt angår backhaul- og adgangsnetinfrastrukturer,
- c) placeringen af handover-punkter og
- d) de tekniske specifikationer for grænseflader ved handover-punkter.

2.2 Netfunktionaliteter:

Mulighed for at understøtte forskellige tjenestekvalitetsniveauer (f.eks. tjenestekvalitetsniveau 1, 2 og 3), for så vidt angår:

- i) forsinkelser
- ii) jitter
- iii) tab af pakker og
- iv) bruger-båndbredde-forholdet.

2.3 Operationelle og forretningsmæssige procedurer:

- a) krav til bestillings- og udbudsprocedurer
- b) faktureringsoplysninger
- c) procedurer for migration, flytning og ophør og
- d) specifikke tidsfrister for reparationer og vedligeholdelse.

2.4 Accessoriske it-systemer:

Specifikationer for adgang til og brug af accessoriske it-systemer for driftsstøttesystemer, informationssystemer og databaser til forhåndsbestilling, levering, bestilling, vedligeholdelses- og reparationsbestilling samt fakturering, herunder deres brugsrestriktioner og procedurer for adgang til disse tjenester.

3. TILBUD 3: Engrostermineringsdelen af lejede kredsløb med udvidede brugergrænseflader til brug udelukkende for adgangssøgende, og med en permanent symmetrisk kapacitet uden restriktioner på brug og med aftaler om serviceniveau, som tilbydes ved hjælp af en punkt-til-punkt-forbindelse og med netgrænseflader på lag to i Den Internationale Standardiseringsorganisations syvlagsmodel for kommunikationsprotokoller ("data link-laget").

3.1 Netelementer og tilhørende oplysninger:

- a) en beskrivelse af den netadgang, der udbydes, inklusive tekniske kendetegn (som omfatter oplysninger om netopsætningen, hvis de er nødvendige for at bruge netadgangen effektivt),
- b) de steder, hvor netadgangen vil blive udbudt,
- c) de forskellige hastigheder og maksimale længde, der tilbydes,

- d) eventuelle relevante tekniske standarder for netadgang (inklusive eventuelle brugsrestriktioner og andre sikkerhedsaspekter)
- e) detaljer om interoperabilitetsprøver
- f) specifikationer for udstyr, der tillades på nettet
- g) tilgængeligt netværk-til-netværk-interface (NNI)
- h) maksimalt tilladte rammestørrelse i byte.

3.2 Net- og produktfunktionaliteter:

- a) udelt og symmetrisk dedikeret adgang
- b) serviceagnostiske forbindelser, der gør det muligt at kontrollere hastighed og symmetri
- c) protokolgennemsigtighed, fleksibel allokering af VLAN på grundlag af fælles tekniske specifikationer
- d) tjenestekvalitetsparametre (forsinkelser, jitter, tab af pakker), som muliggør forretningskritiske præstationer.

3.3 Operationelle og forretningsmæssige procedurer:

- a) krav til bestillings- og udbudsprocedurer
- b) procedurer for migration, flytning og ophør
- c) specifikke tidsfrister for reparationer og vedligeholdelse
- d) ændringer af it-systemer (i det omfang, de påvirker andre operatører) og
- e) relevante gebyrer, betalingsvilkår og faktureringsprocedurer.

3.4 Serviceniveuaftaler

- a) det beløb, der skal betales i kompensation af en af parterne, hvis denne ikke lever op til de kontraktfæstede krav, herunder leverings- og reparationstider, samt betingelserne for at være berettiget til kompensation
- b) fastlæggelse og begrænsning af ansvar og eventuel erstatning
- c) procedurer i tilfælde af, at der tilbydes ændringer i udbuddet af tjenester, f. eks. ved lancering af nye tjenester, ændring af eksisterende tjenester eller prisændringer
- d) nærmere oplysninger om eventuelle relevante intellektuelle ejendomsrettigheder
- e) nærmere oplysninger om varighed og genforhandling af aftaler.

3.5 Accessoriske it-systemer:

Specifikationer for adgang til og brug af accessoriske it-systemer for driftsstøttesystemer, informationssystemer og databaser til forhåndsbestilling, levering, bestilling, vedligeholdelses- og reparationsbestilling samt fakturering, herunder deres brugsrestriktioner og procedurer for adgang til disse tjenester.

BILAG II

MINIMUMSPARAMETRE FOR EUROPÆISKE KONNEKTIVITETSPRODUKTER MED EN GARANTERET SERVICEKVALITET

Netelementer og tilhørende oplysninger:

- En beskrivelse af de konnektivitetsprodukter, der udbydes over fastnet, herunder tekniske kendetegn og indførelse af eventuelle relevante standarder.

Netfunktionaliteter:

- konnektivtidsaftale, der garanterer servicekvalitet i alle led, på grundlag af fælles fastsatte parametre, der som minimum muliggør udbud af følgende typer tjenester:

- tale- og videoopkald
- udsendelse af audiovisuelt indhold og
- datakritiske applikationer.